- 57 -

HADÎD SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 57., nüzûl sıralamasına göre 94., mufassal kısmı ikinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Hadîd sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 29 dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 25. âyetindeki "Hadîd" kelimesinden almış, Medine'de nâzil olmuş 29 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah iman etmek ve hayatımızı düzenlemek üzere bu sûreyi tanımaya çalışacağız.

Muhteva ve üslubuna bakıldığı zaman sûre Müslümanların Medine'de zor günler yaşadıkları bir dönemde nâzil olduğu anlaşıl-maktadır. Yahudi'siyle, Hıristiyan'ıyla, müşrikiyle, ateistiyle tüm dünya kâfirlerinin tehdidi altında bulunan Müslümanlar Medine'de sürekli te-yakkuz halinde idi. Onun içindir ki bu sûresiyle Rabbimiz Müslümanlardan dinlerine sahip çıkmaları, dâvalarına sımsıkı sarılmaları, inançları uğrunda, dinlerinin egemenliği yolunda canları ve mallarıyla fedâkarlığa çağırmaktadır. Tesbihle, Allah'ı tesbih emriyle başlayan sûre Allah'ın sıfatlarından bazılarını gündem yaptıktan sonra gerçek imanı ortaya koyar.

Sonra hemen 10. âyette zaferden, İslâm'ın egemenliğinden sonra Allah'ın dinini yayma, Allah'ın dinini yeryüzünde egemen kılma yolunda mallarını ve canlarını ortaya koyanlar elbette zaferden ve Müslümanların egemenliğinden yâni İslâm'ın devletleşmesinden önce malları ve canlarıyla savaşanlarla bir

olmayacağı ortaya konuyor. Arabanın tekerlekleri çamurda iken, patinaj halinde iken var gücüyle iteklemekle araba yürüyüşe geçtikden sonra iteklemek elbette bir değildir. Araba harekete geçtikden sonra artık atla atlayabildiğin kadar, o seni götürecektir. Önemli olan İhtiyaç anında yapılacak hizmettir. Onun içindir ki İslâm'ın ve Müslümanların zafere kavuşup devletleşmesinden önce yapılacak mal ve can fedâkarlığı elbette çok daha de-ğerlidir. İşte bu bölümde Rabbimiz Medineli Müslümanları buna teşvik ediyor.

Tüm dünya küfrü, şirki ve câhiliyesi karşısında var oluş yok oluş kavgası içinde olan mü'minlere dokunaklı ifadelerle seslenen sûre onlara şunu demektedir: Ey mü'minler, şunu kesin olarak bilin ki, bir kişinin sadece diliyle; "ben de iman ettim, ben de müslümanım" demesi onun Müslümanlığı için yetmeyecektir. İnandığını iddia ettiği dâ-vası uğrunda malını, canını ve tüm imkânlarını seferber ederek sami-miyetini göstermedikçe bu iddiasının Allah katında hiçbir değeri yoktur. Eğer malına, canına, rahatına, makamına, koltuğuna Allah'tan ve dininden daha fazla değer veriyorsa bir kişi, onun iman iddiası boştur. Zaten dünya malının bir emanet olduğu, Allah yolunda vermeseler de nihâyet bir gün ellerinden alınacağı vurgulanıyor.

Sonra nûr konusu anlatılıyor. Nûrun vahiy olduğu vurgulanıyor. İnsanların vahiyden nasipleri kadar nûrlarının olduğu, kitaptan on âyeti amel edip kendisiyle hayatını düzenleyecek kadar tanıyan bir mü'minin on âyetlik bir nûra sahip olduğu, yüz âyet tanıyan mü'minin yüz âyetlik bir nûra, bin âyet tanıyanın da bin âyetlik, altı bin küsur âyeti tanıyan mü'minin de o kadarlık bir nûra sahip olduğu ortaya konur. Daha sonra da nûrlularla nûrsuzların mukayesesi yapılır. Bu dün-yada vahiyden habersiz bir hayat yaşayan, dil ucuyla "biz de iman ettik, biz de müslümanız" dedikleri halde bu dinin temel kaynakları olan kitap ve sünnetle ilgi kurmadıkları için nûrsuz kalmış, kalpleri şüphe tereddütler içinde boğulan münâfıkların mahşer yerindeki durumları tasvir edilir. Müslümanların mahşer yerini terk edip cennete doğru hareket etmeleriyle birlikte karanlıkta kalıp ne yapacaklarını bilemez bir duruma düşen münâfıkların Müslümanlardan nûr isteme taleplerine karşılık şu mesaj verilmektedir: Ey münâfıklar, boşuna nûr arayıp dur-mayın. Burada nûr bulunmaz ki. Nûr dünyadan getirilir. Nûr vahiyle elde edilir. Dünyada sürekli nûr kaynağı olan kitap ve sünnetle beraber olan, kitap ve sünnetin gösterdiği gibi Allah için bir hayat yaşayan, inancı uğrunda mallarını ve canlarını ortaya koyan kimselere nasip olur nûr.

Sonra sûrede "karz-ı hasen" konusu gündeme getirilir. Rabbi-miz, kim bana borç verirse ben onu ona muhtaç olduğu bir ortamda kat kat fazlasıyla ödeyeceğim buyuruyor. Ey kullarım, şimdi sizler na-maz gibi, oruç gibi, infak gibi cihad gibi, benim yolumda mal ve can ortaya koymak gibi bana borçlar sunun, kulluklar takdim edin. Onlar bende emanette kalsın. Yarın onlara en çok muhtaç olduğunuz bir günde kat kat fazlasıyla benden alırsınız. Ne zaman lâzım

oldu? Mah-şer de mi lâzım oldu? Mîzanın başında mı? Sıratta mı? Cennete girmek için mi? Cehennemden kurtulmak için mi? Ne zaman lâzım olmuşsa o zaman benden alırsınız mesajını vermektedir.

Yine sûrede insanlar kendilerini imana ve kurtuluşa, dünyada mutlu bir hayata, âhirette de selâmet yurdu olan cennete çağıran pey-gamberin dâvetine icabete çağrılıyor. Sonra samimiyetle Allah'a ve elçisine iman eden erkek ve kadın mü'minlerin âhirette elde edecekleri mükâfatlara dikkat çekiliyor.

Yine sûrede kitapla diyalogları konusunda Müslümanlara çok ciddi bir uyarı yapılmaktadır. Ey mü'minler, aman kitabınızla diyalogunuzu kesmeyin. Bir an bile kitaptan gafil olmayın. Sürekli kitap ve sünnet rehberliğinde bir hayat yaşayın. Aman ha, şu sizden önceki ki-tap ehlinin durumuna düşmekten şiddetle sakının. Onlar kendilerine gönderdiğim kitaplarıyla hemen diyaloga geçmediler. Ha bugün, ha yarın dediler. Hele şu işlerimizi bir bitirelim, hele ekonomik sıkıntılarımızı bir halledelim, hele okulu bir bitirelim, hele diplomayı bir alalım, hele bir emekli olalım da ondan sonra kitapla ilgileniriz dediler. Zaman uzadı da onların kalpleri kaskatı kesiliverdi. Yâni zamanın uzaması sonucu kitaplarından soğudular da ben onların anlama ve kavrama özelliklerini alıverdim. Artık geçmiş olsun. İsteseler de anlamaz hale geliverdiler. Sakın sizler de onların durumuna düşmeyin. Hiç zaman kaybetmeden kitabınızı elinize alın. Kitap rehberliğinde bir hayat yaşamadan yana olun uyarısı yapılmaktadır.

Sonra sûrede bu dünyanın fâni oluşu, geçici oluşu, bağlanmaya değmez oluşu gündeme getirilir. Şu anda sahip olduklarımızın tümünün geçici ve aldatıcı bir zevkten başka bir şey olduğunu unutmayın. Sahip olduklarınızın tamamı aranızda bir övünme vesilesidir. Bu tıpkı yemyeşil bir ekinin durumuna benzer. Bu ekin çiftçiyi sevindirir. Ama kısa bir süre sonra sararır, solar, boynunu büker ve sonunda çerçöp olarak yok olup gider. İşte dünya da aynen böyledir. Gençsiniz, dinçsiniz, ama gün gelir burnunuz akmaya, ağzınız kokmaya, diz-lerinizin dermanı, gözlerinizin feri kaybolmaya, sararıp solmaya başlarsınız. Sonra toprağa düşüverirsiniz. Tüm dünya işte budur. Ama beri tarafta bâkî olan âhirete intikal edecek olan Salih amellerdir. Bâkî olan âhiret âlemidir. O halde sakın bir gün bitecek olan bu dünya hayatı için, bu dünyanın imarı için değil, âhiret için bir hayat yaşayın. Hedefiniz dünya değil cennet olsun.

Bir de şunu unutmayın ki, bu dünyada iyi kötü, kazanç kayıp, başarı başarısızlık başınıza ne gelmişse hepsi Allah'ın takdiri iledir. Sakın ha tüm kâinata egemen olan, program yapan Allah'ı ve O'nun kaderini yok farz ederek kendinizi hayata etkin zannetmeyin. O zaman tüm başarısızlıklarınızı kendinizden bilip üzüntüden kahrolmaya, tüm başarılarınızı da yine kendinizden bilip kendinizi tanrılaştırmaya kalkışabilirsiniz. Allah'a inanan, O'nun takdirini kabullenen bir Müslüman bir başarısızlıkla, bir mağlubiyetle, bir kayıpla, bir

hastalıkla, bir fakirlikle karşılaştığı zaman üzülerek, meyus olarak, kendini suçlayarak intihar etmeye teşebbüs etmez. Olacak bu der. Benim üzerimde egemen olan Rabbim böyle takdir buyurmuş der ve asla kahrolmaz, intihar etmez. Bir başarısından dolayı da gururlanıp, kibirlenip kendisini putlaştırmaz. Rabbim izin verdi, Rabbim imkân tanıdı, Rabbim böyle takdir buyurdu der ve işi Allah'ın takdirine havale eder. Ama bir kâfir böyle değildir. O tüm başarını kendisinden bilir ve kendisini putlaştırırken, tüm başarısızlıklarında da yine kendisini etkin görerek, kendisini suçlayarak intihara yönelir. İşte sûrede Rabbimiz bize bu gerçeği anlatır.

Sûrenin son bölümünde de insanların bu dünyada hakkı, adâleti hakim kılmaları için Allah'ın elçilerine kitaplar gönderdiği, ayrıca bu kitapların toplumda uygulanması sonucu ortaya çıkacak mizanı indirdiğini, hakkın yaşanması, hakkın egemen kılınıp bâtılların ezilmesi noktasında hem caydırıcı bir güç olması hem de insanlara çeşitli faydalar sağlaması için demiri indirdiğini anlatır. Böylece kimlerin pey-gamberine ve dinine yardımda bulunacağını, yâni kimlerin cihada ko-şacağını görmek istediği haber vermektedir. Tâbi âyetin üslubundan, Allah'ın dinine ve peygamberine yardım eden, Allah'ın tek Rab ve biz kullarının da sadece O'na kul köle olma gerçeğini ayakta tutmak isteyenlerin bunu gerçekleştirebilmeleri için demirle sembolize edilen maddi güce ve siyasal otoriteye sahip olmaları gerektiğini anlıyoruz.

En sonunda da Hz İsa aleyhisselâma inananların şefkat ve merhamet timsali oldukları, ama bunun yanında onun ümmetinin bir de ruhbanlık bid'ati ihdas ettikleri beyan edilerek Müslümanlar bu konuda onların düştüklerine düşmeme noktasında uyarılır. Dinin, Allah'a kulluğun, Allah'a yaklaşma yöntemlerinin tümünün Allah ve Resûlü ta-rafından belirlenmesi gerektiği, Allah'a ancak O'nun belirlediği sitilde kulluk yapılması gerektiği, bu konuda temel kriterin vahiy olduğu, insanların vahyi bir kenara bırakarak kendi kendilerine kulluk yöntemleri, Allah'a yaklaşma usulleri belirleyip bid'atlerin arkasına düşmemeleri ısrarla beyan edilir.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah. Allah yardımcımız olsun. Rabbim rızasına uygun bir şekilde anlamayı, kavramayı ve yine kendi istediği gibi kulluğa koşmayı hepimize kolay kılsın inşallah.

Medine'li sûrenin, Hadîd sûresinin ilk âyeti tesbihatla başlıyor:

1. "Göklerde ve yerde olanlar Allah'ı tesbih ederler. O güçlüdür, Hakîmdir."

Şu anda yabancılardan Türkçe'ye intikal eden nice kelimelerin muhtevasını biliyoruz, keşke kitabımızın bu kelimelerinin muhtevalarını da

bilseydik. Belki altmış, yetmiş yıl önce bu kelimeler Müslüman toplumların dilinde vardı. Tesbih, semavat, arz, Azîz, Hakîm, mülk, ihya, imâta, Kâdir, Evvel, Âhir, Zâhir, Bâtın… Hemen hemen Türkçe'de bugünkü kavram kargaşası olmasaydı anlaşılacak şeyler bunlardı.

"Tesbih etti." Tesbih etti deyince ilk aklınıza gelen şudur: Adam tesbihi eline alır, önce halının üzerine şöyle bir serer kıbleye doğru. Neden? Önce tesbih secde edecekmiş de ondan. Sonra alır eline sub, sub, sub diye tesbih eder. Muhteva kaybolunca tabii böyle tesbih modelleri geliştirilecektir. Eğer tesbih akik, sedef, inci veya oltu filân olursa daha bir feyizli olacaktır tabii.

Halbuki tesbih bu değildir. Tesbih, Allah'ı tam ve mükemmel kabul etmektir. Tesbih, Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih etmek, Allah'ı kendi sıfatlarıyla kabul etmektir. Yani Allah kitabında kendini nasıl anlatmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak tanıtmışsa, o şekilde kabullenip inanmaktır. Allah'a ait olan bu sıfatları başkalarına vermemektir tesbih. Demek ki tesbih Allah kendini Bakara'da, Âl-i İmrân'da, Nisâ-da, Hadîd'de bize nasıl tanıtmışsa öylece kabul etmektir. O'nun sıfatlarını başkaları üzerinde düşünmemek, başkalarına vermemektir.

Allah'ın sıfatlarını başkaları üzerinde düşünmek, ya da sıfatları konusunda Allah'ı eksik kabul edip, yerdekilerle O'nun bu eksikliğini tamamlama gayreti içine girmekse şirktir.

Meselâ Allah Rabbdır ve rubûbiyeti eksiksizdir. Ama bu konuda O'nu eksik kabul edip, O'nun bu eksikliğini tamamlamak üzere yeryüzünde bir takım Rabbler, bir takım kanun koyucular, program yapıcılar aramak şirktir.

Veya Allah'ın bilgisi tamdır. Allah bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olandır. Gaybın da, şehadetin de bilgisi Allah'tandır. Hal böyle iken bu konuda O'nu eksik kabul edip, O'nun bu eksikliğini tamamlamak üzere yerde birtakım gayb biliciler arama gayreti şirktir. Gaybın bilgisi sadece Allah'a aitken, Rabbimiz onu kimseye açmadığını, kimseye bildirmediğini, anahtarlarını bile kendinde tuttuğunu, bu konuda söz söyleme yetkisinin sadece kendisinde olduğunu beyan buyurmuşken O'na ait olan sıfatı başkalarına yüklemek şirktir. "Filanlar da gaybı bilemektedir, falanlar da bu sıfata sahiptir" diyenler şirke düşmektedirler. Tesbih, sıfatları, isimleri ve fiilleri konusunda Allah'ı tam ve eksiksiz kabul etmektir.

Bir de tesbih gündemde tutmak, gündeme almak demektir. Sürekli O'nu konuşmak ve O'nun âyetlerini konuşmak demektir. Göktekiler ve yerdekiler sürekli Allah'ı tesbih ederler. Yani sürekli O'nu gündemde tutarlar. Bakın insanlar şu anda neleri tesbih etmeye çalışıyorlar? Yani neleri gündemde

tutmaya çalışıyorlar? İnsanlar en çok neleri konuşuyorlarsa, en çok neleri gündemde tutmaya çalışıyorlarsa onları tesbih ediyorlar demektir.

Kur'an bize ne anlatır? Kur'an, bize kulluğu anlatır. Bu kitap, kulluk kitabıdır. Kur'an bize baştan sona kulluğu anlatır. Kulluğun dışında başka bir şey yoktur onda. Kur'an bize kulluğu anlatırken, onu üç kademede anlatır:

1- Kime kul olacağız? Onu anlatır. Yani nasıl bir Allah'a kul olacağız? Esmâsıyla, sıfatlarıyla kendisine kul olacağımız Allah'ı anlatır Kur'an bize.

2- Allah'ı anladık tamam da, peki bu inandığımız Allah acaba bizden nasıl bir kulluk ister? Yani nasıl kul olacağız Allah'a? Neler ister Allah bizden? İkinci olarak Kur'an bize bunu anlatır.

3- Neden kul olacağız? Niçin kul olacağız? Yani kulluğun sonucu ne? Sonuç ne olacak? Kur'an işte üçüncü olarak bize bunu anlatır. Eğer bu dünyada şöyle şöyle yaşarsanız sonuç cennet, şöyle şöyle yaparsanız da sonunuz cehennem deniyor ya, işte kulluğun neticesini anlatır Kur'an.

Bakalım Allah kendini nasıl anlatacak bize? Nasıl bir kulluk isteyecek bizden? Bu kulluğumuzun sonunda bize neler vaadedecek?

"O Allah Azîz ve Hakîm'dir." Azîz, izzet sahibi demektir. İzzetine kimsenin toz konduramayacağı, sahasına kimsenin giremeyeceği, aldığı kararları kimsenin gözden geçiremeyeceği, mutlak galip, mutlak egemen, mutlak güçlü demektir.

Hakîm de hâkimiyet sahibi, hayata hakim olan demektir. Hikmet sahibi, hüküm sahibi, hayatın tümüne hakim olan varlık demektir.

Bir soru sorayım burada: Hayatımıza hakim olan kim? Kim hakim hayatımıza, bir düşünün! Dünü unuttunuz, evvelki gün aklınızda kalmadı, bir ay öncesi hatırda kalmadı. Daha yakına gelelim, bugün sabahtan akşama kadar neler yaptınız? Bu yaptıklarınızı kim dedi de yaptınız? Bu yaptıklarınızın yaptırıcısı kimdi? Eğer bütün bu yaptıklarınızı Allah dedi diye yaptıysanız, yani tüm yaptıklarınızın yaptırıcısı Allah'sa, o zaman hayatımıza hakim olan varlık, hayatımızda hüküm sahibi olan varlık Allah'tır. Değilse Allah korusun, bütün bu yaptıklarımızı yaptıran başkalarıysa, başkaları adına yapmışsak o zaman şu soruyu soralım kendi kendimize: Bu yaptıklarımız konusunda Allah mı bizi serbest bıraktı? Yoksa bunları yaptıran mı bizim Rabbimiz? Allah için bir düşünelim.

Neler yapmıştınız? Filânı sevdiniz, falana küstünüz, filânı okudunuz, falanı seyrettiniz, şu kıyafeti giydiniz, filânın dükkanına gittiniz, falan yerde

oturdunuz, falanı aldınız, filânı sattınız. Bütün bunları eğer Allah dedi diye yaptıysanız hayatınıza hakîm olan, hayatınızda hüküm sahibi olan varlık Allah demektir. Değilse başka hüküm sahipleri buldunuz demektir Allah korusun. Hani: "Kayıtsız şartsız hâkimiyet Allah'ındır" filân diyordunuz ya, bir de kendi hayatınız için düşünün bunu, hep başkaları için düşünecek değilsiniz ya. Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kâfirler, fâsıklar, zalimlerdir diyordunuz ya, bunu bir de kendiniz için düşünün. Verdiğiniz kararları, verdiğiniz hükümleri Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın arzularına, Allah'ın kitabına uygun mu veriyorsunuz? Allah için bunu bir düşünün.

"Allah Azîz ve Hakîmdir." Azîz ve Hakîm. Dünya üzerindeki bütün devletler, herhalde tarihin derinliklerinden bu yana bütün devletler bütçelerinin yarısını hemen hemen bu iki kaynağa yatırmışlardır. Bütçelerinin, imkânlarının yarısını bu iki sektöre yatırmışlardır. Birisi eğitim sektörü, diğeri de savunma sektörü, askeriye. Eğitim ve savunma harcamaları. Niye böyle yapıyorlar? Dertleri ne bu devletlerin? İstiyor-lar ki Azîz biz olalım, Hakîm biz olalım. Yani bütün devletler, en güçlü ve en bilen olabilmek için maliyenin en büyük bölümünü bu iki sektöre harcamaktadırlar. Eğitim sektörüne ve savunma sektörüne… İstiyorlar ki dünyanın en güçlü, en süper ordusu bizim ordu olsun, dünyanın en bilgin, en bilge, en hikmetli, en kültürlü toplumu bizim topum olsun...

Ya da Allah'ın en bilen ve en güçlü oluşunu diskalifiye edebilmek için veya güç ve hâkimiyeti O'ndan çekip alabilmek için, hayatlarında Allah'ı diskalifiye edebilmek için eğitim ve savunma sektörüne çok büyük önem vermektedirler.

Ama bakın Allah sûrenin hemen başında diyor ki: "Ey insanlar, ey kullarım, iyi bilin ki en güçlü Benim! Azîz Benim! Mutlak güç, kuvvet sahibi Benim! Mutlak egemen Benim! Hakîm olan da Benim! En bilen Benim! Mutlak bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı Benim! Hâkimiyet de Bana aittir! Hayata hakim olan da Benim! Gelin ey kullarım, eğer derdiniz güçse, güçlü olmaksa, dünyanın en güçlü ordusuna sahip olmak istiyorsanız Benimle beraber olun! Yeryüzünün en izzetli ve şerefli toplumu olmaksa derdiniz, bunun için yatırımlar yapıyorsanız, gelin Benimle beraber olun. Yok eğer derdiniz eğitimse, derdiniz bilgin olmak, bilge olmaksa, yeryüzünün en bilgin, en hikmetli toplumu bizim toplum olsun diye çırpınıyor, bütçenizin yarısını bu işe yatırıyor, Milli Eğitime bu kadar önem veriyorsanız, gelin Benimle beraber olun! Hikmetli olmayı, Hakîm olmayı, bilgin olmayı, bilge olmayı Benden öğrenin! Bu iş için başkalarına müracaat etmeyin! Bunları başka şeylerde aramayın. Bunları benim kitabımda ve o kitabımın pratiği olarak seçip eğittiğim elçimin örnek sünnetinde bulacaksınız.

Sizin Azîz ve Hakîm, güçlü ve bilgin bir Rabbiniz var. Sizin Azîz ve Hakîm olan Rabbinizden gelme Azîz ve Hakîm bir kitabınız var. Gelin Azîz ve

Hakîm olan kitabınızla birlikte olun. Gelin bu kitaba sahip çıkın. Gelin bu kitabın istediği gibi Müslümanlar olun. Eğer böyle yaparsanız kesinlikle bilesiniz ki o zaman yeryüzünün en güçlü, en azîz, yeryüzünün en bilgin toplumu sizin toplumunuz olacaktır. Elinizde böyle bir kitap varken onu bırakıp ta niye başka yerlerde izzet ve şeref arıyorsunuz? Niye başka yerlerde güç ve kuvvet arayışı içine giriyorsunuz?"

Bu noktada şeytan kulp takıyor tabii. "E canım, tamam camide Allah'ı dinledim, Kâbe'de Allah'ı dinledim, Mekke de Allah'ın olsun, Medine'ye de izin verelim, ama her yerde olmaz ki bu! Filân yerde âmirimin, falan yerde müdürümün, efendimin, şeyhimin sözü geçmeli değil mi?" derseniz, ya da şeytan size bunu dedirtirse, bakın ikinci âyet imdadınıza yetişiyor:

2. "Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur; diriltir, öldürür. O, her şeye Kâdir'dir."

Gökyüzü ve yeryüzünün mülkü O'nundur. Mülk O'nundur. Mülke konu ne varsa hepsi O'nundur. Hani benim, senin, dedikleriniz var ya bunların hepsinin sahibi O'dur. Benim evim, benim cebim, benim param dedikleriniz, ya da görmediğiniz şeylere de mâlikiyet iddiasındasınız ya. Benim fikrim, benim zikrim, benim çevrem, benim aklım, benim sevgim, benim menfaatim dediğiniz şeylerin hepsi de Allah'ın-dır. Mülk tamamıyla Allah'ındır.

Eğer öyle olmasaydı şu mülkü bu kadar kolay kullanabilir miydik? Bu mülk başkalarının elinde olmuş olsaydı, bu kadar cömert verirler miydi onu bize? Elhamdülillah ki mülk O'nun elindedir. Öyle olmasaydı, bu mülk insanların elinde olsaydı onlar bunu bize bu kadar cömertçe sunmaz, işimizi bitirirlerdi.

Bir adam kendisine ait olan bir ev, bahçe ya da bir tarlada sizin namaz kılmanıza razı olmazsa, orada kıldığınız namaz makbul değildir. Caiz değildir bu namaz. Allah'ın mülkünde yaşayın, O'nun mülkünü kullanın, sonra da başkalarının kılıcını sallayın, ayıp değil mi bu? Allah'ın arzında yaşayın, Allah'ın havasını, suyunu kullanın, Allah'ın meyvelerinden, sebzelerinden yiyin için, sonra da kalkın başkalarına kulluk edin, yakışır mı bu? Allah'ın mülkünde yaşayın ama hayatınızda Allah'a söz hakkı tanımayın. Allah'ın mülkünden istifade edin, ama Allah'ın yasalarını değil de başkalarının yasalarını uygulayın, olacak şey mi bu? Mülk O'nunsa, mülkünde söz hakkı da O'nundur. Mülk O'nunsa, mülküne yasa koyma hakkı da, egemenlik hakkı da elbette O'nun olmalıdır. Kullarına hayat programı, yaşam biçimi belirleme hakkı da elbette O'na ait olacaktır.

"Ukalâlığın gereği yok!" diyor Allah, "hayatınızı Ben verdim!" Onu elinizden alırım da! Hayatı Ben veriyorum, onu birilerinden almadınız. Bir yerlerden bulmadınız onu. Analarınız vermedi onu, babalarınızdan da almadınız. Laboratuarlarda, ya da onu şu içine gömdüğünüz dükkanlarınızda, bürolarınızda

iş yerlerinizde de bulmadınız.” Hayatın kaynağı Allah’tır. Hayatı var eden Allah’tır. Biz hayatımızı Allah’a borçluyuz. O var ettiği için bizler varız. Bize yaşayın dediği için şu anda yaşıyoruz. Devam edin dediği için ölmüyoruz. Her tür hayatın, her tür diriliğin, dirilişin kaynağı Allah’tır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Dirilten ve öldürendir Allah. Hayatı veren de, alan da O’dur. Başka hiç kimseye minnet duymanıza gerek yoktur bu konuda. Hayatınız ve ölümünüz konusunda tek yetkili Allah’tır.

Öyleyse insanlar hayatı kendilerinin zannedip yanılgılara düşmek yerine onu hep Allah’ın bilsinler. Hayatı hep Allah’tan bilsinler. Bu hayatımı Allah verdi desinler. Bunu desinler ama Allah’ın verdiğini tamam unuttu gitti, bende kaldı zannederek te yanlışa düşmesinler çün-kü verdiğini alan da, alacak olan da O’dur. Gerçi Rabbimiz bunu her gün hayatımızda gösteriyor. Uykumuzda gösteriyor, uykuya dalıyor ölüyoruz, sonra tekrar diriltiyor. Hz. Ömer gibi ölüm konusunda çok titiz davranan Müslümanların, hayatlarında bunu çok hoş sembolize ettiklerini görüyoruz. Lezzetleri yok eden ölümü bu denli hatırında canlı tutarak kendilerini kontrol edenlerin günaha dalmaları ne kadar azalır değil mi? Bu durum onları ne kadar güzel Müslüman eder değil mi?

Öyleyse bizler de böyle olmaya çalışalım. Zaten ölümün ve hayatın manası bizim imtihanımız içindir. Biz imtihandayız şu anda ve bunu bir an bile hatırımızdan çıkarmamalıyız. Peki gerçek mi bu? Yani yapabilir mi Allah bunu? Dilediğini diriltebilir, dilediğini dilediği zaman öldürebilir mi Allah? Tabii:

İki manası var bunun:

1- Kâdir. Her şeye Kâdirdir Allah. Her şeye güç yetirendir. Mutlak güç ve kudret sahibidir. Dediği dedik olandır, gücüne, kuvvetine sınır yoktur. Her istediğini murad edip yapabilmeye güç yetirendir.

2- Kâdir. Her şeye Kâdirdir Allah. Her şeyi takdir edendir. Takdir yetkisine sahip olan demektir. Her konunun ölçüsünü ortaya koyandır. Her şeyin ölçütünü ortaya koyandır. Hayatın ölçüsünü ortaya koymada tek yetkilidir. Kimin ne zaman doğacağını, kimin ne zaman öleceğini, neyle imtihan edileceğini, kimin malı, mülkü olacağını, ne kazanacağını, neleri kaybedeceğini takdir edendir.

Hayatın, kılık-kıyafetin, kazanmanın, harcamanın, hukukun, eğitimin, haramın, helâlin, yemenin, içmenin, evlenmenin, boşanmanın, erkek-kadın ilişkilerinin, sevginin, hürmetin, korkmanın ölçüsünü, kısaca insanla ilgili hayatın her alanının ölçüsünü va’z eden Allah’tır. Peki Allah’tan başka ölçü koyma yetkisine sahip olanlar var mıdır? Bunu ikiye ayırıyoruz:

1- Allah'ın serbest bıraktığı alanlarda izin verdiği için ölçü koyanlar. Allah'ın iznini, Allah'ın o konudaki ölçüsünü bilerek ölçü koyanlar.

2- Allah'ın serbest bırakmadığı, izin vermediği alanlarda, Allah'ın ölçüsüne rağmen, Allah'ın ölçüsüne ters bir vaziyette ölçü koymaya çalışanlar. Yani ölçü koyma konusunda Allah'la yarışanlar, Allah'a kafa tutmaya, akıl vermeye, Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında bulunanlar…

Soruyoruz şimdi, ölçüyü nerden alıyorsunuz? Hayatınızın ölçüsünü kimden alıyorsunuz? Hangi konunun ölçüsünde kime müracaat ediyorsunuz? Kılık-kıyafetinizin ölçüsünü kim belirliyor? Hukukunuzun, eğitiminizin, sosyal ve siyasal yapılanmalarınızın, erkek-kadın ilişkilerinizin ölçüsünü Allah mı belirliyor yoksa başkaları mı? Hayatınızın her bir alanının ölçüsünü va'z eden Allah mı yoksa başkaları mı? Hayatınızın ölçüsünü kime soruyorsunuz? Kimlere müracaat ediyorsunuz?

Ev yaptıracağız, mühendise; arsa alacağız, emlakçıya; mîde ağrıyor, doktora; mal paylaşacağız, avukata; hattâ adres arıyoruz, postacıya soruyoruz. Allah'a hiç sormuyoruz. Adresi de mi Allah'a soracağız? Elbette. Bu adresi aramam meşru mu, değil mi? Bunu önce Allah'a soracaktık. Bugün maalesef Müslümanlar problemlerini Allah'a sormuyorlar. Hayat programları konusunda Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisinin sünnetine müracaat etmiyor, sormuyorlar. Bunun iki sebebi var:

1- Ya Allah'a sordukları zaman önceden O'nun o konuda ne diyeceğini bildikleri için sormak istemiyorlar. "Allah'a sorarsak O'nun ne diyeceğini biliyoruz, O'nun dediğini duyunca yapsak olmaz, yapmasak olmaz, en iyisi huzurumuzu kaçırmamak için hiç sormayalım O'na" diyorlar ve kendi bildikleri gibi bir hayat yaşamaya devam ediyorlar.

2- Ya da onun da Allah'a sorulup sorulmayacağı konusunda, Allah'ın ona da karışıp karışmayacağı konusunda bilgi yanlışlığı içinde oldukları için hayatlarının o birimini Allah'a sormuyorlar. Yahu bu da Allah'a sorulur mu? der ve onun da Allah'a sorulacağının farkında olmazlar. Boşanırlar sormazlar, evlenirler sormazlar, dükkan açarlar sormazlar, meslek seçerler sormazlar, hukuk yaparlar sormazlar, düzen kurarlar sormazlar, giyinirler sormazlar, kazanırlar sormazlar… Niye? "Yahu bu da Allah'a sorulur mu?" diyorlar. Oysa az evvel söyledi Rabbimiz, en iyi bilen Allah'tır. Mutlak bilen Allah'tır. Bilginin, hikmetin kaynağı O'dur. Her şeyden haberdar olan Allah iken, insanlar O'na sormuyorlar da hep başkalarına soruyorlar. Niye? Yanlış bilgilenmişler de ondan. Allah'ın hayata karıştığını bilmiyorlar da ondan. Allah'ın insan hayatına karışma yetkisine karşı çıkıyorlar.

Tarihte Aristo ekolüdür bu. Demokrasinin temeli de buna dayanır. Allah dünyayı yaratmış, sonra yarattığı dünyaya dönüp şöyle bir bakmış, dünya demiş, denî demiş, değmez demiş ve salıvermiş. "Ne haliniz varsa kendiniz görün, Benden bu kadar. Ben dünyayı yarattım ve işim bitti. Bundan sonra ne yaparsanız yapın. Nasıl yaşarsanız yaşayın" demiş ve dünya ile ilgilenmekten istinkâf etmiş. Onun içindir ki Allah hayata karışmaz. Allah vahiy göndermez. Allah elçi seçmez, ona arzularını bildirmez.

Yaratıcı olarak Allah var ama yaratıklarına karışıcı olarak Allah yok diye bir felsefe geliştirmişler. Yaratıcı olarak Allah var ama hayata karışıcı olarak, kitap ve peygamber gönderici olarak, hayat programı belirleyici olarak Allah yok diye demokratik bir sistem geliştirmişler. Dünyayı biz idare ederiz, hukuku biz yaparız, hayatı biz düzenleriz, keyfimize göre hareket ederiz, Allah hiç bir şeye karışmaz mantığı… Zaten tüm demokratik ülkelerin Allah'ı, Aristo'nun Allah'ıdır. Dünyayı yaratmış ve arkasından yorulup dinlenmeye çekilmiş veya onu beğenmeyerek, onunla ilgilenmeyerek onun idaresini bize bırakan, onun idaresiyle alâkalı ne kitap, ne peygamber, ne vahiy göndermeyen bir Allah.

Öyle değil mi? Şu anda hayatımızın hangi alanını Allah'a soruyoruz? Halbuki Allah herkesten daha yakındır bize. Allah en bilendir, mutlak bilendir. Önce Allah'a bir sorun, bu okulda okuyayım mı, okumayayım mı ya Rabbi? Bu mesleği seçeyim mi, seçmeyeyim mi? Burada çalışayım mı, çalışmayayım mı? Şu kıyafeti giyeyim mi, giymeyeyim mi? Böyle bir hukuktan, böyle bir eğitimden razı mısın, değil misin ya Rabbi? Önce bir soralım Allah'a. Biz öyle yapmıyoruz da, ya Rabbi ben onu sormuyorum sana da, ben düşündüm taşındım ve bu işi yapmayı uygun gördüm. Sen bunun yolunu tarif et bana demeye, Allah'ı şartlandırmaya, Allah'a akıl vermeye çalışıyoruz. Böyle yapan kişi Allah'a sormuyor da, O'na yol gösterme küstahlığında bulunuyor demektir.

Bir de şöyle soruyoruz Allah'a: Efendim ben Allah'a sordum da dükkanı açtıktan sonra sordum. Sordum Allah'a sormayı da, mesleği seçtikten sonra sordum. Düğünü yaptıktan, okulu bitirdikten, işe başladıktan, hanımı boşadıktan, hayatı yaşadıktan sonra sordum. Yooo!! Öyle değil.

3. "O her şeyden öncedir; kendisinden sonraya hiçbir şeyin kalmayacağı sondur; varlığı aşikârdır; gerçek mahiyeti insan için gizlidir. O her şeyi bilir."

O Evvel'dir, Ahir'dir. Yani ilk defa sorulacak Allah'tır, son defa sorulacak da Allah'tır. Bizi yaratan Allah, sonra tekrar diriltip yaratacak olan da Allah'tır. Evvel Allah ama sonra işi bitmiş değil, sonra yine Allah. İlk akla gelecek Allah, sonra hesapta tutulacak yine Allah. O, Evvel ve Âhir'dir.

Bugün Türkçe'de "evvel Allah" kullanılır. "Ben evvel Allah Müslümanım! Evvel Allah biz de Müslümanız! Evvel Allah biz Kur'an ve

sünnetin dışına çıkmayız!" Düğünlerde iki tarafın ağzından çok duyarsınız bunu. İyi de Kur'an ve sünnetten ne biliyorsunuz ki, dışına çıkmayacaksınız? Kur'an ve sünneti bilmeyen bir adamın dışına çıkması, ya da içine girmesi düşünülebilir mi? Arkadaşlar, Allah 114 sûreyle hayatını düzenlemek için Peygamberini göndermiş. 114 bölüm, 114 birim. Bunlardan bir tanesini çekip çıkarırsanız, mutlaka hayatımızın o sûreyle düzenlenecek bölümü boş demektir. Yani siz o konuda hep yanlış yapacaksınız demektir. Meselâ Hadîd sûresini çekip çıkarın hayatınızdan, Hadîd'in düzenleyeceği bölüm mutlaka yanlıştır sizde.

Peki Allah için şimdi kendinizi bir yoklayın: 114 sûrenin kaçta kaçı var sizde? Veya 6666 âyetin kaçta kaçı var? Ne kadar var böyle bildiğiniz âyet? Kur'an'ın kaçta kaçı, bir düşünün ve ona göre karar verin. Kaçta kaç diye sorduğum âyet bildiğiniz, tanıdığınız âyettir. Yani hayatınızı düzenleyebileceğiniz, hayatınızda uygulayabileceğiniz kadar tanıdığınız âyet sayısı.

"O Allah Evvel'dir." Yani sözü dinlenecek Evvel, ilk Allah'tır. İlk defa kendisine sorulacak, Evvel Allah'tır. Rızası kazanılacak ilk, Evvel Allah'tır. Şifa kaynağı, şifa beklenecek Evvel Allah'tır. Korkulacak Evvel Allah'tır. Sevilecek Evvel Allah'tır. İnsanlar Evvel Allah diye başlı-yorlar söze, sonra kendilerini koyuyorlar ortaya ve bitiriyorlar işi. Halbuki Âhir de Allah'tır. Yani Evvel O'dur, ama unutmayalım ki Âhir de O'dur.

Âhir de Allah'tır ama son sorulacak ta yine Allah'tır. Sonunda değerlendirecek olan da Allah'tır. Bizi hesaba çekecek olan, bize mükafat veya ceza verecek olan da Allah'tır. Başta Allah'ı hatırlayıp sonda unutmak olmaz ki. Meselâ besmeleyle işe başlıyor Müslümanlar, ama sonunda unutuyorlar O'nu. Besmeleyle başlıyorlar, yâni Evvel Allah diyorlar ama sonra ne kadar yenmesi gerektiğini, ne tip yenmesi gerektiğini Allah'a sormadan devam ediyorlar. Giyim konusunda öyle değil mi? Meselâ Müslüman hanım, ya da erkek, 'bismillah' diye giyin-meye başlıyor, ama ne giyinmeleri, nasıl giyinmeleri gerektiğini Allah'a sormuyorlar. Evden çıkarken 'bismillah' diye çıkıyorlar, ama nereye gideceklerini, hangi programı icra için çıktıklarını Allah'a sormuyorlar.

Halbuki ilk sorulacak Allah'tır, sonra sorulacak yine Allah'tır. Halbuki sözü dinlenecek Evvel, yolunda gidilecek Evvel, hatırı kazanılacak Ev-vel, her dediği tutulacak Evvel, hayata karışmaya yetkili Evvel Allah-tır, sonra da Allah'tır. Her işin sonu, sonunda Allah'a varacaktır. Her işin sonunda Allah'a varıp hesap vermeyecek miyiz? Sonunda Allah'ın huzuruna gitmeyecek miyiz?

"Zâhir de, Bâtın da Allah'tır." Allah Zâhirdir. Anlamak isteyene apaçıktır. Yani o kadar açık, o kadar zâhirdir ki Allah, ifade etmeye, uzun uzun deliller

getirmeye bile gerekmez. Ama o kadar bâtın, o kadar bilinmez ki, künhünü kimse bilemez. Allah kime benzer? Neye benzer? Künhünü kimse bilemez. Allah Zâhirdir, O'ndan ötesi yoktur. Bâtındır, daha berisi de yoktur. Allah o kadar açıktır ki, yeryüzünde hiçbir insan "ya Rabbi ben seni anlamaya çalıştım ama buna imkân bulamadım" diyemez. Allah o kadar açık, o kadar ayan beyan ki kimsenin o'nun varlığına delil getirmesine ihtiyacı yoktur. Ama o kadar bâtındır ki kimsenin O'nun künhünü kavraması mümkün değildir.

Peki, kutuplarda, çöllerde, buzullarda bir insan var da, o Allah'ı bilememişse ne yapacaktır? Haydi gidelim öyleyse ne duruyoruz? Varsa böyle birileri, gerçekten samimiyseniz böyle birinin olduğunda ne duruyorsunuz? Niye gitmiyorsunuz ona Allah'ı anlatmaya? Ne mâzeretiniz var böyle bir durumda ona gitmemeye?

"Yedullah". Allah'ın eli var, bilir misiniz? Eli vardır biliriz ama nasılını bilmeyiz. Allah konuşur, bilir misiniz? Biliriz konuşur, ama Bâtınını bilmeyiz. Allah görür, bilir misiniz? Nasıl konuşur Allah? Nasıl görür Allah? Allah'ça konuşur biliriz, ama Bâtınını bilemeyiz. Allah'ça görür, ama Bâtınını bilemeyiz.

Allah her şeyi bilendir. İç dünyamızı, dış dünyamızı, hukukumuzu, eğitimimizi, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızı, tüm hayat programlarımızı, sosyal ve tabiî çevremizi, neyi nasıl yaratacağını, bizi neyle imtihan edeceğini, nasıl bir din göndereceğini, bizim hayatımızın nasıl tanzim edileceğini, kimi ne zaman dünyaya getireceğini, kimi ne zaman öldüreceğini, erkeğin mirastan ne kadar alacağını, kadının ne kadar alacağını, hırsızlık yapana nasıl bir ceza verileceğini, hukukumuzun nasıl olacağını, kılık-kıyafetimizin biçimini bilen, mutlak bilen, yanılmaz bilen Allah'tır. Bakın isterseniz semâvât ve arza. Allah'ın bilgisinin ne kadar da sınırsız olduğunu anlayacaksınız.

4. "Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra arşa hükmeden, yere gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilen O'dur. Nerede olursanız olun. O, sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı görür."

Allah ki, gökyüzü ve yeryüzünü altı günde yaratmıştır. Bu altı gün bizim bildiğimiz altı gün değildir. Yaratılış günüdür bu. Bu konuda fazla bir bilgimiz de yoktur. Meselâ Kur'an'da, Meâric'de melek günü anlatılır:

"Melekler ve Cebrâil, miktarı elli bin yıl olan o derecelere bir günde yükselirler."(Meâric 4)

Âyetin beyanıyla meleğin bir günü, bizim elli bin yılımıza bedeldir. Bir melek günü, eşittir elli bin yıl. Bir de dünya günü, âhiret günü vardır. Yevmü'd-dünya, yevmü'l-âhire. Yani dünyanın tüm ömrü için bir gün, âhiret için de bir gün denmiş ki, bu bizim bildiğimiz şu yirmi dört saatlik bir gün değildir. Bir de

burada anlatılan yaratılış günü vardır, Allah altı günde yarattı diye ki, bunun mahiyetini bilmiyoruz. Allah öyle dediği için inanıyoruz ve geçiyoruz. Böylece iman etmek zorunda olduğumuzu Kur'an bize öğretir. Gökler ve yer altı günde yaratılmış. Zaten arzı bile tam olarak bilemeyen, merkezine inemeyen, gökyüzünün sadece birinci semâsının az bir bölümünü seyredebilen bizler bu altı günün ne demek olduğunu nereden bileceğiz? Allah hem "Kün fe yekün" diyor, hem altı gün diyorsa, buna aynen inanmanın ötesinde yapabileceğimiz bir şey yoktur.

Allah ki yere gireni, ondan çıkanı, semâdan ineni, semâya çıkanı, arza bakanı, semâya nazar edeni, hepsini bilendir. Öyle bilir ki Allah, toprak altındaki her tane, her yaprak, her fidan, yeryüzüne düşen her damla yağmur, gökyüzüne yükselen her gram bulut ve buhar, hepsi Allah'ın bilgisi altındadır. Eğer tüm bunları ihata edecek bilgisi olmasaydı, böylesine muazzam bir âlemin nizamının kurulmasına imkân ve ihtimal olmazdı.

"Sonra Allah arşı istivâ etmiştir." Arş bizim bilebildiğimiz, algılayabildiğimiz mekânların üzerinde, ötesinde bir gerçektir. Arş, Kürsîyi kuşatmıştır. Kürsî'yi koskoca bir çölün ortasına atılmış, küçücük bir yüksük farz ettirecek kadar büyük bir âlem. Kürsî de semâvâtı kuşatmıştır. Kürsî'nin yanında semâvâtta yine koskoca bir çölün ortasına atılmış bir yüksük kadardır. Semâvât ta yedi semâ olarak her biri diğerini çölün ortasına atılmış bir yüksük farz ettirecek kadar kuşatmıştır. Birinci semâ da dünyamızı kuşatmıştır ki, onun yanında dünyamız tıpkı çölün ortasına atılmış bir yüksük kadardır. Şimdi arş yanında dünyanızın ne kadar küçüldüğünü anladınız değil mi?

Allah arşı istivâ etmiştir. Allah arşın üstündedir. Peki nasıl? Na-sılı bilinebilir mi? Allah'ça bir istivâyla Allah arşın üstündedir demenin ve aynen böylece teslim olmanın ötesinde ne diyebileceğiz ki? Arş, kürsî… " Madem ki Allah ta arşın üzerinde, bizden nasıl haberdar olacak? Bizi nereden görecek? Bizim hayatımıza nasıl muttalî olacak?" filân demeyin sakın. Beni arşın üstündedir diye sakın işim bitmiş, kenara çekilmiş zannetmeyin. Çünkü:

Siz neredeyseniz Allah sizinle beraberdir. Siz neredeyseniz? Hangi ortamdaysanız, zamanın ve mekânın hangi bölümündeyseniz Allah sizin yanı başınızdadır, sizinle beraberdir. Gerçekten mi? Gerçekten öyle mi inanıyorsunuz? Yani her an, her zaman Allah'ın sizinle beraber olduğuna gerçekten inanıyor usunuz?

Arabayla yolda giden kişiye arkanda trafikler var denince, tavrı nasıl hemen değişiyor değil mi? Veya dükkanında ticaretle meşgul olan birine, "maliyeciler burada!" denince nasıl değişiyor değil mi? Veya "şu anda radar kontrolü altındasınız!" filân denince adamın hareketlerini nasıl kontrol altına aldığını bilirsiniz. Peki şu anda Allah yanında, yanı başında, seninle beraber

denince de insan değişmeliydi değil mi? Hani küllî bir imanımız var bizim. Kur'an ne demişse doğrudur. Allah, Kur'an'ında ne anlatmışsa doğrudur. Kur'an'da anlatılanların tümüne inanıyoruz. Onun için Müslümanız zaten. Münâfık ve kâfirler tümüne böyle inandık derlermiş de, -bizzat inandık dedikleri âyetlerle, tek tek âyetlerle yüz yüze gelince de reddediverir, yan çiziverirlermiş. Bakın Yâsîn sûresindeki bir âyet-i Kerîm'e o hususu şöyle anlatır:

"Zaten Rabbinin âyetlerinden herhangi biri kendilerine geldiğinde ondan hep yüz çevire gelmişlerdir."

(Yâsîn 46)

Bütün bu âyetlerden dolayı Rabblerine şükredecekleri, Rable-rine teslim olup kulluğa yönelecekleri yerde, Rabblerinin bir âyetiyle karşılaşmaya görsünler, yaptıkları sadece ondan yüz çevirmek, gör-mezden gelmek, yok farz etmek, ilgilenmemek, kör ve sağır kesilmektir. Halbuki onlara düşen bakmak, görmek, duymak, işitmek ve hemen boyun eğerek onunla yol bulmaya, onunla hayatı düzenlemeye koşmaktır. Nankör insanlar Allah'ın kendilerine açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmek istemiyorlar. Kendilerine hangi âyet gelirse gelsin, hangi âyet arz edilirse edilsin, ister metlûv, ister meşhûd yan çiziyorlar, ilgilenmiyorlar, ciddiye almıyorlar. Anlıyorlar aslında, duyuyorlar, kavrıyorlar, farkına varıyorlar âyetlerin, ama görmezden, duy-mazdan, anlamazdan geliyorlar. Sadece akılları değil, duyuları da kal-mamıştır bunların.

Soruyorsunuz adama, Allah ne derse doğru mu? Doğru. Kur'-an ne derse doğru mu? Doğru. Peki o zaman "Allah sana şunu dedi! Hadi bakalım!" denince de oradan fırlarlarmış. Yani tümden inandım dediği Kur'an'ın tek tek âyetleriyle karşı karşıya gelince yan çizerlermiş. Allah korusun, sanki bizim de zaman zaman bir kenara attığımız bir âyet bu.

"Siz neredeyseniz Allah oradadır." Siz neredeyseniz Allah sizinle beraberdir. Kendinizi Allah'la beraber bir düşünseniz! Bir saatliğine, iki saatliğine kendinizi Allah'la beraber bir düşünün. Düşünün ki, Allah sürekli yanı başınızda. Bir gününüzü, bir saatinizi düşünün. Düşünün ki, Allah yanı başınızda. Düşünün ki, siz O'nun huzurundasınız. Allah atlatılmaz, Allah'tan gizlenilmez, Allah diskalifiye edilmez biliyorsunuz. O zaman bir saat da olsa Allah'la beraberliğinizi bir düşünün. Adım atarken de Allah yanınızda, konuşurken de Allah yanınızda, severken, küserken, alırken, satarken, giyinirken, soyunurken de Allah'ı yanınızda düşünün. İnsan çok farklı olur değil mi?

Ama tabii Allah'ı tanımamız gerekecek bunun için. Esmâsıyla, sıfatlarıyla tanımamız gerekecek. O zaman etkili olacaktır bu beraberlik. Değilse Allah'ı tanımıyorsak, nasıl güç kudret sahibi, nasıl azamet sahibi bir Allah olduğunun farkında değilsek elbette O'nun huzurunda oluşumuz bizde pek fazla etkili olmayacaktır.

Dilim varmıyor söylemeye ama, Allah korusun, biz Allah'ın hayatımıza karıştığına inandığımız konularda Allah'ın bizimle beraber olduğuna inanıyoruz, diğer konularda sanki Allah hâşâ bizimle beraber değil. Kimileri fâiz konusunda çok titiz davranırken, çocuğunu eğitmeye dikkat etmiyor. Sanki fâiz konusunda Allah yanı başında da, çocuklarının Müslümanca eğitimi söz konusu olduğu zaman Allah yanında değil.

Kimileri annesiyle bir hafta görüşmemeye tahammül edemez-ken, aylar, yıllar hiç rahatsız olmadan Kur'an'la ve Resûlü'yle görüşmeden hayatını sürdürebiliyor. Her hafta annesiyle görüşmesi gerektiği konusunda Allah'ı yanı başında biliyor, ama aylar yıllar Kitapla ve peygamberle görüşmezken sanki Allah yanında değil.

Veya sofrada ekmek kırıntılarının yere saçılması konusunda yanı başındaki Allah'ın görmesinden utanan kimi Müslümanlar, âyet ve hadislerin hükümlerinin kendi hayatında, toplum hayatında paramparça, darmadağın olması konusunda Allah'la beraber olduğunu düşünmüyor bile.

Ekmek kırıntılarını yere saçmamaya dikkat ederken, dökülenleri toplama çabası içine girerken Allah'ı yanında bilen adam, karısının, kızının namusunu çarşı-pazarda, dükkanlarda, tezgahtarların önünde yerlere saçarken sanki Allah'ın yanında olduğunun hiç farkında değil.

Kimileri kazanırken Allah yanında da, harcarken yanında değil. Kazanırken çok dikkatli, ama harcarken sanki Allah huzurunda değil, sanki Allah kendisini görmüyor. Kimileri âyet ve hadisleri başkalarına anlatırken Allah'la beraber de, anlattıklarını kendine mal etme, yani kendine duyurma, onlarla amel etme veya çoluk-çocuğuna duyurma konusunda sanki Allah'la beraber değil.

Allah korusun, dilim varmıyor söylemeye de, sanki biz Allah'ı seccade başında düşünüyoruz sadece. Sadece camide düşünüyoruz Allah'ı. Sadece camide Allah bizimle beraber, sadece camide Allah huzurundayız ama camiden çıkınca Allah bizimle beraber değil. Meselâ namaz bitince adam soruyor: "Efendim sağdan mı döneceğiz? Yoksa soldan mı döneceğiz?" Niye? Rabbi ile işi bitti ya adamın. Sanki "ya Rabbi tamam! seninle işim bitti!" diyor ve camiden, seccadenin başından ayrılırken böyle gerisin geriye çıkmaya, kıbleye ensesini dönmemeye çalışıyor. Niye? Allah orada ya. Arkasında Allah yok ya. Allah hep orada ya! Sanki dışarıda Allah yok. Sanki dışarıdaki hayatına Allah karışmıyor.

Veya işte camiden çıkarken takkesini, sarığını çıkarıp cebine indiriyor. Niye? Tapınma bitti ya. Allah'ın huzurundan çıktı ya. Tamam, bundan sonra artık başkalarının huzurundadır adam. Allah korusun, biz Allah'ı böyle düşünüyoruz. Bazen çok az O'nunla beraber, ama uzun zaman da O'ndan ayrılmış farz ediyoruz kendimizi. Sanki Hristiyan dünyadan nakil, kiliseye hapsedilmiş, camiye veya seccadeye hapsedilmiş bir Allah'a inanıyoruz. Mescide, vicdanlara hapsedilmiş, sınırları, sahâlârı daraltılmış, dışarıda, sosyal hayatta hiç mi hiç etkinliği olmayan bir Allah'a inanıyoruz sanki.

Hâşâ, üçlü bir Rabbimiz var:

1) Sosyal hayatımızda bize hakim olan, sosyal hayatta hakim olduğuna inandığımız bir Rabbimiz var, sanki Hıristiyan âlemi. Düğünümüzün şekli, yemek servisimizin biçimi, ziyaret ve ziyafetlerimiz, perdelerimiz, mutfağımız, çatalımız, kaşığımız, kılık-kıyafetimiz, ütümüz, yakamız, yenimiz, sanki hemen hemen Hristiyan âlemden nakil. Hayatımızın bu bölümlerini sanki Hristiyanlık dünyası dolduruyor.

2) İkinci bir Rabbimiz daha var, hâşâ bize emreden, yap! diyen, yapma! diyen, o da Yahudilik dünyası. Meslekî hayatımız, ekonomik hayatımız, kazanmamız, harcamamız, dünyaya doymayışımız, dünyayı kıble edinişimiz böyle. Adam müşterinin cebindekini kendi cebine aktarabilmek için her çareye baş vuruyor. Sanki her çare meşrû onun için. Veya adam oturuyor bir makama, yapıştığı o makamı kaybetmemek adına her şey mubah onun için. Her şeyini fedâ ediyor. Okuldan diplomayı alabilmek için her şeyini fedâ ediyor adam. Sanki Yahudi âlem…

3) Bir de Rabbimizin Allah olduğu, Allah kaynaklı bir âlemimiz var bizim. Bugüne kadar hiç mi hiç abdestin sırasını sormak için başkasını aramamışızdır, başkasına sormaya gitmemişizdir. Hep Allah'a sormuşuzdur onu. Sabah namazının kaç rekat olduğunu ne Yahudi bilir, ne de Hristiyan âlem bilir. Hiç sormayız onlara, Allah'a sorarız bunu. Çünkü bu konuda Rabbimiz Allah'tır.

Allah korusun, sadece camiye veya seccadeye hapsedilmiş bir Müslümanlığımız kalıyor geriye. Böylece adam tesbihini de seccadede yapıyor, zikrini de seccadede yapıyor, namazını da orada bitiriyor. Sadece anneler gününde anneyi hatırlayanlar ama ondan sonra bir yıl boyunca hiç hatırlamayanlar, hiç annenin hatırını sormayanlar gibi, sadece seccadede Allah'ı hatırlıyoruz. Ama bilesiniz ki:

5. "Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Bütün işler Allah'a döndürülür."

Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Göklerin ve yerin mülkü sadece Allah'a aittir. Mülk Allah'ındır. Mülkün sahibi Allah'tır demek, o mülk üzerinde söz sahibi Allah demektir. Allah, Melik ve Mâlik, bizler de O'nun mülkü olduğumuza göre, mülkün Mâlik üzerinde hiçbir söz hakkı, itiraz hakkı olamaz. Çünkü O bizi yaratmasaydı, şu anda olmayacaktık. Biz O'nun mülküyüz. Bizim üzerimizde tasarruf hakkı sadece O'na aittir. Bize kulluk yapalım, cennet kazanalım diye mülkten bir parça vermiş. Bir parça can ve bir parça mal vermiş bize ve buyurmuş ki: "Kulum! Al bunları! Eğer bu verdiklerimi Benim dediğim gibi kullanırsan sana karşılığında cennet vereceğim! Eğer öyle yapmazsan sen bilirsin! Sonunda onlar yine Benim olacak!"

Öyle değil mi? Madem ki mülkün sahibi O'dur, madem ki gökler ve yer, göktekiler ve yerdekiler O'nun mülküdür. Madem ki ben de O'nun mülküyüm. Madem ki bizler de O'nun mülküyüz. Madem ki bize mâlik olan, bizlere egemen olan O'dur. Öyleyse ben niye bir başkasının beğenisine kendimi kurban edeyim ki? Niye bir başkasına kulluk edeyim ki? Niye bir başkasını razı etmeye çalışayım ki? Sahibimin, mâlikimin hatırını kazanmak, O'na kulluk etmek, O'nu dinlemek, O'nun istediği bir hayat yaşamak dururken, O'nun rızası, O'nun övgüsü dururken, O'nun beğenisi dururken niye benim gibi mülk olan birilerinin övgüsüne, beğenisine kendimi kurban edeyim ki? Allah övgüsü, Allah beğenisi varken niye O'ndan başkalarını hedefleyeyim ki? Sahibim beğenmedikten, Mâlikim övmedikten sonra tüm dünya beni alkışlasa ne yazar?

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın kulu ve mülküdür. Yani göklerdekiler ve yerdekiler hepsi Allah'a boyun büküp teslim olmuşlardır. Her şey Allah'a teslim, peki siz kime teslimsiniz? Madem ki göklerde ve yerde her şey Allah'ındır, peki siz kiminsiniz? İsterseniz itiraz edin, isterseniz reddedin. İsterseniz göklerde ve yerdekilerin teslim olduğu sahibe itiraz edip kafa tutun. İsterseniz sahibinizin sizin adınıza gönderdiği hayat programından yüz çevirin. İsterseniz kendiniz gibi âciz, rızka muhtaç insanların kanunlarına itaatten yana olmaya çalışın. İsterseniz Rabbinizin kitabına başvurmayıp başkalarının hükümlerine başvurun. İsterseniz Rabbinizin kitabından habersiz, O'nun peygamberiyle diyaloga yanaşmayarak bir hayat yaşayın. Kendinize Allah'tan başka veliler bulun. Ama unutmayın ki dönüş O'nadır. Dönüşünüz Allah'adır, O'nun huzurunda toplanacak ve yaşadığınız hayatın hesabını O'na ödeyeceksiniz. Hesap görecek olan Allah'tır, Hesabı Allah'a vereceksiniz. O Allah ki:

6. "Geceyi gündüze katar, gündüzü geceye katar; O kalplerde olanı bilendir."

Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Geceyi gündüzün üzerine geçirmek, gündüzü de gecenin üzerine kapatmak, geceden gündüzü, gündüzden geceyi yarıp çıkarmak sûretiyle bizim hayatımızın devamını sağlayandır. Gece ve gündüz arası bütün hareketliliği bilen ve sağlayan O'dur. Geceyi de, gündüzü de yaratan, geceyi de, gündüzü de buyruğuna boyun büktüren, geceye de gündüze de egemen olan Allah'tır. Gece de, gündüz de Allah'ındır. Gece de, gündüz de sahiplerine boyun bükmüş iki Allah âyetidir.

Peki şimdi onlar sahiplerine teslim olup boyun bükmüşken, onlar Rabblerinin yasalarına teslim olmuşken, onlar sadece mâliklerini dinlerken siz kime teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz? Onlar hayat programlarını Rabblerinden alırken siz kimin yasalarını uyguluyorsunuz? Unutmayın ki göklerde ve yerde egemen olan O'dur. Gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratan da O'dur. Onların hayat programını belirleyen de O'dur. Yaratan da O'dur, Rabb da O'dur.

Gündüzü, geceyi o kadar ayarlamıştır ki Cenab-ı Hak, isterseniz her konuda Rabb oluşuna karşı gelin. İtiraz edin, reddedin. Hayatınızın bazı bölümlerine O'nu karıştırmama konusunda dayatın, diretin. İsterseniz Allah'ın düzenine, düzen koyuculuğuna kafa tutun. Allah'ın düzen kurma konusuna itiraz edin. "Allah düzen kurmayı bilmez" deyin isterseniz. Ama bakın ki dünyanızdan milyarlarca kere daha büyük olan güneş, ay, yıldızlar O'nu dinliyor. Gündüz O'nu, gece O'nu dinliyorken, isterseniz siz dinlemeyin. Ama bilesiniz ki sonunda işler O'na döndürülecektir. Hesabı O görecektir. Hesabı O'na ödeyeceksiniz.

Buna göre bu altı âyette Rabbimiz kendisini tanıttı. Bundan sonra diyecek ki "ey kullarım, anladınız mı? İşin mahiyetini kavradınız mı? Eğer buraya kadar anlatılanları anladıysanız, haydi öyleyse:

7. "Ey İnsanlar! Allah'a ve peygamberine inanın; sizi halef kıldığı şeylerden sarf edin; aranızdan, inanıp da sarf eden kimselere büyük ecir vardır."

İşte bu Allah'a inanın. İşte böylece kendisini tanıtan Allah'a ve O'nun Resûlü'ne inanın! Peki nasıl bir Allah'a inanacağız? Allah kendini nasıl anlattı? Sadece bu sûreyle hatırlayın: Göklerde ve yerde tesbih edilen bir Allah. Göktekilerin ve yerdekilerin sürekli tesbih ettikleri bir Allah. Mülke sahip olan, mülk elinde olan bir Allah... Her şeye Kâdir olan, her şeyi Kâdir olan bir Allah... Evvel olan, Âhir olan, Zâhir olan, Bâtın olan bir Allah... Her şeyi bilen, bilgisi mutlak olan, gökleri ve yeri yaratan, bizim yanı başımızda olan, biz neredeysek orada olan bir Allah... Gündüze, geceye etkin olan, egemen olan bir Allah. İşte bu Allah'a inanın ve gönderdiği elçiyi de kabul edin.

Allah'a inanın ama o Allah'ın peygamberleri de var. Onlara da inanın. "Ben inanırım Allah'a, ama bu Allah'ın meleklerine inanmam. Melekleri olmayan bir Allah'a inanırım ben. Peygamberler görevlendirmeyen, kitabı olmayan, arzu ve yasaklarını bana bildirmeyen, benim hayatıma karışmayan ve yarın beni hesaba, kitaba çekmeyecek olan bir Allah kabul ederim ben. İşte böyle bir Allah'a iman etmek is-tiyorum" demeye kimin yetkisi var? Şimdi böyle inandığını iddia eden kişinin inandığı Allah, Kur'an'da kendisini bize tanıtan Allah olur mu? Olmaz değil mi? Adam kendi kafasından düşleyip şekillendirdiği bir Allah'a inanmıştır.

Şimdi bu âyeti çoklarının yaptığı gibi cımbızla buradan söküp, sûre bütünlüğünden koparıp anlamaya kalkarsanız, o zaman mânâ çok basitleşiverecektir.

"Allah'a inanın!" "Efendim zaten inanıyoruz biz! Nereden çıktı bu? İnanmış insanlara bir daha inanın demenin ne manası var? Peki nasıl bir Allah'a inanıyorsunuz? İşte abdest isteyen, namaz isteyen, oruç isteyen, bunun dışında hayata fazla karışmayan, dünyayı yaratmış, yorulmuş, dinlenmeye çekilmiş, dünya işlerinden fazla anlamayan, kendi dünyasına çekilmiş bir Allah'a inanıyoruz" derler.

Buraya kadar tanıtılan, sürekli bizimle beraber olan, sürekli bizden bir şeyler bekleyen, sürekli bizden kulluk isteyen, hüküm sahibi, hâkimiyet sahibi olan, hükmünde, hâkimiyetinde ortağa asla rızası olmayan, yani kullarını kendisinden başkalarına itaat konusunda, kendisinden başkalarını dinleme konusunda soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah... Azîz olan, yenilmez ve yanılmaz olan bir Allah... Öyle değil mi? Kendini tanıttı, sonra da buyurdu ki, "işte böylece tanıtılan bir Allah'a inanın!" "İnanıyoruz!" diyecektir insanlar. Ama nasıl bir Allah'a inandığımız ve nasıl inandığımız önemlidir.

"Peki tamam inandım. Bundan sonra ne olacak? Bu imanın neyi gerektirecek? Acaba benden ne ister bu inandığım Allah? Acaba nasıl bir kulluk ister benden bu Allah? Ya da bana bir şeyler dedi mi acaba bu Allah?" demeyin sakın, çünkü Resûlü de vardır O'nun. İlk inanan siz değilsiniz. Sizden önce Rasulullah inandı. Sizden önce Ra-sulullah O'na kulluk yaptı. Yani Resûlü vasıtasıyla size bir şeyler dedi Allah. Öyleyse Resûlü'ne de inanın. Resul, Allah'ın, kullarının hayatına karışmasında odak noktadır. Yani Allah: "Ben insanların hayatına karışacağım! Bu konuda seni odak nokta seçtim! İnsanların hayatına karışma konusunda seni sözcü seçtim! Sen bu konuda benim sözcülüğümü yapacaksın!" diye peygamber göndermiştir. İşte Peygamberin fonksiyonu, misyonu budur. Peygamberi kabul demek, Allah'ın insan hayatına karışırlılığını kabul demektir. Peygamberi reddetmek de, Allah'ın insan hayatına karışmasını reddetmek demektir. Peygamberi kabul etmek, onun kulluğunun,

teslimiyetinin örnekliliğini kabul etmek demektir. İşte böylece peygamberine de iman edin. Sonra:

“Bir de size harcama yetkisi verdiği şeylerden infak edin.” Allah’ın sizi halef kıldığı şeylerden infak edin. Halef kılmak, birinin arkasından ötekisinin gelmesi demektir. Düşünün, bir vakitler bu mal, mülk Âd’ındı, sonra Semûd’un, sonra Medyen’in, sonra Tubba’nın, sonra Emevi’nin, Abbasî’nin oldu, sonra Selçuklunun, Osmanlının oldu. Sonra dedenin babasının, sonra ananın kocasının, sonra da sana intikal etti. Yarın da bir başkasına intikal edecek. Öyleyse infak et! Çünkü sende de kalmayacak. Halefi böyle anlıyoruz. Dedemin babasının dedesinden kalmadı mı bu tarla bana?

Ya da yeryüzünde ilk insandan bu yana elde edilen altınlar, gümüşler bize intikal etmedi mi? Bunlar hep nesillerden nesillere devredilmedi mi? Öyle olmayıp ta yüz yıllardır insanlar kendi bulduklarını, kendi kazandıklarını kendileriyle birlikte alıp gitselerdi ne kalırdı bize? O evler, o arabalar, o atlar, o altınlar, gümüşler, inciler, yakutlar onlardan bize intikal etmiyor mu? Bizden de başkalarına intikal edecek elbette. İşte Rabbimiz buyuruyor ki, “haydi Rabbinizin sizi halef kıldıklarından infak edin. Haydi Benim verdiklerimi Benim yolumda harcayın.”

İnfak, zekâttan ayrı bir şeydir. İnfak, Allah sana ne verdiyse ondan vermendir. Allah’ın sana verdiklerini Allah’ın kullarıyla paylaşmandır. Sana hangi imkânı tanımışsa, onu başkalarına aktarmandır. Ne verdi Allah? Bilgi mi verdi? Basiret mi verdi? Görüş mü? Zeka mı verdi? Mal mı verdi? El mi verdi? Dil mi verdi? Ondan başkalarını istifade ettirmenin adına infak denir. Hattâ doğurabilecek sıhhat mı verdi? O fonksiyonu icrâ da infaktır.

İnfakın ölçüsü yoktur. En alt taban ölçü milyarda milyon, milyonda birdir. En üst ölçü de malın tamamıdır. Hz. Ebu Bekir efendimiz, Hz. Ömer efendimiz örneklemiştir bunu. Allah’ın Resûlü bu işi o kadar güzel örneklemiştir ki, bakın ne kadar hoş bir örnek verir:

“Yarım hurmayla da olsa kendinizi ateşten koru-yun!”

Yarım hurma, ne kadar az? Ama ne kadar çok ki cehennemden kurtarıyor. Yani on ton hurması var birinin, bir tonunu veremiyor, ne kadar fukara! Öteki zenginin bir tek hurması var, yarısını veriveriyor, na kadar zengin, değil mi?

Müslümanlar! Çoğaldıkça zorlanıyoruz! Çoğaldıkça pintileşiyoruz! Çoğaldıkça köleliğimiz, bağımlılığımız, cimriliğimiz artıyor ve ve-remiyoruz; bu gerçekten büyük bir tehlike. On tonda bir tonu vereni çok göremiyoruz, ama iki tane olup da birini vereni çok görüyoruz. Çoğalsın da verelim, zenginleşince verelim diye beklemeyin; Allah’ın verdiklerini Allah yolunda az da olsa infaka kendinizi alıştırın.

“Artık sizden kim de iman edip infak ederse.” Yani buraya kadar anlatılanlara kim gönül verir, gönülden razı olur ve uygulamaya koyulur, iman eder ve infak ederse, gerçekten onlar için büyük bir ecir vardır. Yani cennet onların olacaktır. Bu, anlatılanların insanlar tarafından ciddiye alınmadığı bir vakıadır ve işte Rabbimiz imanımızla bizi karşı karşıya getirerek, bize imanımızı hatırlatarak şöyle buyuruyor:

8. “Peygamber sizi, Rabbinize inanmaya çağırdığı halde, Allah’a niçin inanmazsınız? Hem O, sizden söz almıştı. İnanmışlar iseniz; bu çağrıya koşun.”

Hayrola! Ne oluyor size? Ne oluyorsunuz inanmıyorsunuz Allah’a? Yani her şeye rağmen sizden razı olacak bir Allah’a mı inanıyorsunuz? Ne yaparsanız yapın, nasıl yaşarsanız yaşayın sizden memnun olacak, sizin keyiflerinize teslim olacak bir Allah’a mı inanıyorsunuz? Ne yaparsanız yapın size gazaplanmayacak bir Allah mı sizin inandığınız Allah? O’nu, istediği biçimde tanımadan, istediği biçimde kulluk yapmadan, size gönderdiği kulluk kitabını tanımadan, Peygamberiyle diyalog kurmadan, hayat programını tanımadan yaşasanız da, hayatınızın bazı bölümlerine O’nu karıştırmayıp, yerde bir takım efendilere hayatınıza karışma alanı ayırsanız da, bu konuda sizden razı olacak, yani ne yaparsanız yapın sizden razı olacak bir Allah’a mı inanıyorsunuz? Nedir bu haliniz?

Ne oluyor size? Neden inanmıyorsunuz Allah’a? Üstelik Resul, Allah’ın elçisi Muhammed (a.s) sizi O’na imana dâvetiye çıkarıp dururken, sizi O’na imana çağırıp dururken ne diye inanmayacaksınız O’na? Allah’a iman, O’na imanın güvencesini yaşamaya talip olmaktır.

Üstelik Peygamber sizi “haydi ahdinizi yenileyin! Haydi sözünüzü yerine getirin eğer mü’min iseniz!” diye çağırıp dururken. Peygamber sizin için kulluk örneği iken, kulluk modeliniz karşınızda dimdik dururken. Peygamber Allah’ın sizden istediği kulluğu örnekleyip dururken. Öyleyse Peygamberin inandığı gibi bir Allah’a inanmak zorundayız. Yani Peygamberin inandığı Allah’a inanmak zorundayız. Her konuda ölçü peygamberdir. Peygambersiz iman muteber değildir. Peygamberi, peygamberin imanını, peygamberin teslimiyetini tanımadan, Kendi kafamızdan düşleyip hayallediğimiz bir Allah’a inanamayız. İnandığımız Allah, Peygamberin inandığı Allah olmalı. Peygamber Allah’ı nasıl tanımış, nasıl tanıtmış, nasıl iman etmişse, öylece Allah’ı tanımak ve O’na iman etmek zorundayız. Çünkü bakın o peygamberin sizin hayatınızda fonksiyonu şudur:

9. “Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kulu Muhammed’e, apaçık âyetler indiren O’dur. Doğrusu Allah size karşı şefkatlidir, merhametlidir.”

O Allah, kuluna sizi zulmetten nûra çıkarsın diye apaçık âyetler indirdi. Sizi karanlıklardan aydınlığa ulaştırsın diye. Âyetlere tutundukça, âyetleri yaktıkça, ampulleri yaktıkça, onlarla, onların nûruyla sizi karanlıklardan, zulümattan kurtarmak üzere size âyetler gönderdi. Allah elçisine âyetler gönderdi. Kuluna açık, net, apaçık âyetler göndermiştir ki, onlarla sizi zulumatlardan nûra çıkarsın. İyi bilin ki Allah size karşı şefkat ve merhamet sahibidir.

Farz edin ki bir dünyanız, bir sarayınız var. 114 odalı bir saray… Her odanın ampulü, aydınlatıcısı o âyettir, o sûredir farz edin. Bu âyetlerden, bu sûrelerden ne kadarını yakmışsanız, ne kadarıyla ilgi kurmuşsanız, sizin sarayınız o kadar aydınlık, hayatınız o kadar aydınlık demektir. Ne kadarını da yakmamışsanız o bölgede zulümat-ta, karanlıkta kalmışsınız demektir. Hangi karanlıklar? Sosyal karanlıklar, siyasal karanlıklar… Ailevî geçimsizlik karanlıkları… İnsanın dü-şünce sistemini işgal etmiş şeytan ve dostlarından kaynaklanan tüm karanlıklar… Haksızlık ve zulüm adına ne tür karanlıklar düşünebiliyorsanız o tür karanlıklar içinde kalmışsınız demektir. Ama bu kitapla birlikte olduk mu, bu kitap tüm karanlıklardan nûra çıkaracaktır.

Bakın şimdi kitabınıza, ne kadar aydınlandı dünyanız? Ne kadar aydınlandı ruhunuz? Ne kadar aydınlandı kafanız, düşünceniz, ameliniz? Ne kadar aydınlandı hayatınız? Ne kadar aydınlandı sarayınız? 114'de kaç sûre yaktınız? Kaç ampul, kaç nûr edindiniz? Bu nûru hatırda tutun, biraz sonra tekrar gündeme gelecek bu nûr zira.

Nedenmiş bu? Allah bu nûr kaynağı olan kitabı neden göndermiş? Çünkü size karşı Raûf ve Rahîm olandır Allah. Sizin karanlıkta kalıp el yordamıyla bocalamanızı, düşe kalka yürümenizi istemeyen, size Raûf ve Rahîm olan bir Allah'tır o. İkinci bir soru:

10. "Göklerin ve yerin mirasçısı Allah olduğu halde, Allah yolunda siz niçin sarf etmiyorsunuz? İçinizden Mekke'nin fethinden önce sarf eden ve savaşan kimseler, daha sonra sarf edip savaşan kimselerle bir değildirler, berikiler daha üstün derecededirler. Allah hepsine cenneti vaat et-miştir. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Ne oluyor size de Allah yolunda infak etmiyorsunuz? Ne oluyor? Niye infak etmiyorsunuz? Ne zannediyorsunuz kendinizi? Sonunda semâvât ve arzın mirası Allah'a kalmayacak mı? Şu cebinizdekiler, koynunuzdakiler, şu kasalarınızda, keselerinizdekiler hep Allah'a kalmayacak mı? Hepiniz öleceksiniz, hepiniz gideceksiniz ve her şeyiniz Allah'a kalacak! Gerçekten ne kadar akıl erdirici, ne kadar iş bitirici bir soru değil mi? Yani sizler tuttunuz, öptünüz, sarıldınız, bağrınıza basıp vermediniz, infak etmediniz, sonunda kime kalacak ki tutuyorsunuz? Niye? Allah'a kalacaksa mirasınız, niye bunu böyle

düşünüyorsunuz? Niye cimrilik edip Allah yolunda infak etmiyorsunuz? Hiç kimse malını, mülkünü kendisi götüremeyecek. Öyleyse Allah'ın verdiklerini O'nun yolunda infak edelim, değilse zaten onlar bizde kalmayacak. Öyleyse verin imkânlarınızı, verin zamanınızı, verin Allah'ın verdiklerini.

İnfak için bir de zaman ayarlamasından söz ediyor Rabbimiz. İçinizden fetihten önce infak eden ve savaşanlar, başkalarıyla bir olmaz. Bunlar bu zor zamanda, bu dar zamanda infak edenler ve savaşanlar derece olarak sonradan infak eden ve savaşanlardan daha büyüktür, daha üstündür. Arabanın tekerleği kumda iken, ya da yokuşu çıkarken iteklemek önemlidir, düze çıktıktan sonra atla atlayabildiğin kadar, o sizi götürecektir artık. İslâm'ın hâkimiyeti döneminde yardım, o dönemde infak, bu dönemde infaktan daha önemlidir. İslâm hakim olduktan sonra yapılacak infaktan çok çok üstündür.

Ama Allah her birine en güzel olanı vaadetmiştir. Allah yapmakta olduklarınızdan haber alandır, haberdar olandır.

11. "Allah'a kim güzel bir ödünç takdiminde bulunursa, Allah karşılığını kat kat verir, ona cömertçe verilecek bir ecir de vardır."

İçinizde Allah'a güzel bir borç verecek yok mu? Artık Allah onu kendisi için kat kat artırsın. Onun için ona kerîm bir ecir, cömertçe bir ücret ödesin. Bu âyetinde Rabbimiz bizden karz istiyor, borç istiyor. Karz-ı hasen, kişinin Allah tarafından kendisine verilen her şeyini, onların gerçek sahibi olan Allah yolunda sarf etmesinin adıdır. Malını, canını, zamanını, fırsatını, imkânını, ilmini, düşüncesini, sağlığını, sıhhatini, parasını onların gerçek sahibi olan Allah yolunda sarf etmesinin adıdır karz-ı hasen. Mallarınızı, canlarınızı, zamanlarınızı, ilimlerinizi, fırsatlarınızı, imkânlarınızı Allah'ın istediği yerlerde harcayın. Bir borç olarak Allah'a sunun onları. Allah'ın yanında emanette kalsın ve en lâzım olacağı zaman da O'ndan alın. Ne zaman lâzım oldu? Cennet için mi lâzım oldu? Cehennemden kurtuluş için mi lâzım oldu? O zaman alırsınız O'ndan.

Bilesiniz ki Allah dedi diye, Allah emretti, Allah istedi diye ne yaptıysanız, Allah rızası için ne hayır işlediyseniz onu mutlaka ve mutlaka Rabbinizin katında hazır bulacaksınız. Üstelik yaptıklarınızdan, işlediklerinizden daha hayırlı olarak bulacaksınız onları. Daha güzel olarak, daha çok olarak, daha fazla olarak bulacaksınız onları. Tabii, malı ve canı karz olarak Allah'a sunabilmenin, bunu becerebilmenin yolu mallarımızın ve canlarımızın gerçek sahibinin bizler değil, Allah olduğuna inanmaya bağlıdır. Bu gerçeği anlamaya bağlıdır. Bunu anlayan, tüm sahip olduklarımızın gerçek sahibinin Allah olduğunu bilen kişi çok rahat malını da, canını da onların sahibinin yolunda kurban edebilir.

Meselâ bakın benim milyarlarca evim, yani yeryüzündeki evlerin tamamı benim olsa ve ben bu evleri insanlara, sizlere dağıtsam. Hepinize bir ev versem.

İçinizden birine bu evlerden birini versem, “bu evi ve içindeki eşyaları şimdilik emaneten sana veriyorum, bu evde otur ve bu içindeki eşyaları da kullan. Ama günün birinde bunun sahibi olarak benden bu konuda sana bir haber, bir mesaj gelirse onu aynen uygula” desem. Sonra verdiğim kişi benim evimde otururken, benim eşyalarımı kullanırken yıllar sonra benden bir haberci o adama gelip dese ki: “Ben bu evin sahibinin yanından geliyorum. O sana di-yor ki, şu anda onun adına kullandığın bu evden iki minderi alıp falana verecekmişsin.” Şimdi bu durumda evi emaneten verdiğim kişinin ne yapması lâzım?

Ama evin kendisine emanet edildiği kişi, mülkün gerçek sahibi olarak beni unutmuş, kendisini bu mülkün sahibi görmeye başlamış, “bu ev, bu mülk bana aittir” demeye başlamış, mülkün sahibi olarak benim emrimi yerine getirmeyince benim zorla o mülkü ondan söküp alabilecek güçte biri olmadığımı zannediyor, beni böyle güçsüz, zayıf biri biliyorsa, benim gönderdiğim elçiye güvenmiyor, haberciden şüphe içindeyse, “kapıma gelen bir adam bu evin sahibinden bana bir ha-ber getirdiğini söylüyor ama, acaba doğru mu söylüyor, yoksa yalan mı söylüyor? Bunu bilmiyorum” diye bir şüphe içindeyse o zaman ne yapar bu adam? Şimdi yaptığını yapar değil mi? Yani değil iki minder, bir tas yoğurt, bir kaşık yağ bile vermemeye çalışır.

Öyleyse bilelim ki bu canlarımızın, bu mallarımızın, bu evlerimizin, bu eşyalarımızın, bu ağaçlarımızın, bu bahçelerimizin, bu paralarımızın gerçek sahibi Allah’tır. Rabbimiz her birimize şu sahip olduklarımızı vermiş, mülkünde bizleri emanetçi kılmıştır. “Kullanın bunları, ama mülkün sahibi olarak benden size gelen mesajı aynen uygulayın” buyurmuş. Sonra katından bize bir haberci göndermiş.

O haberci Allah’tan getirdiği bir haberiyle sizden Allah adına karz istiyor. Rabbimiz bu âyetiyle tüm varlığımızı kulluk adına kendisine sunmamızı istiyor. İkinci olarak da bizzat fakirlere, muhtaçlara kendi rızası adına borç vermemizi emrediyor. Allah kendini fakir kullarının safında kılarak kendi adına onlara karz yapmamızı istiyor. Kendi rızası adına, sıkıntı içinde kıvranan kardeşlerimize karz-ı hasen adı altında borç vermemizi istiyor. Fakir kullarına yapılacak karzı kendisine yapılmış kabul ediyor.

İşte bir Müslüman eğer mülkün gerçek sahibi olarak Allah’ı unutmamış, kendisini mülkün sahibi görmeye başlamamış ve mülkün sahibi olan Allah’ın bu mesajını yerine getirmediği zaman zorla Allah’ın o mülkü onun elinden söküp alacak güçte bir Allah olduğuna inanıyorsa ve Allah’tan gelen haberciye, Muhammed’e (a.s) inanıp güveniyor, peygamberden bir şüphesi yoksa, hiç tereddüt etmeden malını da, canını da Allah yolunda yatırım yapabilecektir. Ama bunların zıddı söz konusuysa, elbette zırnık bile vermeyecek, veremeyecektir.

Öyleyse bir insan meselâ sırtındaki gömleğine varıncaya kadar her şeyini Allah yolunda infak etse, harcasa, bu adam övünülecek bir şey yapmış sayılmaz. Neden? Zaten Allah'ın malını yine O'nun yolunda harcadı o kadar. Fazla bir şey yapmadı ki… Yine bir adam meselâ canını, gözünü kırpmadan Allah yolunda fedâ etse, bu adam da övünme hakkına sahip değildir. Neden? Çünkü zaten Allah'ındı o can, onu sahibine verdi o kadar.

Ama bakın Allah zaten kendinin olan mallarımızı ve canlarımızı bizden cennet karşılığında bir daha satın almak istiyor. "Verin bana onları, size cennet vereyim" diyor. Değilse bir gün gelecek zaten bu canlarımız da, mallarımız da O'nun olacaktır. Önceki âyetlerde Rab-bimiz, "hepiniz öleceksiniz, hepiniz bu hayata veda edeceksiniz ve her şeyiniz Bize kalacak. Göklerin ve yerin mirası bize kalacak" buyurmuştu. Mülkün de, hayatın da gerçek sahibinin Allah olduğuna inanan ve bu inanca dayalı olarak mallarını da, canlarını da, hayatlarını da Allah'a karz olarak sunan, Allah için bir hayat yaşayan insanlar Allah'ın razı olduğu Müslümanlardır. Bakın onların durumlarını da Rab-bimiz şöylece anlatıyor:

12. "İnanmış erkek ve kadınları, defterleri sağdan verilmiş ve ışıkları önlerinde olarak giderken gördüğün gün onlara şöyle denecektir: "Müjde; bugün içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacağınız cennetler sizindir." İşte bu büyük kurtuluştur."

O gün mü'min erkek ve kadınları görürsün ki, onların nûrları önlerini, yanlarını, çevrelerini, aydınlatır. Nûrları ne yapıp edeceklerini aydınlatacak. Bu nûrla onlar yürüyecek, nûrları etraflarında koşacak. Denir ki onlara:

"Müjdeler olsun size ey mü'minler, zeminlerinden ırmaklar akan cennetler sizin olsun! Ebedîyen içinde kalmak üzere haydi! Ne mutlu, ne kutlu bir hayat bekliyor sizi!" Dünyadakiler gibi değil, orası ve o nîmetler ebedîdir. Bir gün gelecek ve işte böyle bir müjde alacak o mü'minler. Söyleyin hangi işinizi yaparken böyle bir müjdeyi alabiliyorsanız, o işinizi uzatabildiğiniz kadar uzatın. Devam edin o işlerinize. Ama işlerimizden, peşinde olduklarımızdan pek çoğu boş değil mi? Nûrları önlerini aydınlatacak onların. Bir başka sûrede şöyle dua edecekleri de anlatılır:

"Allah'ın peygamberini ve onunla beraber olan mü'minleri utandırmayacağı o gün, ışıkları önlerinde ve defterleri sağlarından verilmiş olarak yürürler ve: "Rab-bimiz! Işığımızı tamamla, bizi bağışla, doğrusu Sen her şeye Kâdirsin" derler."

(Tahrîm 8)

Burada da diyorlar ki, "ya Rabbi bu nûru, bu nûrumuzu cennete gitmemize kadar bizimle beraber tut. Dünyada kazandığımız bu nûr ile cenneti buluncaya kadar, cennete ulaşıncaya kadar aman bizi ondan ayırma ya Rabbi!"

İşte en büyük kurtuluş budur. En büyük kurtuluş, cehennemin odunu olmaktan kurtuluştur. En büyük kurtuluş, cenneti kaybetmekten kurtuluştur. Bundan daha büyük bir kurtuluş düşünülebilir mi? Dünyadaki hangi dertler, hangi sıkıntılar bu kurtuluş gibi olabilir ki? Allah korusun, ya tüm emekleri boşa çıksaydı! Ya cenneti kaybetselerdi!

Mahşerde, hesap, kitap yerinde insanlar ikiye ayrılıyorlar. Kitaplarını sollarından alanlar ve zümre zümre, grup grup cehenneme gidenler, cehenneme akıp dolanlar… Geriye mü'minler ve münâfıklar kalacak. Yani dünyada iman iddiasında, iman gösterisinde olanlar. İşte bu ortamda Rabbimiz Müslümanlara diyecek ki: "Ey kullarım! Ey müslümanlar! Haydi buyurun cennete!" Onlar şöyle cennete doğru nûrlarıyla birlikte hareket edince, beri tarafta kapkaranlıklar içinde münâfıklar kalıverecekler. Çünkü nûrları, ışıkları yoktur onların. Onlar dünyada Müslümanların yanında idare eden insanlardır. Dünyada da yoktu bu adamların nûrları da, Müslümanların yanında, onların arasında onların onlarından, ışıklarından istifade ediyorlardı.

Öyleyse bu nûr burada kazanılır! Bunu hiç bir zaman unutmayalım! Nûr burada temin edilir! Nûr Kur'an'dır, nûr âyetlerdir. Bu dünyada Kur'an'la, Allah'ın âyetleriyle beraber olursak bu nûru elde ederiz. Bu nûrumuz da kitaptan öğrendiğimiz âyet kadar olacaktır. Yüz âyet öğrenen kimsenin nûru yüz âyetlik, bin âyet öğreneninki de bin âyetlik bir nûr olacaktır. Eğer bu nûru bu dünyada kazanırsak, sûreleri bu dünyada yakarsak, âyetleri bu dünyada tanırsak, bilelim ki yarın cennet yolundayız. Peki nûrsuzlar, Kur'an'sızlar, Kur'an'dan, nûrdan nasibi olmayanlar ne yapacaklar acaba?

Nûru, arabanın farı gibi düşünüyoruz. Farz edin ki geceleyin arabayla bir yere gidiyorsunuz. Arabanızda far varsa, onu yakıverince yolunuz nasıl aydınlanıyor değil mi? Hayatınız nasıl aydınlanıveriyor? Önünüzdeki çukuru, tümseği, virajı, köprüyü, tehlikeyi, gidişi, gelişi nasıl anlatıyor değil mi far? İşte Kur'an da aynısını yapıyor. Kur'an'la bakıverdiniz mi hayata, Kur'an gözlüğünü takıverdiniz mi gözünüze, Kur'an projektörünü tutuverdiniz mi önünüze, hayat programınız apaçık önünüze çıkacaktır. Yolunuz apaydınlık oluverecektir. Ama eğer Kur'an'a sahip değilseniz, Kur'an'ı tanımıyor, Kur'an'la beraber değilseniz, Kur'an'la hayata bakma imkânına sahip değilseniz, hayatı Kur'-an'la sağlama alma imkânınız yoksa, yani Kur'an nûrunuz, ışığınız yoksa o zaman Allah korusun karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya çalışan, düşe kalka yol bulmaya çalışan bir adamdan farkınız yok de-mektir.

İşte bakın bu nûr ile ilgili, dünyada Kur'an'la ilgilenmeyen, Allah'ın âyetlerinden nûr almayan, kitapla diyalog kurmadan bir hayat yaşadıkları için nasipsiz, ışıksız olan münâfıkların durumunu da Rab-bimiz şöylece anlatıyor:

13. "İkiyüzlü erkek ve kadınlar mü'minlere "Bizi de gözetin; ışığınızdan faydalanalım" dedikleri gün, onlara: "Ardınıza dönün de ışık arayın" denir; inananlar ile ikiyüzlüler arasına, kapısının içinde rahmet ve dışında azap olan bir sur çekilir."

Düşünün ki mü'minlerle münâfıklar bir aradalar. Belki Mahşer yerinde toplu haldeler. Allah mü'minlere diyecek ki: "Ey mü'minler! Haydi sizler cennete gidin!" Mü'minler şöyle nûrlarıyla birlikte, önlerini aydınlatan ışıklarıyla birlikte cennete doğru o mekândan ayrılıverince, münâfıklar karanlıkta kalıverecekler, etrafları kapkaranlık oluverecek, perişan olacaklar, müthiş bir kaos üzerlerine çöküverecek, kahrolacak, mahvolacaklar. O gün münâfık erkek ve kadınlar, inanır görünüp te inanmamış olanlar, inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunanlar, mü'minlere diyecekler ki: "Hey! Müslümanlar! Kardeşlerimiz! Arkadaşlarımız! Hemşerilerimiz!

Ne olur dönün bize biraz da, biz de bakalım! Ne olur bizim tarafa, bizden yana dönün biraz da, şu nûrunuzdan, ışığınızdan biz de istifade edelim! Ya da biraz bizden tarafa dönseniz de biz de ne yapacağımızı bir bilsek! Karanlıkta kaldık, ne yapacağımızı şaşırdık! Ne olur siz gidince bir kahrolduk. Biraz iktibas etseydik nûrunuzdan. Biraz istifade etseydik nûrunuzdan."

Dünyada da böyleydi bu hainler. Dünyada mü'minlerin yanına geliyorlardı. Mü'minlerin toplantılarına, mü'minlerin meclislerine, sohbetlerine geliyorlar, onların okudukları, anlattıkları Kur'an'ı diniyorlar, böylece duydukları bu kırıntılarla dünyaları aydınlanıyordu. Ama oradan ayrılıp ta kendi dünyalarına, işlerine, aşlarına dönüverince de yine eski karanlıklarına, eski şirklerine, eski nûrsuz ve Kur'an'sız hayatlarına dönüveriyorlardı. Haftada bir defa Kur'an dinliyorlardı, dinledikleri bu âyetlerle hayatlarına birazcık aydınlık geliyor, ama daha sonra bu nûrla ilgileri kalmayarak yine eski Kur'an'sız hayata dönüveriyorlardı. Acaba biz miyiz ki burada anlatılan? Haftada bir kere Kur'an dinleyen, ondan sonra bir daha kitabın sayfalarını açmayan, kitapla hiç mi hiç ilgisi olmayan, nûrla irtibatları kesik yaşayan bizler miyiz ki?! Allah için düşünelim. Allah için akıllarımızı başlarımıza alalım. Bakın denilecek ki onlara:

"Hayrola beyler! Bir durum mu var! Ne oluyor? Bir derdiniz mi var? Nûr mu arıyorsunuz? Nûr mu istiyorsunuz? Karanlıkta mı kaldınız? Perişan mı oldunuz? Öyleyse dönün geriye de nûr arayın bakalım! Dönün geriye de nûrunuzu arkada arayın bakalım! Dönün dünyaya da oradan nûr getirin bakalım! Nûr burada aranmaz ki! Nûr burada bulunmaz ki! Nûr dünyada bulunur, dünyadan getirilir! Biz bu nûrlarımızı dünyadan getirdik! Nûr kaynağı kitap dünyadaydı. Işık kaynağı âyetler dünyadaydı. Sizler dünyada nûr bulacaktınız! Dünyadan nûr getirecektiniz! Geçmiş olsun, burada nûr mu aranır? Burada nûr mu bulunur? Dünyada arasaydınız bu nûru! Biz bu nûru dünyadan alıp getirdik! Dünyada inandık, dünyada peşinde olduk. Dünyada tüm çabamız bu nûrun

gereğiydi. Biz nûrun imanına, bu nûrun İslâm'ına sahiptik. Biz bu nûrun insanıydık. Bu nûr dünyanın işidir. Burada nûr alışverişi olmaz ki!"

Veya bunun bir başka manası da şöyledir: Denilecek ki on-lara, "hele bir geriye dönün bakalım! Belki nûru orada bulursunuz! Arkanıza bir dönün hele, belki bir ışık bulursunuz." Kitabımızın başka sûrelerinde bu arzuyu kâfirlerin kendilerinin beyan edecekleri anlatılır. "Aman ya Rabbi, ne olur ya Rabbi dünyaya bir daha döndürülsek de Sana istediğin gibi kulluk yapsak" diyecekler. Sanki dünyada hiç yaşamamışlar gibi. Dünyada kendilerine imkân, fırsat verilmemiş gibi. Yalan söylüyorlar... Çünkü döndürülseler yine eski küfürlerine, eski şirklerine dönecekler. Şu anda zaten geri dönüş her gün yaşanmıyor mu? Her gece ölmüşken, öldürülmüşken her sabah yeniden diriltilmi-yor muyuz? Şimdi de yok mu bu imkân? Kitabımız ısrarla bunu anlat-mıyor mu? Her gün bunu hayatımızda canlı tutmalı değil miyiz? Onlara, "dönün arkanıza da oradan bir nûr bulun" denince onlar arkalarına dönecekler ve o zaman:

Bir sur gerilecek aralarına. Mü'minlerle o münâfıkların arasına bir set çekilecek. Artık mü'minlerle beraberliklerine bir son verilecek. Müslümanlarla birlikte bulunamayacaklar. Çünkü aralarına bir sur gerilecek, bir engel konulacak. A'râf sûresinde 'hicap' deniyor buna. Öyle bir sur, öyle bir hicap ki, bir tarafı azap, diğer tarafı da rahmet olacak. Bir tarafa rahmet, öteki tarafa da azap kapısı olarak bir sur çekilecek. Münâfıklar tarafı azap üstüne azap olurken, mü'minler tarafı da rahmet olacaktır. Aralarında bir sur var ve mü'minler bir yanda, münâfıklar da öteki yanda olacak. Karanlıkta kalmışlar ama yine de mü'-minleri görüyorlar. Müslümanların nûrlarıyla birlikte o ortamdan ayrılıp bir yerlere doğru gittiklerinin farkındalar. Onlara bağırıp çağırıyorlar. "Ne olur ey mü'minler, bizden tarafa dönseniz de nûrunuzdan, ışığınızdan biraz da biz istifade etsek!" Ama aralarına bu perde gerilince artık görme imkânları da tamamen kayboldu. Şimdi de sadece azap tarafından rahmet tarafına seslenerek şöyle diyorlar bakın:

14. "İkiyüzlüler, inananlara: "Biz sizinle beraber değil miydik" diye seslenirler. Onlar: "Evet öyle; fakat sizler kendinizi aldattınız, bize pusu kurdunuz, Allah'ın buyruğu gelene kadar dinde şüpheye düştünüz; sizi kuruntular aldattı; sizi şeytanlar Allah'a karşı da ayarttı."

Münâfıklar mü'minlere bağıracaklar ve diyecekler ki: "Ey Müslümanlar! Ey arkadaşlar! Ey kardeşlerimiz! Ey dostlarımız! Ey bizi bu karanlıklar içinde bırakıp giden arkadaşlarımız! Ey rahmet içinde yol alanlar! Biz dünyada sizinle beraber değil miydik? Dünyada bir ve beraber değil miydik?" Bir tek özellikleri kalmış akıllarında. Biz sizlerle aynı şehirde, aynı mahallede, aynı apartmanda oturmuyor muyduk? Aynı havayı teneffüs etmiyor muyduk? Aynı şartlar altında yaşamıyor muyduk? Aynı okulda okumuyor muyduk? Aynı çatı altında çalışmıyor muyduk? Aynı asansörü kullanmıyor muyduk? Aynı camiye gitmiyor

muyduk? Aynı Kur'an'ı okumuyor muyduk? Hattâ aynı kıyafetleri giy-miyor muyduk? Aynı şeyleri sevmiyor muyduk? Biz sizinle beraber de-ğil miydik?

Dikkat ediyor musunuz dediklerine. "Ya Rab biz dünyada Müs-lümandık. Biz dünyada Sana kulluk peşindeydik, bizi niye bu karanlıklar içinde bıraktın?" diyemiyorlar, çünkü kendileri de kul olmadıklarını, Müslüman olmadıklarını biliyorlar. Bir tek tutanakları var adamların. O da biz dünyada sizinle beraber değil miydik? Bunu da mü'minlere söylüyorlar zavallılar. Oysa o mü'minlerin elinden ne gelir ki? Dünyada da hep Allah'ı diskalifiye ederek, Allah'ı hesaba katmayarak sadece Müslümanları hesap ederek münâfıkça bir Müslümanlık gösterisinde bulunuyorlardı. Müslümanları idare ediyorlardı, iç dünyalarında bir teslimiyetleri yoktu. İmana güvenleri yoktu. Allah'a imanın güvencesini duymadıkları için de amelî hayatları dediklerinin dışındaydı. Bakın aynı hayatlarını, aynı karakterlerini sürdürerek sanki bu suru Müslümanlar koymuşlar gibi onlara soruyorlar, onlara müracaat ediyorlar. Onların bu seslenmelerine, bu lakırdılarına karşılık bakın mü'minler diyor ki:

"Evet! Aynı şehrin insanıydık, birdik, beraberdik doğru." Müslümanlar net bir tavır ortaya koyuyorlar. Tıpkı dünyadaki gibi. Dünyada Müslümanlar ben buyum diye net bir tavır ortaya koyarlar. Eylemle, düşünceyle, hareketle, tavırla, yaşantıyla biz buyuz demekteydiler dünyada. Bakın orada da aynı tavrı gösteriyor ve diyorlar ki "evet, doğru söylediniz. Aynı hayatı yaşıyorduk. Aynı şehri paylaşıyorduk. Aynı dünyada biz Müslümandık, sizlerse Müslüman görünüyordunuz. Dış dünyanızda sizler de Müslümandınız, lâkin iç dünyanızı Allah bilirdi, biz onu bilmek zorunda değildik. Ama:

Ama siz kendinizi fitneye soktunuz. Kendinizi fitneye düşürdünüz. Kendinizi belâya soktunuz. Başınıza belâlar açtınız. Belâların içine giriftar oldunuz. Sorumlu olmadığınız şeyleri kendinize dert edinip başınıza çorap ördünüz. Hayatınızda onsuz olmazları çoğaltıp kendi kendinizi bağladınız. Günlük, gecelik hayatınızda kendi kendinize kurallar üretip onların esiri oldunuz. Bizim hayatımızdan razı olmadınız da başka başka yollar aradınız. Bizim dinimizden, bizim hayat programımızdan razı olmadınız da kendinize ayrı ayrı hayat programları aradınız.

Yani kendinizi fitneye düşürdünüz. İslâm'ın dışında yollar aradınız. İslâm hukukunun dışında hukuk aradınız kendinize. İslâm kıyafetinin dışında kıyafetler aradınız. İslâm ekonomisinin dışında ekonomi aradınız. İslâm'ı beğenmediniz de başka şeyler peşinde koştunuz. Allah'a kulluktan kaçtınız da başkalarına kulluk yaptınız. Allah'ın yasalarını bıraktınız da başkalarının yasalarına tabi oldunuz. Hayatınızı Allah kaynaklı yaşamadınız da nefis kaynaklı, ya da başkaları kaynaklı yaşadınız. Başkalarının hatırını Allah hatırına tercih ettiniz. Modanın, çevrenin, toplumun, âdetlerin, yönetmeliklerin, tağutların hatırını Allah hatırından üstün tuttunuz. Böylece kendinizi fitneye

düşürdünüz. Kendinizi Allah’a kulluk ortamından çıkarıp küfür, şirk ve isyan içinde bir hayatın mahkumu yaptınız.

Yani dünyada ağzınızın ucuyla biz de Müslümanız diyordunuz, ama bu konuda samimi değildiniz. Sadece iman gösterisinde bulunuyordunuz. Hayatınızda, dünyanızda inandık dediğiniz şeylerin kokusuna bile rastlamak mümkün değildi. İslâm’la küfür arasında bir hayat yaşadınız. İslâm’la küfrü sarmaş dolaş yaşadınız. Kâh Müslümanız, kâh laikiz dediniz. Kâh Müslümanlıktan kâh demokratlıktan dem vurdunuz. İslâm’a hiçbir zaman sıkı sıkıya bağlanmadınız. İnandık dediğiniz Allah’ın istediği gibi bir hayat yaşamadınız. Siz başınıza belâ satın aldınız. Allah’ın istemediği şeylerin peşine düştünüz.”

Allah için bu âyet çerçevesinde biz de kendimizi yargılayalım. Acaba bizler de şu anda Allah’ın istemediği şeylerin mi peşindeyiz? Acaba bizler de sorumlu olmadığımız şeylerle kendimizi sorumlu kılıp başımıza belâ mı alıyoruz? Şu anda yaptıklarımızı Allah istedi diye mi yapıyoruz? Yoksa toplumsal baskılar mı etkin hayatımızda? Onsuz ol-mazlarımızı kim belirliyor? Allah ve Resûlü mü yoksa başkaları mı? Evimiz konusunda, kazanmamız harcamamız, çocuklarımızın eğitimi, sosyal, siyasal, ekonomik kaygılarımız, programlarımız konusunda endişelerimizi, sıkıntılarımızı kim belirliyor? Gelin bunu şimdiden anlayalım ve hayatımıza çeki düzen verelim.

Bir de beklediniz, bekleştiniz. Allah’ın nasıl bir kulluk istediğini anladınız, bildiniz ama hemen işe koyuluvermediniz. Beklediniz, “hele bir dükkanım bitsin! Hele şu kooperatifi bir sonuçlandırayım da ondan sonra Müslüman olayım! Hele emeklilik bir gelsin de ondan sonra na-maza başlarım. Hele şu okulu bir bitireyim, şu diplomayı bir alayım da ondan sonra örtüneyim. Hele şu kızım bir gelin olsun, oğlum bir evlensin de ondan sonra kitap-sünnet tanımaya başlayayım. Hele bir zengin olayım da ondan sonra bu işlere bakayım” dediniz. Hep bekleştiniz. Bildiğiniz gerçeklere hemen boyun büküp teslim olmadınız.

Ya da “önce birileri yapsın!” dediniz. “Hele bu işi benden önce birileri yapsın da ben ondan sonra başlayayım” dediniz. Eğer Hz. Hatice, Hz. Ebu Bekir, Hz. Bilal efendilerimiz, hele birileri Müslüman olsunlar da ondan sonra biz de Müslüman oluruz diye biraz bekleselerdi, inanın sabah-ı haşre kadar beklerlerdi de yine Müslüman olamazlardı. Öyleyse bizler neyi bekliyoruz? Kimi bekliyoruz iyi bir Müslüman olmak için? Kimi bekliyoruz Allah’ın bizden istediği kulluğu uygulamak için? Kime ihtiyacımız var? Neye ihtiyacımız var? Allah var ya, daha başkalarına ne ihtiyacımız var? Allah için bunu bir düşünelim. Beklediniz, bekleştiniz, hemen işe koyuluvermediniz. Allah’ın istediği Müslü-manca bir hayata yönelivermediniz.

Şüphelendiniz. Şüpheye düştünüz. Başkalarına da şüphe tohumları ektiniz. “Acaba mı ki?” dediniz. “Acaba öyle mi? Acaba doğru mu? Acaba Allah var mı? Acaba peygamber doğru mu? Acaba bu kitap gerçekten Allah’tan mı gelmiş? Acaba bu Müslümanların dedikleri, yaşadıkları hayat doğru mu? Yaşadığımız bu hayatın sonunda tekrar diriliş var mı? Gerçekten tekrar dirilecek ve yaptıklarımızın hesabı sorulacak mı? Acaba cennet, cehennem, hesap, kitap var mı? Bunların hepsi yalan da bizler tesadüfen mi meydana geldik? Bu âlem, bu varlıklar tesadüfen mi meydana geldiler?” diye şüphelendiniz. Acabalar ürettiniz. Şüpheler içine düştünüz. Kendiniz şüphelendiğiniz gibi, etrafınızı da şüphelendirmeye, çevrenize, çocuklarınıza da şüphe tohumları ekmeye çalıştınız.

Zaten münâfıklığın asıl sebebi işte bu şüphedir. Bu şüpheleri yok etmenin yolu da her şeyi apaçık yapan Kur’an’dan geçer. Kur’an’ı tanımayan adam elbette pek çok konuda şüphe içinde olacaktır. Çünkü şüphe bir konuda gerçek, doğru bilgi eksikliğinden kaynaklanır. Bil-ginin kaynağı olan, doğrunun kaynağı olan Allah’tan gelme doğru bir kitaba müracaat etmeyen insanın şüpheden kurtulması mümkün değildir. Her şeyden şüphelendiniz ve:

Bir de ümniyeler sizi oyaladı. Ümniyeler sizi aldattı. Ümniyeler, yani olsa da olur, olmasa da olur şeyler... Lüzumsuz şeyler... Mizana konunca insanı cennete götürücü olmayan şeyler, boş şeyler sizi oyaladı. Yarın hesap, kitap gününde mizanınıza konmayacak, sizi cennete ve Allah’ın hoşnutluğuna götürmeyecek boş ve lüzumsuz şeyler sizi meşgul etti. Terazinize konulunca isterse cehenneme götürmesin, ama cennete götürücü olmayan şeylerin peşine takıldınız.

Arabanın rengi, tipi, modeli şöyle olmalı. Tesbihin şekli, biçimi şöyle olmalı diye çırpınıyordunuz. Elbiselerinize, ev tefrişlerinize, dükkanlarınızın dizaynına, akvaryumlarınızın tanzimine, pikniklerinize, plajlarınıza gösterdiğiniz titizliği dinlerinize göstermediniz. Allah’ın istemediği ama toplumun razı olduğu amellerin peşinde koştunuz. Oturamayacağınız evler, yiyemeyeceğiniz paralar kazanmanın peşine takıldınız da, Rabbinizi razı edecek amellere yönelmediniz. Sizden kulluk istemeyen, sizi Allah’a kulluğa yöneltmeyen gayr-ı dinî ilimlerin, boş bilgilerin peşine takıldınız. O bilgilerde derinleşirken Allah vahyini tanımaya zamanınız kalmadı. Sizden istenmeyen şeylerin peşine takıldınız da istenenleri ciddiye almadınız. Kulluğun dışında çok lüzumsuz şeyleri dert edindiniz de, kitabı dert edinmediniz, sünneti ciddiye almadınız. Tüm plan ve programlarınızı dünya adına, dünyada bitecek bir anlayışa bina ettiniz de, âhireti hiç hesaba katmadınız. Onun içindir ki sizin tüm amelleriniz boşa gitmiştir.

Böyle yapan, böyle yaşayan insanların amellerinin hiçbirisi âhi-rete intikal edecek değildir. Çünkü onlar âhireti hiç hesaba katmıyor-lar. Elbette bu insanlar

da dünyada bir şeyler yapıyorlar. Elbette bu insanlar da bu dünyada ter döküyor, yoruluyor, binalar kuruyor, yatırımlar gerçekleştiriyor, harcamalarda bulunuyorlar. Ama unutmayalım ki Allah için olmayan, Allah adına olmayan, sonunda mükafat beklen-meden yapılan amellerin, işlerin tamamı boştur. Allah adına yapılmayan hiçbir amel değerlendirmeye tâbi tutulmayacaktır. Allah böyleleri-nin amellerine değer vermeyecek ve onlar için terazi, mizan va'z edil-meyecektir.

Şunu söyleyelim burada. Tabii ki insan için lüzumlu ve lüzumsuzu Allah ve Resûl'ü söyleyecektir. Nelerin boş, nelerin dolu olduğunu Kitap ve sünnet söyleyecektir. Kişi önce Allah ve Resûlü'nün dediklerini tanımalı ki lüzumluyu ve lüzumsuzu, yarın boşa gidecek olanları, boşa gitmeyecek olanları ayırabilsin ve lüzumsuzu hemen terk edebilsin. Demek ki bu iş Kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Kitap ve sünnet bilinmeden lüzumlu ve lüzumsuz bilinemeyeceğine göre, iyi bir Müslüman da olunamayacak demektir. Ümniyeler, boş şeyler sizi öylesine oyaladı, öylesine meşgul etti ki:

Sizler bu ümniyelerin peşindeyken, bunlarla oyalanıp dururken Allah'ın emri, yani ölüm size geliverdi. Ölüm sizi yakalayıverdi.

Bir de aldatıcılar sizi Allah'la aldattılar. "Allah Kerîm, Allah bekler, Allah kusura bakmaz, Allah affeder, Allah büyük" dediler. "Allah'ın Kitabı böyle okunur, Kur'an'ı anlamadan da okusan olur" dediler. "Allah bundan da razı olur, Allah'ın rızası buradadır. Allah hayata karış-maz, Allah elçi göndermez, Allah vahiy göndermez" dediler. "Allah dünya işlerini bilmez, kılık-kıyafete karışmaz, hukuku bilmez, eğitimden anlamaz, Allah siyaseti bilmez. Allah sizi serbest bırakmıştır" dediler. "Bütün bunları bilen yeryüzü tanrıları vardır. Dünya işlerinde yeryüzü tanrılarını dinlemek zorundayız. Yerde Allah'ın yetkilileri vardır. Canım Allah buna da karışacak değil ya! Allah bu kadarına da karışacak değil ya! Allah da laiklikten yanadır, Allah ta demokrasiden yanadır! Allah böyle bir hayattan razıdır," dediler.

Öyle bir Allah tanıttılar ki, Kur'an'ın hiçbir yerinde tanıtılmayan bir Allah... Kılık-kıyafete karışmayan bir Allah tanıttılar. Meslek seçiminize, kazanmamıza, harcamamıza, sosyal ve siyasal yapılanmalarınıza, yemenize, içmenize, giyinmenize, kuşanmanıza, hukukunuza, eğitiminize, düğününüze, derneğinize, evlenmenize, boşanmanıza karışmayan bir Allah duyurdular. İşte böyle Allah'la aldatanlar sizi aldattılar. Halbuki Allah'ı bunlardan değil, kendi Kitabından tanıyacak, elçisinin beyanlarından öğrenecektiniz. Babanız bile olsa sizi aldatanları dinlemeyecektiniz. Onların sözlerine itibar etmeyecektiniz.

Aldanıyor bugün Müslümanlar değil mi? "Tamam, Allah'a inanıyorum ama Allah kitabını okumasam, peygamberiyle tanışmasam da benden razı olmak zorundadır" diyen Müslümanlar aldanmıyorlar mı? "Kafama göre takılır, istediğim gibi yaşarım! Benim kalbim tertemizdir! Şöyle arada bir cumaya gittim

mi tamam!" diyenler aldanmı-yorlar mı? "Allah bizi koymayacak cennetine de, sığırları mı koyacak?" diyenler aldanmıyorlar mı? Hem Müslüman olup hem de Kitapsız Müslümanlıklarını sürdürenler aldanmıyorlar mı? Gırtlaktan aşağı inanmayan bir Müslümanlık yaşayanlar aldanmıyorlar mı? Kitaplarını ve Kitaplarının pratiği olan peygamberlerini tanımadan bir Müslümanlık yaşayanlar aldanmıyorlar mı?

Bakın Rabbimiz Tevbe sûresinin bir âyetinde bu hususu anlatırken şöyle buyuruyor:

"Ey inananlar! Babalarınızı, kardeşlerinizi küfrü imana tercih ediyorlarsa dost edinmeyin. Sizden onları kim dost edinirse doğrusu kendine yazık etmiş olur."

(Tevbe 23)

"Ey iman iddiasında bulunanlar!" Bize diyor Allah. "Sakın ha babalarınızı ve kardeşlerinizi evliya kabul etmeyin! Sakın ha, sözü dinlenecek yegâne varlık bilmeyin onları! Hayatınızda karar mevkiine oturtmayın onları! Ey iman iddiasında olanlar! Unutmayın ki babalarınız, öz babalarınız, analarınızın kocaları olan babalarınız, veya siyasal babalarınız, ekonomik babalarınız, ya da sizin gibi olanlar eğer sizin imanlarınız yerine küfrü tercih ediyorlarsa, yani kendileri küfrü tercih ediyor, ya da sizin küfrünüzü istiyorlarsa sakın onları hayatınızda söz sahibi kabul etmeyin! Sakın onların kararını karar bilip uygulamadan yana olmayın! Sakın onların yasalarını yasa bilip ona teslim olmayın! Kim böyle yaparsa işte onlar zalimlerin taa kendileridir!"

Bilelim ki Kur'an'da aile hukukunun dışında babadan bahsedilince, bu sadece ananın kocası olan baba değildir. Baba, büyük babalar, fikir babaları. Goryo baba mı, mafya babası mı, kutsal baba mı, "kurtar bizi baba mı?" bilmem. İşte onları veliler kabul etmeyin! Onları hayatınızda karar vericiler kabul etmeyin! Velâyetinizi onlara vermeyin! Vilâyetlerinize onları oturtmayın! Ne zaman?

Küfrü imana tercih ettikleri, kâfirliği mü'minlikten üstün tuttukları zaman. Yani imanınıza rağmen küfür istiyorlarsa sizden, kesinlikle onları dinlemeyin, onlardan yana olmayın.

Hiçbir Müslüman, sözlü olarak Allah mı, başkaları mı? diye sorsanız, Allah diyecektir. Allah'ı mı daha çok seversin, yoksa babanı mı? Allah'ı mı daha çok dinlersin, yoksa babayı mı? Allah mı daha iyi bilir, yoksa baba mı? Allah mı veli, yoksa baba mı? Velâyetini babana mı verirsin, yoksa Allah'a mı? Yani senin adına hayatında karar verme mercii Allah mı yoksa baban mı? Desek, eminim Müslümanlar "Allah" diyecektir. Allah mı, para mı? Evin mi, Allah mı? İşin mi, Allah mı? Paran mı, Allah mı? Kavmin, kabilen mi, Allah mı? Grubun,

kliğin, partin, hizbin mi, Allah mı? “Allah” diyecektir Müslüman. İyi ama Âl-i İmrân sûresinin 31. âyeti olmasaydı iş biraz kolay olacaktı. Ama bakın Âl-i İmrân diyor ki:

“Ey Muhammed, de ki: “Allah’ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder.”

(Âl-i İmrân 31)

Kuru kuru Allah sevdik, olmaz ki bu! Peygamber gibi sevecektik Allah’ı. Yani bu sevgi konusunda Peygambere ittiba edecektik. Eğer Allah’ı seviyorsak, Allah’ı sevdiğimizi iddia ediyorsak, bu konuda peygambere tabi olmalıydık. Çünkü Allah’a imanın, Allah’ı sevmenin, Allah’ın istediği kulluğun, itaatin, teslimiyetin pratik örneği peygamberdir. Peygambere tâbi olmadan, peygamber gibi yaşamadan, onun inandığı gibi inanmadan ‘La İlâhe illallah’ iddiası da boş olacaktır. Allah bizden istediği kulluğu onun şahsında örneklemiştir. O nasıl inanmışsa, nasıl bir teslimiyet, nasıl bir kulluk ortaya koymuşsa, aynen o-nun gibi kulluk yapmak zorundayız.

Sizi aldatanlar Allah’la aldattılar. Babalarınız, baba konumunda olanlar, lider konumunda olanlar, akraba konumunda olanlar sizi Allah’la aldattılar. Allah konusunda, Allah tanıtımında aldattılar. Kur’an-da olmayan, peygamber bilgisinde olmayan bir Allah tanıttılar size. “Allah bekler, Allah kusura bakmaz, Allah bu işe karışmaz. Allah var, keder yok. Allah Kerîm” dediler ve sizi Allah’la aldattılar. Bugün ise:

15. “Bugün sizden ve inkâr edenlerden fidye kabul edilmez. Varacağınız yer ateştir, layığınız orasıdır; ne kötü bir dönüştür!”

Ama bugün hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecektir. Sizden fidye alınmayacak. Sizden bir amel, bir hareket, bir fedâkârlık istenmeyecektir. Fidye, daha çok savaş toplumlarında kullanılan bir sözcüktür. Esirlerin, kölelerin, esir olanların hürlere ödediği bir bedeldir fidye. Tabii kölelerin kendi aralarında fidyeleşmeleri söz konusu olmadığı için, bizim toplumda pek bilinmez bu kavram.

Âl-i İmrân'da kâfirlerin yeryüzü dolusu altınları olsa, bunu fedâ etmek, fidye olarak vermek isteyecekleri, ama yarın bu fidyenin Allah tarafından kabul edilmeyeceği anlatılır. Yine Zümer’de zalimlerin yeryüzü onların olsa, bir misli daha onların olsa bunu fidye olarak verecekleri ama bunun da onlardan kabul edilmeyeceği anlatılmıştı. Yine Meâric’te de mücrimlerin cehennem ateşinden kurtulabilmek için, karısını, kızını, oğlunu, kavmini, kabilesini, hattâ tüm arzdakileri fedâ e-deceklerini ama bunun da onlardan kabul edilmeyeceği anlatılmıştı.

Sanki bu ve benzeri âyetlerde Allah buyurur ki: “Kullarım! Bana karşı gelmenize, Benim azabımı hak etmenize iki sebep, iki yol var. İki sebepten cehenneme gidiyorsunuz.”

1- Ya dünyaya meyliniz, altına, gümüşe, marka, dolara, kadına, kıza, eve, barka meyliniz sebebiyle sapıyor, yamuluyor, isyanlara dalıyorsunuz.

2- Ya da eş, dost, hısım, akraba, çoluk, çocuk derdiniz sizi kulluktan koparıp günahlara sürüklüyor.

Ama bakın kişi yarın bunların hepsini fedâya hazır olacak. Cehennemden, azaptan kurtulabilmek için bunların hepsini yarın fidye olarak vermeye kalkışacak. Öyleyse gelin akıllarınızı başlarınıza alın da, yarın fedâ edeceğiniz şeyler yüzünden bugün sapmayın! Yarın hepsini fedâ edeceğiniz şeyler yüzünden bugün sapıtmayın da, bugünden fedâ ediverin bunları!

Öyle değil mi? İnsanlar niye günaha giriyorlar bu dünyada? İnsanlar niye sapıyorlar bu dünyada? Ya çevre, toplum, insanlar nedeniyle sapıyorlar ya da “aman insanlar şöyle demesinler. Hanım istedi ne yapayım! Ne yapayım çocuk öyle istiyor! Âmirim böyle istiyor ne yapayım! Çevre bu ne yapalım!” diyerek sapıyorlar.

Ey insanlar, ey münâfıklar sizden fidye kabul edilmeyecek, kâfirlerden de. Barınağınız, sığınağınız ateştir. Veliniz, dostunuz da orasıdır. Siz zaten ona koşuyor, ona doğru sa’y ediyordunuz. O ne kötü bir gidiş yeridir! Yani fidye kabul edilmeyecek sizden. Kimin malını kime veriyorsunuz ki? Zaten Allah’ın olan mallarınızı kime fidye vereceksiniz? Kim kime verecek ki bunu? dendikten sonra şimdi hepimize bir soru geliyor:

16. “İnananların gönüllerinin Allah’ı anması ve O’ndan inen gerçeğe içten bağlanması zamanı gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar; onların üzerinden uzun zaman geçti de kalpleri katılaştı; çoğu, yoldan çıkmış kimselerdir.”

Daha müminlere sıra gelmedi mi? Daha mü’minlerin vakti dol-madı mı ki boyunlarını Allah’ın zikrine eğsinler, kalplerini Allah’ın zikriyle birleştirsinler. Daha ne bekliyor mü’minler? Daha sıra gelmedi mi ki mü’minler Rabblerinden kendilerine gelen Kur’an’ı anlamaya çalışsınlar? Kalplerini yatıştıracak, gönüllerine itminan verecek, kalplerini doyuma ulaştıracak, sükûnete ulaştıracak olan Allah’ın kitabına yönelme vakitleri gelmedi mi? Başka şeyleri okumaktan, başka şeyleri seyretmekten Allah’ın kitabına sıra gelmedi mi daha? Kur’an’a yönelmeye, zikirle irtibata geçmeye hâlâ vakit gelmedi mi? Hâlâ sıra gelmedi mi? Allah’ı, Allah’ın kitabını, Allah’ın dinini, Allah’ın peygamberini gündeme almaya sıra gelmedi mi? Daha ne bekliyor bu mü’minler? Daha ne

bekliyorsunuz? Artık Kur'an'a inmeyecekler mi? Kur'an'la bütünleşmeyecekler mi?

Ey mü'minler! Ey bunu dille söyleyip boğazlarından aşağıya henüz geçirmemiş olanlar! Söylesenize hâlâ kalplerinizin bu gerçeğe boyun eğme zamanı gelmedi mi? Hâlâ dilinizle söylediğiniz bu gerçeği uygulamaya başlama zamanı gelmedi mi? "Tamam ya Rabbi!" deme zamanı gelmedi mi? Bu imanın eylemcisi olma zamanı gelmedi mi? Neden boyun eğmiyorsunuz? Niçin hâlâ dik kafalılık yapıyorsunuz? Ne oluyor size? Hem Müslümanız diyeceksiniz, hem de Müslümanlığın temel kitabından habersiz bir hayat yaşayacaksınız. Hem Müslümanız diyeceksiniz, hem de peygamberin pratik Müslümanlık örneğinden uzakta olacaksınız. Bakın işte Müslümanız deyip de Müslümanlıktan uzak olanların durumlarını anlattım size. Değilse yine dikkat edin ki:

Bakın tarihte örneği var bunun. Zikirle diyalogsuzluk, kitaba karşı ilgisizlik, kalplerin kitaptan kopukluğu konusunda tarihten örnekler var. Yahudi ve Hristiyanlara Allah kitap vermişti de, onlar ha bugün, ha yarın diyerek oyalandılar. Vakit geçirmeden kitaplarına yönel-mediler, hemen kitaplarıyla diyalog kurmadılar. Kitaplarına sarılmadılar, kitaplarının dediklerini dinlemediler. Bu konuda hemen işe koyulmadılar; uzun süre beklediler, ama sonunda kalpleri kaskatı kesiliverdi. Zaman geçtiği, uzadığı için konuyla ilgileri, irtibatları kesiliverdi. Kitabın etkisi azalıp yok oldu da, Allah'ın gazabına müstahak oldular, pek çoğu fâsık olarak geberip gitti. Sakın sizin durumunuz da onlarınkine benzemesin!

Beklediler. Hemen kitaplarıyla diyaloga geçmediler. Hemen işe koyuluvermediler. Kitaplarıyla diyalogu tüm işlerinin, tüm meşguliyetlerinin önüne almadılar. İlk işimiz Rabbimizin kitabını okuyup, öğrenip onun istediği gibi bir kulluğa yönelmektir demediler. Beklettiler kitabı, beklettiler Allah'ı. Allah'ın kitabının önüne başka şeyleri geçirdiler. Ön-celiği başka şeylere, başka kitaplara verdiler. "Önce şunları şunları bir okuyalım, önce şunları şunları bir öğrenelim, sonra Allah'ın kitabını okuruz, öğreniriz" dediler. Allah'ın istekleri konusunda aldırış etmediler. Acelesi yok, Allah'ın kitabı bekler. Dur bakalım, daha sonra!" dediler. Allah'ın kitabı bekledi durdu onları. Peygamber, hadis kitaplarının arasında bekledi durdu onları. Belki gelirler, belki problemlerini başkalarına sordukları gibi biraz da bana sorarlar, belki biraz da benimle ilgilenirler diye bekledi durdu onları.

Ama onlar kitaplarıyla ilgilenmediler, kitaplarının halini, hatırını sormadılar. Problemlerini kitaplarına sormadılar. Zaman uzayınca da ilk heyecanlarını kaybettiler ve kalpleri kaskatı kesiliverdi. Öyleyse ey Kur'an'ın muhatapları, iyi dinleyin bu gerçeği! Kitapla karşı karşıya geldiğindeki heyecanınla iki gün, iki ay ara verdiğindeki heyecanın aynı mı? Aynı heyecanı duyabilecek misin? Mümkün mü bu? Bir cenaze atmosferinde duyulan

heyecanın aylarca sürdüğünü kim iddia edebilir? Unutmayalım ki zaman geçince etki azalacak, heyecan bitecektir. Öyleyse ne zaman bir hakikatle karşı karşıya gelmişsek, hemen beklemeden uygulamaya başlamak zorundayız. Düşünün bir za-manlar nice heyecanlarınız vardı değil mi? Hani şimdi niye duyamıyor-sunuz aynı şeyleri? Aynı etkileşim ortamında değiliz de ondan. Ehl-i kitap da böyle bekledi, hemen işe koyulmadı, hemen kitaplarıyla ilgi kurmadılar da:

Pek çoğu fâsık olarak ömürlerini tüketip gittiler. Sapmış, yoldan çıkmış, kulluktan çıkmış olarak pek çoğu geberip gittiler.

“Öyleyse ey Müslümanlar, sakın sizler de kitabınıza bu ehl-i kitap gibi davranmayın. Ha bugün, ha yarın diyerek kitabınızdan uzaklaşmayın. İnandığınıza hemen boyun büküp teslim olun. Hemen uygulamaya koyun onu. Hemen yönelin kitaba. Sonra kalbiniz katılaşıverir de, tümüyle ilginiz kesiliverir de bir daha kitaba dönemez, fâsıklardan olursunuz. Aman ha kitapsız bir tek gününüz geçmesin. Her gün, her gece kitabınızla diyalogunuzu sürdürün diyor,” Rabbimiz. “Değilse eğer inandığınız şeyleri uygulamaya koymazsanız, zaman gelir onları söylemeye bile cesaretiniz kalmayıverir. Kalbiniz kaskatı kesilir de, size söylenenlerden etkilenmez hale geliverirsiniz,” diyor Rabbimiz.

Ne oluyor? Bu âyetler sende bir hareketlenme mi meydana getirdi? Bir devinim mi var sende? Bir imkân mı arıyorsun? Devam et o zaman.

17. “Allah'ın, yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiğini bilin; size, akledesiniz diye açık açık deliller anlattık.”

“Bilin ki, bilesiniz ki Allah ölü araziyi, ölümünden sonra tekrar diriltir. Tıpkı Mekke cahiliyetinin kokuşmuş enkazı arasında gül kadar nezih şu sahâbe toplumunu dirilttiği gibi. Sizi de bu içine düştüğünüz ruhî ölümünüzden sonra tekrar diriltecektir. Gönderdiği yağmur âyetiyle kupkuru, ölmüş bir araziyi, bir toprağı canlandıran, dirilten Allah, size gönderdiği vahyiyle de sizlerden ölüleri diriltir. Elverir ki sizler vahiyle beraber olun. Elverir ki sizler Allah’ın âyetleriyle beraber olun ve dirilik yasalarıyla ilginizi kesmeyin.

Sakın ha! İş işten geçti! Zamanı geçti bu işin falan demeyin! İş işten geçmeden, öteki dirilişle dirilmeden, dizlerinizi dövme günüyle karşı karşıya gelmeden Kur’an’a sarılın! Hiç olmazsa her gün bir âyet, her ay bir âyet öğrenin! Yani kitabınızın fonksiyonunu öğrenin!” diyor Rabbimiz. “Kitabınızın fonksiyonunu değiştirmeyin! Kitabınızın fonksiyonunu yitirmeyin! Böylece Allah’ı gücendirmeyin! Yoksa iflah olmazsınız,” diyor Rabbimiz.

İslâm’da bilgi ikiye ayrılır. Birisi amel edilmesi gereken, hayata intibak imkânı olan, hayatla birleştirilmesi gereken bilgidir ki, buna ilim diyoruz. İşte bu Kur’andır, Kur’an’ın ortaya koyduğu ilimdir. İkinci bir bilgi de hakla ilgisiz, hakikate mutâbık olmayan, hayatta geçerliliği olmayan zanlardır. Rabbimiz,

“bilin ki” derken, iman etmek ve amel etmek üzere, hayatınızda uygulamak üzere bilin ki Allah yeryüzünü ölümünden sonra diriltendir, buyurmaktadır. Tıpkı bunun gibi sen de, sizler de Allah kitabıyla can bulacaksınız. Ölümünden sonra toprağı dirilten Allah, ölümümüzden sonra bizleri diriltemez mi? Elbette bizi de diri tutacak, vahyini gönderen Allah’tır. Gelin bu gerçeğe aklınızı erdirin, diyor Rabbimiz.

18. “Doğrusu, sadaka veren erkek ve kadınlara, Allah’a güzel bir takdimde bulunanlara kat kat karşılık verilir; onlara cömertçe verilecek bir ecir vardır.”

Gerçek şu ki, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, tasdik ehli olan erkekler ve kadınlar ve bir de Allah’a güzel bir borç sunanlar var ya, Allah’ın kendilerine verdiği imkânlarını, fırsatlarını, varlıklarını Allah’a sunanlar var ya, işte onlar için sundukları kat kat artırılacaktır. Üstün, onurlu, kerîm bir ecir de onları beklemektedir. Tasdik ehli olan erkekler ve kadınlar, Rabblerini tasdik eden, Rab-blerinin hayat programını tasdik eden, doğrulayan, Rabblerinin hayatlarına karışmasını tasdik edip onaylayan ve de bu imanlarını hayata geçiren, imanlarını hayatlarında görüntüleyen erkek ve kadınların ecirlerini, mükafatlarını Rabbimiz kat kat verecektir.

Sadâkat ehli erkek ve kadınlar, sâdıkane Rabblerine bağlı olan erkek ve kadınlar, sözlerinin eri olan erkek ve kadınlar, sıddîk makamında olan erkek ve kadınlar işte böyle bir mükafatla mükafatlandırılacaklardır. Allah’ın dediklerine, Allah’ın peygamber modelinde istediklerine sâdıkane, gönülden bağlı olan erkek ve kadınlar, Allah’tan gelenlerin tümüne kabulümdür diyerek O’nun verdiklerini fedâkarca kullukta harcayan, kendi faydalandıklarından birilerini de faydalandırmaya çalışan, böylece Rabblerine güzel bir borç takdim eden erkek ve kadınlar, “ya Rabbi ben sana bunları borç veriyorum! Bunlar şimdilik Sende emanette kalsın! Yarın onlara muhtaç olduğum bir ortamda onları Senden alırım” diyen erkek ve kadınlara Rabbimiz kat kat ecirler vaadetmektedir. Rabbim bizi de onlardan eylesin inşallah.

19. “Allah’a ve peygamberine inananlara, dosdoğru olanlara ve Allah yolunda şehit düşenlere, işte, onlara, Rabbleri katında nûr ve ecir vardır. İnkar edip âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar da, cehennemlik olanlardır.”

Allah’a ve O’nun Resullerine iman edenler… Allah ve elçilerine imanın güvenini yaşayanlar, Allah’ı kendi başına yalnız bilmeyip O’-nun elçileri de olduğunu ve o elçileri vasıtasıyla kendisine kulluk programı gönderdiğine iman edenler, “Ben Allah’ın o elçileri gibi olmaya inanıyorum” diyenler, Allah elçileri rehberliğinde bir hayat yaşamaya çalışanlar var ya, işte onlar Rabbleri katında sâdıklar, sıddîklar, şehitler ve şâhitlerdir.

İşte cennetlik diye tarif edilenler onlardır. Adem (a.s) gibi yanlışından dönüp tevbe edenler… Nuh (a.s) gibi bıkıp usanmadan kulluğa devam edenler… Yakub (a.s), Yusuf (a.s) gibi "ya Rabbi Sen nasıl istersen bizi öylece imtihan edensin, bize düşen her şart altında Sana kulluğa devam" diyenler… Süleyman (a.s) gibi saltanatın, varlığın do-ruğunda imtihan edilse de sapmayıp kulluğunu sürdürenler… Eyyub (a.s) gibi sıhhatini, her şeyini kaybederek imtihan edilse de sabırla kulluğunu sürdürenler… Onlar gibi olmaya çalışanlar, onları örnek alanlar var ya, işte onların ecirleri ve nûrları vardır. Onların nûrları yarın kıyâmette cennete kadar onları götürecek ve onları hiç terk etmeye-cektir. Nûr, onlar içindir. Bu nûr, iman nûrudur. Bu nûr, Kur'an nûrudur, peygamberlerden iktibas edilen bir nûrdur. Münâfıkların elde edemedikleri, kâfirlerin asla tanımadıkları bir nûrdur bu nûr. Ama beri tarafta kâfirlere gelince:

Küfredip de âyetlerimizi yalanlayanlar… âyetlerimizi örtenler, örtbas edenler, ilgisiz kalanlar ise işte onlar da cehennem halkıdır, cehennemin sohbetçisidir onlar. Peki ne yapalım? Nasıl edelim? Kulak verelim Rabbimize.

20. "Bilin ki, dünya hayatı oyun, oyalanma, süslen-me, aranızda övünme ve daha çok mal ve çocuk sahibi ol-maktan ibarettir. Bu, yağmurun bitirdiği, ekicilerin de hoşuna giden bir bitkiye benzer; sonra kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çerçöp olur. Âhirette çetin azap da vardır. Allah'ın hoşnutluğu ve bağışlaması da vardır; dünya hayatı ise sadece aldatıcı bir geçinmedir."

Mezarlıkta okumak, Ramazanda hatimler inmek, filân ya da falan hastaya okumak, dükkana asmak, birilerine anlatmak, makale yazmak, doktora yapmak, birilerine satmak, sohbetlerde konuşmak, "ben de biliyorum" demek için değil, hayatınızı bununla düzenlemek, iman etmek ve amel etmek üzere bilin ki, anlayın ki, Ben sizi tanıtıyorum. Geceniz, gündüzünüz, hayatınız, programınız konusunda Benim tanıtımıma kulak verin ki…

Bu dünya hayatı, bu denî, bu alçak hayat oyun ve eğlencedir, ziynettir, süstür, birbirinize karşı öğünme vesilesi, malda ve evlâtta çoğalma vesilesidir. Öyle değil mi? Bu dünyada yaptığınız hangi şeyin tadını ömür boyu duyabiliyorsunuz? Neyin zevki hep kalıcı bu dünyada? Bir eğlenme yeridir bu dünya. Gitmek isteyenler de gidemiyorlar. Ölmek isteyenler de ölemiyorlar, kalmak isteyenler de kalamıyorlar. Bir süstür, ziynettir bu dünya. Aranızda bir övünç sebebidir. Benim de vardı. Benimki seninkinden iyiydi gibi. Şu kadar kazandım, bu kadar topladım diye insanlar övünmeye başlarlar onunla. Mal ve evlât çokluğuyla övünüp tatmin olmadır dünya.

Sanki bir insan hayatının baştan sona evreleri anlatılıyor burada. Çocukluk, gençlik, olgunluk ve ihtiyarlık… İşte Bunun örneği aynen şunun gibidir diye bir örnek verecek bakın Rabbimiz:

Bir yağmur düşünün... İnsan ve yağmur... Ama o yağmurdan sonrası insanı ilgilendirecek.

O yağmur kendi başına yağan ve sonra unutulup gitmesi gereken bir yağmur değildir. Verimli bir ortamda bitkiler bitiren bir yağmur. Onun bitkisi çiftçiyi sevindirir, hoşuna gider. O yağmur sebebiyle nice bitkiler, nice meyveler var karşımızda. Ama sonunda:

Sonra boyun büker. Bir de bakmışsınız ki onlar boyunlarını bükmeye başlamışlar.

Sonra bakmışsınız ki sararıp solmuştur.

Sonra da çerçöp olmuş, odun olmuş, işi bitmiştir. Hep böyle olmaz mı? Ama bu bazen on senede, bazen on ayda, bazen on günde olur. İşte dünya hayatı bu. Hepimiz için budur dünya. En sevdiğiniz yemek, doyduktan sonra anlamsızdır. En sevdiğiniz dost, hastayken beş para etmez. En sevdiğiniz çiçek, gün gelecek solacaktır. En çok sevdiğiniz insanları, gün gelecek terk edeceksiniz. İşte dünya hayatı budur. Çocukluk, gençlik derken ölüm gelivermez mi? Öyleyse ey insanlar, aklınızı başınıza alın da şunu dinleyin:

Kesinlikle bilin ki âhirette şedit bir azap var. Ama orada ikili bir durum söz konusudur. Ya bir azabı şedit ya da:

Bir mağfiret, bir bağışlanma vardır. Yani kimilerine Allah'ın mağfiret ve rızası, kimilerine de azap vardır orada. Hâlâ anlayamadıysanız, hâlâ kavrayamadıysanız bakın size bir daha söyleyeyim:

Dünya hayatı ancak aldanma vesilesidir. Aldanma vasıtası, aldanma konumudur. Oyun ve oyalanmadan ibarettir. Hayatınızı hep dünya hesabına bina ederek yaşarsanız, kesinlikle aldanıyorsunuz demektir bu dünyada. Oyunlarınızı bilirsiniz. On yaşında anlamlı olanlar, otuz yaşında anlamsızdır. İlk gerdeğe girdiğiniz günkü sevincinizi bir düşünün. Bugün ne kadar anlamsız değil mi? Okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi, işe ilk girdiğiniz günkü sevincinizi, filân takıma ilk golü attığınızdaki sevincinizi, ilk takım elbise giydiğiniz günkü sevincinizi... İlk ev sahibi olduğunuz günkü sevinciniz bugün ne kadar anlamsız değil mi? Bugüne intikal eden hiçbir şey yok değil mi? Öy-leyse ey mü'minler, haydi bunu anlayan sizler:

21. "Ey İnsanlar! Rabbiniz tarafından bağışlanmaya, Allah'a ve peygamberine inananlar için hazırlanmış, genişliği yerle göğün genişliği kadar olan cennete koşuşun; bu Allah'ın dilediğine verdiği lütfudur. Allah, büyük lütuf sahibidir."

"Mü'minler için hazırlanmış, eni boyu gökyüzü ve yeryüzü kadar olan, yani genişliği böyle olan cennete koşun! Cennet için yarışın! Cennet isteyin Allah'tan. Cennet yolunda birbirinizi geçmeye, en önde olmaya çalışın. Hem Rabbinizin mağfiretine ve hem de eni gökler ve yer genişliğinde olan cennete koşun. "Ben cennet filân istemem! Cen-net filân anlamam! Ya Rabbi benden razı ol yeter!" demeyin sakın. Çünkü Allah cennette görülecektir. Cennetin dışında Allah'ı da O'nun rızasını da görmek mümkün değildir. Hattâ Allah'ın

Resûlü, “isteyeceğiniz zaman Firdevs isteyin”, diyorsa biz de onun dediği gibi yapalım. Allah’tan cennet isteyelim. Cennet için yarışalım, çocuklarımızı, hanımlarımızı cennet için yarıştıralım. Bütün imkânlarımızı cennet için kullanalım inşallah.

Tamam, cennet konusunda, Allah’ın rahmet ve mağfiretine ulaşma konusunda başkalarıyla yarışacağız. Ama önce kendimizle bir yarışa katılacağız. Nasıl mı? Dünkü Müslümanlığımızla bugünkü Müslümanlığımızı yarıştırmalıyız. Geçen ay ki Müslümanlığımızla bu aykini yarıştırmalıyız. Geçen ramazana göre bu ramazan biz nasılız? Evlen-meden önceye göre evlendikten sonra nasılız? Hacca gitmeden önceye göre hacca gidip geldikten sonra şimdi nasılız? Dünkü fakir durumumuza göre şimdi zengin olan biz nasılız? Daha iyiye, daha ileriye gitmeye, daha iyi olmaya çalışmalıyız. Hep mağfiret ve cennet için yarışmalıyız. Kazancımızda, kaybımızda ölçü hep bu olmalıdır.

Demek ki bu cennet, Allah ve Resûlü’ne inanmış ve bu imanlarının şuurunda bir hayat yaşayan insanlar için hazırlanmış bir ihsandır. Allah onu dileyen, ona ulaşmaya gayret eden, çaba gösteren ve dilediği kimselere ulaştıracaktır. Rabbimiz bu dünyada cennet isteyenlere, dünya sermayesini ona yatırım yapanlara, dünyada ona sa’y edenlere onu lütfedecektir. “Ama hayır, ben cennet istemiyorum” diyenlere veya istiyorum deyip te yalan söyleyenlere, cennet istiyorum deyip te cehenneme sa’y edenlere vermeyecektir Rabbimiz o cenneti.

“Cennet cennet dedikleri
Üç beş gılman, üç beş hûri,
İsteyenlere ver sen anı,
Bana Seni gerek Seni.”

diyenlere, onu istemeyenlere verilmeyecektir cennet.

Allah ve Resûlü’ne Allah’ın istediği gibi iman etmiş ve bu imanını iddia, söz planında bırakmayarak salih ameller işleyen mü’minler için hazırlanmıştır o cennet. Bizler işte gökle yer arası genişliğindeki bu cennet için yarışacak, bu cennet için çırpınacağız. Bunu çok iyi dü-şünmek zorundayız. Acaba bu özellikler bizde var mı? Eğer yoksa o zaman ne diye bekliyoruz? Yani imanda bir eksikliğimiz, teslimiyette bir noksanlığımız mı var? Bunu çok iyi düşünmek zorundayız.

Kimmiş onlar? Allah’a inandım diyenler. Allah’la imanı birleştirenler. Yani Allah’a imanın modelini yine Allah’tan alanlar. Kendi kendimize belirlediğimiz bir iman değil… “Ben bana göre mü’minim” değil, “ben Allah’a göre mü’minim” demeliyiz. “Ben Allah’ın elçisinin pratikte örnekleyip

gösterdiği gibi Allah'a inanıyorum" demeliyiz. "Allah'ın benim hayatıma karıştığına inanıyorum" demeliyiz. "Benimle sürekli diyalog halinde olan bir Allah'a inanıyorum" demeliyiz. İşte cennetini ve mağfiretini böyle inananlara, Allah'a imanın güvencesini yaşayanlara ve de bu imanını peygamberlerinin modeliyle sürdürenlere lütfedeceğini anlatıyor Rabbimiz.

İhtiyacı olanlara buyurulur. Kim ki ben cennet istiyorum diyorsa işte buyursunlar bunları yapsınlar. Unutmayın ki Allah büyük fazl ve azamet sahibidir. Herkese yetecek, herkesi memnun edecek kerem sahibidir Allah. Yani birilerine verilince bitmez o cennet, korkmanıza gerek yoktur.

Peki bu cennete ulaşabilmek için başımıza bir takım sıkıntılar gelecek mi? Elbette gelebilecektir. Peygamberlerin başlarına nasıl bir takım sıkıntılar gelmişse, peygamber yolu yolcularının başına da elbette sıkıntılar gelecektir. Bir yokluk, bir hapis, bir sürgün olabilir. Yahut tarih içinde Rabbanilerin başına gelen başka sıkıntılar da gelebilir. İşte bu noktada şu âyet bizim en büyük teselli kaynağımız, en büyük rehberimiz olacaktır. Unutmayacağız ki bizim imtihan konumumuzu ayarlayan, tespit eden Allah'tır.

22. "Yeryüzüne ve sizin başınıza gelen herhangi bir musîbet yoktur ki biz onu yaratmadan önce, o Kitapta bulunmasın. Doğrusu bu Allah'a kolaydır."

Yeryüzünde Allah'ın istediği kulluğu yaşarken başınıza gelen herhangi bir sıkıntı, herhangi bir belâ, bir musîbet yoktur ki o, Biz bu kâinatı, bu hayatı yaratmadan önce bir kitapta bulunmasın. Başınıza gelecek hiçbir şey yoktur ki, Biz onu daha önce takdir edip bir ana kitapta, Levh-i Mahfuz'da yazmış, tespit etmiş olmayalım. Öyleyse bu kâinatta olacak her şey, başınıza gelecek her şey daha önceden belirlenmiş ve ana bir kitapta yazılmıştır. Biliyoruz ki kulluk yolunda bizim başımıza gelenler bazen kendimizden, içimizden, birbirimizden, ya da yeryüzünden olabilmektedir. Olsun. Ne olursa olsun, ne gelirse gelsin. Kesinlikle bilesiniz ki o gelenler, o imtihan sorularınız size gel-meden önce, gerçekleşmeden önce bir yasa ve yazgı olarak çok önceden Allah tarafından belirlenmiştir. Bütün bunlar bir tesadüfün eseri değildir. Sizin imtihanınızı belirleyen, bilen, takdir eden Allah'tır.

Hastalık ya da sağlık, Fakirlik ya da zenginlik… Şöyle bir hanım, böyle bir koca. Şu kadar kız, bu kadar erkek çocuk… Şöyle bir baba, böyle bir anne gibi binlerce imtihan sorumuz önceden belirlenmiştir. Bu da Allah için çok kolaydır. O zaten her şeyi baştan bilir, tam, eksiksiz, öncesiz ve sonrasız, hâsılı Allah'ça bilir. Yani tüm kâinatın kaderini, kâinatta olacakları önceden takdir etmek Allah için çok kolaydır. İşte bu bilgisiyle beni nasıl imtihan edeceğini bana haber veriyor. Bugün, yarın, otuz yıl sonra benim başıma neler gelecek? Ben bunu bilmem ama Rabbim bilir. Daha ben ana karnındayken takdir etmiştir

Rabbim. Öyleyse bundan sonra artık korkmaya, endişe etmeye gerek yoktur. Ezelde Rabbimiz tarafından bizim hakkımızda yazılan neyse, başımıza gelecek olan odur. Yazılanlardan kurtulmamız da mümkün olmayacaktır.

Rabbimizin bir başka yasası gereği tedbirimizi almayı da ihmal etmeyeceğiz. Başımıza gelecekler konusunda Rabbimize teslim olacağız. O nasıl isterse öylece imtihan edeceğini bilmeli ve O'nun dedikleri doğrultusunda o imtihana cevap vermeliyiz. Hastalıkla imtihan olunduğumuz zaman feryad etmemeliyiz. Yoklukla imtihan olunduğumuz zaman isyan etmemeliyiz. Zenginlikle imtihan olunduğumuz zaman kendimizden bilip şımarmamalıyız.

Peki niye böyle yapıyor Rabbimiz? Yani niye önceden takdir ediyor bizim kaderimizi? Bunu bize niye haber veriyor? Şöyle bir soru aklımıza geliyor burada: Madem ki benim başıma gelecekler önceden belli, o zaman ben ne yapmalıyım? Bakın sebep şuymuş:

23. "Bu, kaybettiğimize üzülmemeniz ve Allah'ın size verdiği nîmetlerle şımarmamanız içindir. Allah, kendini beğenip öğünen hiç kimseyi sevmez."

Kaybettiğiniz şeylere üzülmeyesiniz, başınıza gelenlerden dolayı eseflenmeyesiniz, olup bitenlerden dolayı üzülmeyesiniz, "Keşke şöyle yapsaydım! Keşke böyle yapmasaydım! Vah! Tüh!" demeyesiniz, Allah'ın size verdiği nîmetlerden ötürü şımarmayasınız diye. Yani başınıza gelenler istemediğiniz cinstense kahrolmayın, mahvolmayın. Yok eğer sevdiğiniz cinsten şeyler başınıza gelmişse, o zaman da şı-marmayın. Eviniz yandı mı mahvolmayın, bir eve daha mı sahip oldunuz şımarmayın. Oğlunuz öldü mü kahrolmayın, oğlunuz olduğu zaman da şımarmayın. Çünkü Allah kendini beğenip öğünen kimseleri sevmez. Sözlerinde, yürüyüşünde, tavırlarında, hareketlerinde, insanlara bakışlarında şımarıp büyüklenen insanları Allah asla sevmez.

Müslümanın başına bu dünyada iyi şeyler de gelebilir, kötü şeyler de gelebilir. Başına istemediği cinsten bir kısım sıkıntılar, belâlar, bir kısım nîmetler de gelebilir. Rabbimiz bunu önceden takdir buyurmuştur. Böyle bir durumda gerçek Müslüman, Allah'ın istediği tavrı gösterebilen kimsedir. Belâlar ve musîbetler karşısında sabredebilen, iyilikler ve nîmetler karşısında da şükredebilen kimsedir mü'min. Yani Allah'ın kendisine bir imtihan sebebi olarak takdir buyurduğu sıkıntıları sabra dönüştürebilmesini, iyilikleri ve nîmetleri de şükre çevirebilmesini bilen kimsedir Müslüman. Çünkü sıkıntıyı da, nîmetleri de veren Allah'tır. Bize düşen sadece teşebbüsten başka bir şey değildir. O halde nîmetlerle şımarmak ta, belâlarla yıkılmak ta doğru değildir. Ba-kın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde bu hususu bize çok hoş anlatır:

"Müslümanın işine şaşılır. Çünkü ona bir nîmet gelir, şükreder sevap kazanır. Ona bir sıkıntı gelir, ona da sabreder, yine sevap kazanır."

Demek ki Rabbimiz belâlar anında üzülen, nîmetler anında da şımaranları sevmiyor. Unutmayacağız ki en mütenasip imtihanı yapan Rabbimiz, bazen bize vererek imtihan edecek, bazen de alarak imtihan edecektir. Rabbimizin gerek vererek, gerekse alarak ne tür bir imtihanıyla karşı karşıya kalmışsak onun gereğini yerine getirmeliyiz. Yani her ikisine de teslim olup kulluğumuzu sürdürmeliyiz. Çünkü her iki halde de o Rabb, biz kuluz. Bunu hiçbir zaman unutmayacağız.

24. "Bunlar cimrilik ederler ve insanlara da cimrilik yapmalarını söylerler. Allah'ın buyruğundan kim yüz çevirirse bilsin ki, Allah şüphesiz müstağnî ve övülmeye lâyık olandır."

Bunlar, bu Allah'ın sevmediği insanlar cimrilik ederler ve çevrelerine de cimrilik yapmalarını öğütlerler. Kendileri cimri oldukları gibi, başkalarına da cimri olmalarını emrederler. Bu insanlar ellerindeki tüm nîmetleri Allah'tan değil de kendilerinden bildikleri için, onları Allah kullarıyla, fakirlerle paylaşmadan yana olmazlar. Allah'ın kendilerine verdiklerinden fakirlere vermek hoşlarına gitmez onların. Fakirlerle birlikte olmaz, garibanlarla oturup kalkmazlar. Kendileri cimri oldukları için herkesin kendileri gibi cimri olmasını isterler. Kim böyle yaparak Allah buyruğundan yüz çevirirse, kim infaktan, Allah için paylaşmadan, Allah için mütevazı olmaktan yüz çevirirse, yani kim Allah'ın verdiklerini Allah'a kullukta kullanmazsa, şunu kesinlikle bilsin ki Allah Ğanî'dir, zengindir. Allah'ın sizin mallarınıza, mülklerinize asla bir ihtiyacı yoktur. Bedenlerini, zamanlarını, nefeslerini, bilgilerini Allah yolunda harcamayan cimrilere Allah'ın ihtiyacı yoktur. Allah'ın sizin bedenlerinize bir ihtiyacı yoktur. Allah'ın kendi yolunda çalışıp çabalamalarınıza ihtiyacı yoktur. Allah zengindir, Hamîd'dir. Allah kendi ken-dini övendir. Sizlerden hiçbiriniz Allah'ı övmese, Allah'a hamd etmese bile Allah kendi kendine hamdedendir. Göklerde ve yerdeki varlıkları Allah'ı övmekte, hamd etmektedir. Öyleyse Allah'ın hamde ihtiyacı yoktur. Hamde ihtiyacı olan, infaka ihtiyacı olan, Allah yolunda gayrete ihtiyacı olan sizlersiniz.

25. "Andolsun ki peygamberlerimizi belgelerle gönderdik; insanların doğru hareket etmeleri için peygamberlere kitap ve ölçü indirdik; pek sert olan ve insanlara birçok faydası bulunan demiri var ettik. Bu, Allah'ın dinine ve peygamberlerine görmeksizin yardım edenleri meydana çıkarması içindir. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür."

Andolsun ki Biz Resullerimizi apaçık belgelerle, apaçık âyetlerle, apaçık kanıtlarla gönderdik. Hakkı, doğruyu, gerçeği net ve açık bir şekilde insanlara anlatan, gösteren âyetlerle, yahut da peygamberlerimizi destekleyen âyetlerle onları gönderdik. Aynı zamanda o peygamberlerle beraber insanlara kılavuzluk yapacak, onlara hakkı, cennet yolunu, sırat-ı müstakimi gösterecek, onları dosdoğru Allah yoluna, cennet yoluna iletecek kitaplar da gönderdik.

Bir de ölçüyü, dengeyi indirdik. Hakkı bâtılı açıklayan, hakkı bâtıldan ayıran, hakkın ve bâtılın ne olduğunu belirleyen bir ölçü de indirdik. Ne için yapmış bütün bunları Rabbimiz? İnsanlar adâlet içinde olsunlar diye. İnsanlar hakkı, doğruyu, adâleti bilsinler de Allah'ın istediği biçimde adiller olsunlar, yeryüzünde Allah'ın istediği gibi bir adâlet uygulasınlar, insanlar arasında adâletle hükmetsinler, insanları adâletle ayakta tutsunlar, insanlara adâleti emretsinler, adâletle ayakta dursunlar diye.

Allah peygamberlerini bir kitapla göndermiştir. Her peygamberin kitabı mı var ki? Demeye kimsenin hakkı yoktur. Çünkü kitap denince onun yazılı bir metin olması gerektiğini kim söylemiş? Kitabın yazılı olma şartı yoktur. Kitabımızın başka âyetlerinin beyanına göre Rabbimiz tüm peygamberlerine mutlaka vahiyde bulunmuştur. Her peygambere hayatlarını düzenleyecek bilgi ulaştırmıştır.

Bakın En'âm sûresinin 84, 85 ve 86. âyetlerinde Rabbimiz peygamberlerini art arda sıralar. İshak, Yakub, Nuh, Dâvûd, Süleyman, Eyyub, Yusuf, Mûsâ, Harun, Zekeriya, Yahya, Îsâ, İlyas' ı (a.s) saydıktan sonra da buyurur ki:

"İşte kendilerine kitap, hüküm ve Peygamberlik verdiklerimiz bunlardır. Kâfirler onları inkâr ederlerse, inkâr etmeyecek bir milleti onlara vekil kılarız."

(En'âm 89)

Halbuki bu elçilere yazılı bir kitap verildiğini bilmiyoruz. Öyley-se kitap için yazılı olma şartı yoktur. Kitap yazılı olma şartı olmadan yasadır, yazgıdır, hayat programıdır. Her bir peygamberle beraber Velî olan Rabbimiz, velâyeti altındaki kullarına yasalarını, isteklerini göndermiş, bildirmiştir ki, onların tümüne kitap diyoruz.

Peygamberler, kitaplar gönderilmesinin, mizanın indirilişinin sebebi birey ve toplum hayatında adâletin uygulanmasıdır. Fert ve toplum hayatında bu kitap uygulanmalı ki, adâlet açığa çıksın. İnsanların bireysel, toplumsal hayatlarında, ekonomik dünyalarında, hukuklarında, eğitimlerinde ve hayatlarının her bir alanında adâletin açığa çıkması için bu kitabın uygulanması gerekmektedir. Yani bu kitap sadece insanların vicdanlarına hitap eden bir kitap değil, tüm toplum hayatını düzenleyecek bir kitaptır. Tüm bireysel ve toplumsal ilişkileri, tüm bireysel ve toplumsal hakları ve görevleri en âdil bir şekilde belirleyecek olan bu kitaptır. Tüm bireysel ve toplumsal problemlerin çözümü bu kitaptadır. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi problem, hangi hak gündeme gelirse gelsin. Kadın hakkı mı, erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı, işveren hakkı mı?

Öğretmen, öğrenci hakkı mı, ana-ba-ba hakkı mı? Allah hakkı mı, kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka hiçbir kaynak yoktur.

İnsanlar her şeyin ölçüsünü bir üst varlıktan, her şeyi bilen bir yüce varlıktan almak zorundadırlar. Evlenmede, boşanmada ölçü Allah'tandır. Sevmede, küsmede, kazanmada, harcamada, ana-baba olmada, sosyal, siyasal, ekonomik, hukuksal yapılanma alanında ölçü, her alanda ölçü Allah'tandır. Denge Allah'tandır. Bu ölçüye, bu dengeye uymayan insanlar ölçüsüz ve dengesizdirler.

Bu kitapla birlikte ince bir adâlet terazisi de indirmiştir ki, o her şeyi ölçer, her konuda ölçüyü vazeder. Tüm hakları o belirler. Tüm a-mel ve hareketleri, tüm tavır ve davranışları o mizana vurur. Her şeyi o dengeye getirir. Kitap, kendisine arz edilen şeylerin doğruluğunu, bâtıllığını ölçüp biçip ortaya koyma makamındadır.

Meselâ bu amel Allah'ın rızasına uygun bir ameldir, ama şu öyle değildir. Şu Allah'ın razı olduğu sistemdir, ama bu değildir. Şu kıyafet Allah'ın razı olup istediği kıyafettir, bu Allah'ın istediği kıyafet değildir. Allah'ın istediği kazanma harcama şöyledir, böyle değildir. Allah'ın istediği düğün, kazanç, terbiye, çocuk eğitimi, tapınma, ulviyet, kutsiyet, zikir, takva modeli şöyle olmalıdır, böyle olmamalıdır de-me yetkisine sahiptir bu kitap.

Rabbimiz bu kitapla ince bir adalet terazisi indirmiştir. Her şeyin ölçüsünü bu kitap belirleyecektir. Yani tüm hayat bu kitaba arz edilecek, bu kitabın terazisine konulacak. Bu kitabın tasdik ettiği, tamamdır, doğrudur, münasiptir dediği doğru olacak, yanlıştır dedikleri de yanlış olacaktır.

Veya bu mizan ile kastedilen şey, bu kitabın sosyal hayatta uygulanan ve terazi gibi her şeyi yerli yerine oturtan, her şeyi en güzel ve en doğru biçimde tartarak hak ve bâtılın, doğru ve yanlışın, zulüm ve adâletin farkını ortaya koyan, her şeyi ortaya çıkaran şerîat olduğu söylenmiştir. Yani bu kitabın pratiği anlamına gelen şerîat hayata hakim oldu mu, her şey dengeye gelecek. Her şey, tüm hayat yerli yerine oturacak. Her inanç, her düşünce, her anlayış, her amel tartılarak sonucunun ve değerinin ne olduğu açıkça ortaya dökülecektir.

Onun içindir ki kendi hayatlarının, kendi düşüncelerinin, kendi anlayışlarının, kendi yasalarının bâtıllığının, boşluğunun açığa çıkacağından korkanlar, Kur'an'ın ortaya koyduğu bu mizanın, yâni onun öngördüğü, onun ortaya koyduğu şerîatın uygulanmasına izin vermi-yorlar. Bu mizanın, bu terazinin açığa konmasına tahammül edemi-yorlar. Zira Allah'ın koyduğu ve milim şaşmayan bu terazide gerek kendileri, gerekse kendi yaptıkları sosyal

kanunları tartıldığı zaman, onunla mukayese edildiği zaman kendilerinin de, yaptıkları kanunların da beş para etmediği açığa çıkacaktır. İşte bundan korkanlar bu terazinin ikâmesine izin vermiyorlar. Allah'ın sisteminin uygulanmasına imkân tanımıyorlar. Yeryüzünün en küçük bir bölgesinde, en ufak bir köyünde bile bunun uygulanmasına tahammülleri yoktur adamların.

Bunlar kesinlikle biliyorlar ki, yeryüzünün en küçük bir köyünde bile bu şerîat uygulanmaya başladığı zaman tüm dünyanın ekonomistleri, tüm dünyanın hukukçuları, tüm dünyanın sosyal bilimcileri bu köye gelerek uygulanan bu sistemin eşsizliğini, mükemmelliğini görecek ve diğer sistemlerin ve anlayışlarınsa onun yanında hiçbir değer ifade etmediklerini görecek ve bunu anlayacaklardır. İşte tüm dünya kâfirleri, tüm dünya müstekbirleri bundan korktukları için, Kur'-an'ın pratiği diyebileceğimiz bu şerîatın, bu terazinin, bu mizanın hayata hakim olmasını istemiyorlar. Dünyanın en küçük bir köyünde, en ufak bir kasabasında bile bunun uygulanmaya başlamasına izin ver-miyorlar. Anlatılmasına izin veriyorlar. Belki tebliğine müsaade ediyorlar ama uygulanmasına asla. Çünkü uygulanmayan bir sistemin anlatılması ve insanlar tarafından kabullenmesi de mümkün olmayacaktır. Şu anda bu mizanın, bu İslâm şerîatının tümüyle uygulandığı örnek olarak gösterebileceğimiz bir karış toprak yoktur yeryüzünde. Sadece teorik olarak anlatılanlar vardır ve bir zamanlar bu sistem yaşanmıştır demenin dışında yapabileceğimiz bir şey de yoktur.

Âyetin devamında da Rabbimiz kendisinin gönderdiği ölçülere uymayanlar için bakın şöyle buyuruyor:

"Yine bir de Biz demiri indirdik, demiri yarattık ki onun içinde çok büyük şiddet vardır ve aynı zamanda insanlar için onda bir menfaat vardır." Bir de demir yaratmıştır Allah. Bir de demiri farz kılmış, var kılmıştır Rabbimiz. Hakikaten bizi bu dünyada yaratan Rabbimiz bizim bu dünyada neye ihtiyacımız varsa, onu da bu dünyada bulundurmuştur. Herhalde madenler içinde en çok gereksinim duyulan şey demirdir. Bizim ihtiyaçlarımızı bizden daha iyi bilen Rabbimiz, bu dünyada bolca demir yaratmıştır. Meselâ bu dünyada bizim en çok muhtaç olduğumuz havayı, suyu çok yaratmıştır. Bu dünyada en çok bulunan nîmetler bunlardır.

Demirin içinde bir şiddet vardır. Eğer bu dünyada insanlar bu dünyanın sahibine boyun eğmezlerse, o zaman demir onlar için bir şiddet, bir ceza unsuru olarak kullanılacaktır. Bıçak olarak, kılıç olarak, top, tüfek, tank olarak. Ama onda bunun dışında insanlar için başka menfaatler de vardır. İnsanların bu dünyada rahat bir hayat ya-şamaları için gerekli olan teknolojik eşyaların yapımı bu demirden olacaktır. İş makineleri bu demirden yapılacaktır. Bu demiri insanlar kullanacaklar, ondan istifade edecekler, ama ulaştıkları rahatlıkları ve teknolojik güçleriyle Rabblerine kafa tutmaya, O'na isyan etmeye kalkıştıkları

zaman da bu demir dünyada onları cezalandırma unsuru olacağı gibi, âhirette de onların başlarını ezecek demirden tokmaklar olacaktır.

Dünyada peygamberlerin gönderildikleri hakkın, hakikatin ikâmesinde kullanılacak bir demirden söz ediliyor. İnsanların yeryüzünde Allah'a kul olmalarına, insanların yeryüzünde Allah'ın gönderdiği adâleti ve kulluğu uygulamalarına kim engel olmuşsa, işte orada demir gündeme gelecektir. "Bak böyle yaparsan, demir var ha!" denilecektir. Öyleyse sûrenin adını aldığı demiri yerinde kullanmamızı isti-yor Rabbimiz. Bıçağın nerede kullanılması gerektiğinin ölçüsü de yine Allah'tan olacaktır. Onunla ekmek mi kesilecek, yoksa adam mı kesilecek? Bunu Allah söyler. Meselâ Dâvûd (as) zırh yaparak demiri kullanmıştır.

Böylece O'na kim yardım eder? O'nun yardımına kim nail olur? Kendisine, kendi dinine, resullerine kim sahip çıkıp yardım eder bunu ortaya çıkarmak, açığa çıkarmak için. Görmedikleri halde peygamberlerinin gıyaben kendilerine verdikleri haberlere iman edip onlara nasıl yardım edeceklerini ortaya çıkarmak için. Allah elbette güçlüdür, Azîzdir. Yani Allah öyle etkin ve egemendir ki, nasıl isterse öylece hareket edecek ve yardım edecektir. Böylece gıyaben kendisine inanan, kendisine ve dinine arka çıkan insanları ortaya çıkarmıştır Rabbimiz.

Ama sakın ha sakın, bu Allah'ın sizin yardımınıza muhtaç olduğu, peygamberlerin sizin desteğinize muhtaç olduğu zehabına götürmesin. Kesinlikle bilesiniz ki Allah Gavî'dir, Azîz'dir. Mutlak galiptir, yenilmezdir. Kimseye ihtiyacı yoktur O'nun. Sadece kendilerine verilen bu imkânları kendi dinine, elçilerine destekte mi kullanacaklar, bunu ortaya çıkarmak içindir bunun sebebi.

26. "Andolsun ki Nuh'u ve İbrahim'i Biz gönderdik; ikisinin soyundan gelenlere peygamberlik ve kitap verdik; soylarından gelenlerin kimi doğru yoldadır, birçoğu da yoldan çıkmıştır."

Muhakkak ki Biz daha önce Nuh'u ve İbrahim'i peygamber olarak gönderdik. Allah bir dönem sapan topluma, vahyin ışığını kaybeden insanlara Nuh'u elçi olarak göndermiştir, İbrahim'i de. "Onların soylarından gelenlere de risâlet ve kitap verdik." Onların soylarından gelenlerin bir kısmı bu peygamberlere tâbi oldular, bu peygamberleri ve onlara gönderdiğimiz kitapları rehber kabul edip hidâyete ulaştılar, bir çoğu da yoldan çıkmışlardır. Allah'ın kendilerinin hidâyeti için gönderdiği bu peygamberler ve kitaplarla kimileri yol buldu, "tamam ya Rabb" dediler, cennet yolunda olmayı bildiler, kimileri de fâsıklar olarak yoldan saptılar. İnsanların pek çoğu bu elçilerimize ve kitaplarımıza inanmıyorlar. Bundan sonraki âyette bu peygamberler silsilenin devamını anlatacak Rabbimiz:

27. “Onların izleri üzerinden peygamberlerimizi art arda gönderdik; Meryem oğlu Îsâ’yı da artlarından gönderdik ve ona İncil’i verdik; ona uyanların gönüllerine şefkat ve merhamet duyguları koyduk; üzerlerine Bizim gerekli kılmadığımız fakat kendilerinin güya Allah’ın rızasını kazanmak için ortaya attıkları rahbaniyete bile gereği gibi riâyet etmediler; içlerinde inanmış olan kimselere ecirlerini verdik; ama çoğu yoldan çıkmışlardır.”

“Onların izleri üzerinde, onların soylarından art arda, peş peşe peygamberler gönderdik. Meryem oğlu Îsâ’yı da artlarından gönderdik. Îsâ’ya incili verdik.” Daha sonraları aslı esası bozulan, şu anda orijinali hayatta olmayan İncil. Onu izleyenlerin kalplerine bir şefkat ve merhamet koyduk. Demek ki İncil ile beraberlik, Allah’ın kitabıyla diyalog, kalpte şefkat ve merhamet meydana getirirmiş. Sizler ey Kur’-an’la beraber olduğunu iddia edenler, ne kadar şefkat ve merhamet sahibisiniz? Onların kalplerine bir ince ruhluluk koyduk.

Kendilerinin bir bid’at olarak ortaya çıkarıp ihdas ettikleri ruhbanlığa gelince Biz onlara ruhbanlığı farz kılmamıştık, öngörmemiştik de onlar bunu kendi kendilerince çıkardılar. Yani bu bir emir değildi. İnsanlar dilerlerse onu kullanabileceklerdi. Herkesin ruhban olması istenmeyecekti. Kimileri ruhban olabilecek, kimileri onun dışında olabilecekti.

Lâkin onlar bunu bid’atleştirdiler. Özünü bozdular, içini boşalttılar. Yeni bir şekil kazandırdılar ona. Allah’ın istediğinin, dediğinin dışına taşırdılar. Bakın Allah buyuruyor ki, “Biz onlara bunu yazmamıştık. Ancak Allah’ın rızasını emretmiştik. Onu talep etmelerinin yollarını göstermiştik. Ama bu adamlar bunu onunla Allah’ın rızasını kazanabilmek için kendileri uydurdular. Böylece Allah’ın rızasını kazanırız” dediler. “Allah’ı bununla razı edebiliriz. Allah’ın rızasını kazanma konusunda bunun dışında bize yol kalmamıştır” diyerek bunu kendilerine farz ettiler. Kendilerini buna mecbur ettiler.

Ruhbaniyet, ruhbanlık, rahabe fiilinden gelir ki Allah’tan, Allah’ın hesabından, sorgulamasından, âhiretten korkmak anlamına gelir. İşte bu korkunun gereği olarak ta kişinin kendisini insanlardan, toplumdan tecrit ederek, kendisini sosyal hayattan soyutlayarak, bir kısım dünya nîmetlerinden vazgeçerek, zevklerinden uzaklaşarak bir kenara, dağ başlarına, manastırlara çekilerek münzevi bir hayat yaşamasının adıdır.

Rasulullah Efendimizin beyanlarına göre Hristiyanların hayatında bu ruhbanlık, mubahtı. Tevrat’ta olduğu gibi kişi bir kenara çekilip dinini yaşayabilirdi. Ama Hristiyanlar Allah’ın kendilerine mübah kıldığı bu ruhbanlığı bozdular, gâyesinden saptırdılar. Allah onu kendilerine farz kılmadığı

halde öyle büyük bir ehemmiyet yüklediler ki, sanki farzmış gibi değer verdiler. Ama sonradan kendi verdikleri bu değere kendileri de riâyet edemediler.

Sonunda akla hayale gelmeyecek nice tavırlar ortaya çıkardılar. Kendi kendilerine onu bayraklaştırdılar ama kendi takdir ettikleri gibi ona riâyet de edemediler. “Biz ruhban olmak zorundayız” dediler, ama olamadılar. Ancak Allah’ın dediği gibi olsalar olurdu. Keşke zorlanınca vazgeçselerdi. Üç sene evlenmeden durabildilerse, dördüncü sene vazgeçiverselerdi. Ölünceye kadar zorunlulukları yoktu. Veya becerebilenler, sabredebilenler evlenmeseydi de, beceremeyenler evlenseydi. Rahibelere böylece zulmetmeselerdi. Sonra şu günah duvarlarının önünde işledikleri olmasaydı. Söylediklerini kendileri de duymamış olsalardı. Böylece Allah’ın kendilerine söylemediklerini söylenmiş kabul etmelerinden dolayı bir acziyet sonucunda tattıkları bu rezilliklerini tatmamış olsalardı.

Halbuki nelerine gerekti ki, onsuz olmaz diye kendi kendilerine bir ruhbanlık icat etmişlerdi? Hâşâ Allah’ı razı etme yollarını onlar Allah’tan daha mı iyi biliyorlardı? Allah bundan razıdır derken neye dayanıyorlardı? Neydi bu adamların anlamaya çalıştıkları? Neydi dertleri? Sonunda kaybedenler, aldananlar, yorulanlar onlar olmadı mı?

Peki biz ne anlayacağız bundan? Bize ne diyor bu âyet? Allah bunu bize niye haber veriyor? Ya da bu âyet bizim kitabımızda niye var? Bize ne bu Hristiyanların böyle yaptıklarından? Onlarla alâkalı lüks bir tarihî bilgi mi aktarıyor Rabbimiz bize? Hayır hayır, bu âyet bize şunu anlatıyor: “Ey bu kitabın muhatabı olan müslümanlar! Dikkat edin! Hayat programınızda sorumluluklarınızın alanını da, birimlerinizi de Allah ayarlamalı! Allah belirlemelidir! Sizler kendinizi bu konuda yetkili zannetmeyin! Allah ne demişse, nasıl demişse o kadar! Onun belirlediği sınırları aşmayın! Kraldan fazla kralcılık yoktur. Yani hayatınızın kurallarını koyma konusunda sizler değil Allah yetkilidir. Öyley-se ey kendi hayatlarına kendileri kural koymaya çalışanlar, bu işten vazgeçin!” Bir başka deyişle: “Ey kendi kendisinin Rabbliğine soyunanlar! Bu işten vazgeçin! Bu sevdadan vazgeçin! Değilse eğer sizler de onlar gibi Rabbinizi diskalifiye ederek kendi hayatınıza kurallar koymaya kalkışırsanız, onlardan daha rezil olursunuz.”

Hangi konularda meselâ? Ev, bark konusunda. Bir bakın evlerinize... Peygamber ne kadar sade ve rahat yaşıyorken, sizler ne haldesiniz? Ne durumdasınız? Nasıl zorluklara, nasıl meşakkatlere sokmuşsunuz kendinizi bir bakın? Düğünleriniz, evlenmeleriniz konusunda mı? Allah’ın isteyip de elçisinin hayatında, pratikte gösterdiği kolaylıkla sizinkiler aynı mı? Ona göre ne kadar külfete sokmuşsunuz kendinizi değil mi? İkramlarınız, kazanmalarınız,

harcamalarınız konusunda kendi başınıza büyük büyük dertler açıp, sıkıntılara giriftar olmamış mısınız?

Veya meselâ şu anda ihtiyaç dediğimiz, onsuz olmaz dediğimiz şeyler acaba gerçekten ihtiyaç mıydı da kendimizi onların zebunu yaparak sıkıntılara soktuk? Şu onsuz olmaz dediğimiz, hayatımıza kendi ellerimizle diktiğimiz âdetlerimiz, örflerimiz yönetmeliklerimiz bizi perişan etmiyor mu? Nice alışkanlıklarımızla sonunda kendi kendimizi çaresizlikler içine atmadık mı? Müslümanlık budur diye, Allah bu-nu istiyor diye, insanlar olmadık şeylerle başlarına belâlar satın almı-yorlar mı? Meselâ kitaptan önce, kitabı okumadan önce kitaplıkları dert edinmiyorlar mı? Aman efendim, çok kitaplarımız olsun, ilim yapacağız. Aman efendim, büyük evlerimiz olsun, sohbetler yaparız. Çok çok paramız olsun, hizmet eder, kulluk yaparız diyerek kendi kendilerini sıkıntılara sokmuyorlar mı? Yani birilerine bir şeyler anlatacaklar da yer mi bulamadılar? Allah'ın arzı geniş değil mi? Okuyacaklar da kitap mı bulamadılar? Kulluk yapacaklar da imkân mı bulamadılar? Allah'ın bizi sorumlu tutmadığı şeylerle niye boğuyoruz kendimizi?

Vazgeçelim bu sevdalardan da, Allah bizi neyle sorumlu tut-muşsa, bize hangi sorumluluklar yüklemişse onların peşinde olalım, değilse kesinlikle bilelim ki çekemeyeceğiz. Unutmayalım ki, Allah bir kişinin cebindeki parası kadar ona yük yüklemektedir. Fakir birisi, zengin birisinin sorumluluğunu yüklenirse ezilmez mi bunun altında? Kendi çocuklarının eğitimiyle sorumluluğunu unutup, pek çok çocuğun eğitimiyle kendisini sorumlu hisseden kişi ezilmez mi bunun altında? Öyleyse sorumluluklarımızı Allah belirlesin.

Bizler de şu anda kimi şeyleri bayraklaştırıyoruz. Meselâ kitabımızın kimi âyetlerini, kimi hükümlerini bayraklaştırıp ön plana çıkarmaya çalışıyoruz. Kimi Müslümanlar cumayı, kimileri devleti bayraklaştırıyorlar. Kimileri Dâr'ul Harp konusunu, kimileri cihad, kimileri cemaat, kimileri biat konusunu bayraklaştırıyorlar. Ön plana çıkardıkları bu konulara sonunda kendileri de riayet edemiyorlar. Sonunda iddialarını yemek zorunda kalıyorlar. Kitabın tüm âyetleri aynı değere sahip olduğu halde, onlardan kimilerini ön plana alıyor, ötekilerden farklı değer veriyorlar. Ama maalesef sonra da kendi verdikleri değere kendileri de riâyet edemiyorlar.

Buradan anlıyoruz ki Allah'ın rızası ancak O'nun istediği şekilde, O'nun belirlediği yollarla kazanılabilir. Değilse insanlar Allah yasalarını bir tarafa bırakarak kendi kafalarından bir kısım ibadet şekilleri, bir kısım ilke ve prensipler belirleyerek onlarla Allah'ın rızasını asla kazanamazlar.

"Ümmül mü'minin Ümm-i Abdillah Aişe-i Sıddıka (r.a) dan: Demiştir ki, Rasûlullah (s.a.v) Efendimiz Hazretleri şöyle buyurdu: "Her kim bizim

işimizin (Yani dini-mizin) içinde ondan olmayan bir şeyi ona sokar (veya ortaya çıkarırsa) o merduttur.”

Hadisi Buhâri ve Müslim birlikte rivâyet etmişlerdir. Müslim’in bir başka rivâyetiyse şöyledir:

“Her kim bu dinimize uygun olmayan bir amel ya-parsa o ameli merduttur, kabul edilmez”
(Buhâri, Kitabu’L Buyu 3/24)
(Müslim, Kitabu’L Ekdiye 3/1343)
(Ebu Dâvud, Kitabu’s Sünne 4/280)

Allah’ın Resûlü buyuru ki kim ki bizim işimizden, bizim dinimiz-den olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o merduttur, reddedilir. Bundan anlıyoruz ve inanıyoruz ki dinde söz sahibi Allah ve Resûlüdür.

Ve yine anlıyoruz ve inanıyoruz ki din tamamlanmış ve kemale erdirilmiştir. Onun eksiği ve fazlalığı yoktur. Rasûlullah efendimizin hayatında din tamamlanmıştır ve artık ondan sonra bu dine ne ilave ne de çıkarımlar kabul edilmeyecektir. Mâide sûresinde de Rabbimiz bu hususu ortaya koymuştur:
“Bugün, size dininizi bütünledim, üzerinize olan ni-metimi tamamladım, din olarak sizin için İslâmîyet'i beğendim.”
(Mâide 3)

Evet âyetten ve hadisten öğreniyoruz ki din tamamlanmıştır. Ve yine anlıyor ve iman ediyoruz ki insanlar bu dini yaşama konusunda mutlak sûrette Allah ve Resûlüne müracaat etmek zorundadırlar. Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine müracaat etmeden bu dine girmek de bu dini yaşamak da mümkün değildir. Allah’ın istediği bir kulluğu yaşamanın ve sonunda aksal gayemiz olan cennete rızaya ulaşmanın yolu Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine uygun amel işlemekten geçer.

İşte bu din konusunda inanç olarak amel olarak dinde olmayan, dinin aslı olan kitap ve sünnette olmayan bir şey icat ve icra etmek bid’attir ve merduttur. Kitap ve sünnetin demediği her türlü inanç, ibâdet, fikir ve hareketlerin tümü uydurmadır.

Dinin tümünü Allah’ın Resûlü yaşadığı için bu dinin tümüne birden sünnet diyebiliriz. Rasûlullah’ın bizzat yaptığı, söz olarak söylediği yahut da yapılıp söylenmesine izin verdiği şeylerin tümüne birden sünnet diyoruz. Yalnız bu anlamıyla sünnet din manasına kullanılmıştır. Yoksa öğle namazının sünneti ya da çocuklarımızı sünnet ettirme manasında anlaşılmamalıdır.

İşte dinin tümü manasına kullanılan bu sünnet kabul ve ret açısından, iman ve inkar açısından ikiye ayrılır. Bir başka ifadeyle zaman ve miktarları belli olup olmaması açısından ikiye ayrılır.

a: Vâcipler,
b: Nâfileler.

Vâcipler; mutlak sûrette yapılacak olanlardır. Yani yapılması ve yapılmaması kesin olanlardır. Meselâ namaz mutlaka kılınmalıdır. İçki mutlaka içilmeyecektir. Zekât mutlaka verilecek, faiz mutlaka terk edilecektir. İşte bu konuda değişiklik mutlak sûrette küfürdür. Çünkü miktarları ve zamanları bellidir bunların. Meselâ Ramazan orucu Ramazan ayında ve miktarınca tutulmalıdır. Zamanı ve miktarı belli olan bu ibâdetin zamanını değiştirip bir başka aya aktarmak veya miktarını değiştirmek küfürdür.

Nâfilelere gelince bunlar zaman ve miktarları Allah tarafından belirlenmemiş Allah ve Resûlü tarafından serbest bırakılmış din bölümüdür. Yani zaman ve miktarları Allah ve Resûlü tarafından belirlenmemiş ve yapabildiğimiz kadar yapmamız istenen bölümler. Meselâ zekâtın dışında infak edin denmiş ama zaman ve miktarı belirtilmemiştir, yapabildiğiniz kadar infak edin denmiştir. Veya farz namazların dışında nâfile kılın ama yapabildiğiniz kadar. Zaman ve miktarı belirtilmemiştir. Allah'ı zikredin, Allah'ı tesbih edin, istiğfarda bulunun, kitap ve sünnetle ilgilenin ama yapabildiğiniz kadar denmiş zaman ve miktarları belli edilmemiştir. İşte zaman ve miktarları Allah tarafından belirlenmemiş bu nâfileleri de ikiye ayırıyoruz.

a: Ya ibâdâtla ilgilidir bunlar,
b: Yahut da edeple ilgilidir.

Edeple ilgili olanlar Rasûlullah Efendimizin vaktini, miktarını ve şeklini kesin olarak tespit etmediği edep ve davranışlarla ilgili sünnetlerdir. Meselâ sabah kalkınca ne yiyeceğiz? Şekli adedi ve zamanı kesinlikle tespit edilmiş olan sabah namazının aksine sabah yemeği hususunda geniş alanlı bir emir verilmiştir. Yani sabah yemeğinde içki olmamalı israf olmamalı ama bu geniş çerçeve içinde helâl olanlardan şunun ya da bunun yenilmesi bid'at değil caizdir. Veya meselâ elle yenecek yerde çatalla, kaşıkla yemek veya oturarak yenilecek yerde masada yemek edebe müteallik bir mesele olduğu için bid'at değil belki edepsizliktir, edebe mugayir bir harekettir diyoruz. Meselâ ilmî ve teknik buluşlar, daha önce olmayan, Rasûlullah döneminde bulunmayan uçak gibi, tren gibi, arabaya binmek gibi bir takım teknik ve sınai gelişmeler bid'at değildir belki edepsizliktir. Yani Allah'ın Resûlü uçağa binmedi şimdi biz binersek buna bidat değil belki edebe mugayir bir iş diyebiliriz. Çünkü bunun ibâdetle her hangi bir ilgisi yoktur yani.

Nâfilelerin ibâdâtla ilgili olanlara gelince işte bid'at buradadır. Bid'at işte burada söz konusudur. Din adına, kulluk adına, ibâdet adına Rasûlullah'tan sonra meydana gelen tüm noksanlık veya fazlalıkların adına bidat denir. Zira din adına bir hüküm koymak ancak Allah ve Resûlüne aittir. Din konusunda şârî Allah ve Resûlüdür. Onun içindir ki din konusunda bir başkasının her hangi bir ibâdet yolu geliştirip ihdas etmesine ihtiyaç yoktur. Az evvel de ifade ettiğim gibi Allah'ın bizi serbest bıraktığı zaman ve miktarını belirlemediği nâfilelerin ibâdet bölümüyle alâkalı kim yeni bir şey ihdas eder veya nâfilelerle ilgili zaman ve miktar belirlemeye kalkışırsa işte bu bid'attir ve haramdır. Çünkü ibâdetler konusunda şârî Allah ve Resûlüdür. Allah ve Resûlünün zaman ve miktarı konusunda bir şey buyurmadıkları bir konuda meselâ günde şu kadar la İlâhe illallah diyeceksin, şu kadar estağfirullah diyeceksin, şu kadar şunu okuyacaksın gibi zaman ve miktar belirleme bi'dattir ve bunu kişi din kabul eder, ibâdet kabul eder, yapmadığım zaman benim eksiktir inancıyla yaparsa o da bunu kendisine emredeni din vâzıı kabul etmiş bir bid'atçi olmaktan kendisini asla kurtaramaz.

Bakın burada daha dün okuduğum Dârimî'nin Süneninden bir rivâyet nakledeyim. Ebu Musa El- Eş'arî (r.a.) Hz. derki bir gün Abdullah İbni Mes'ud'un yanına uğradım. Kendisine dedim ki: Ey Ebu Ab-durrahman! Biraz önce uğradığım mescitte çok yadırgadığım bir durum gördüm. İbni Mes'ud bana: Hayrola nedir o? dedi. Ben de ona dedim ki yaşarsan biraz sonra sen de göreceksin dedim ve kendisine gördüklerimi şöylece anlattım: Az evvel mescitte halkalar halinde oturmuş oldukları halde namazı bekleyen bir topluluk gördüm. Her halkada idareci bir adam ve halkadakilerin ellerinde de çakıl taşları vardı. Halkanın başındaki idareci onlara: "Yüz kere Allahu Ekber deyin!" di-yor, onlar da yüz defa Allahu Ekber diyorlardı. Yüz defa la İlâhe illallah deyin diyordu onlar da yüz defa la İlâhe illallah diyorlar. Yüz defa Sübhanallah deyin diyor onlar da yüz defa Sübhanallah diyorlardı de-dim. İbni Mes'ud bana dedi ki: Peki sen onlara ne dedin? Ben dedim ki senin görüşünü bekleyerek veya senin emrini bekleyerek onlara bir şey demedim dedim. İbni Mes'ud dedi ki: "Onlara kendi kötülüklerini sayıp hesap etmelerini ve böylece yaptıklarının kendilerinden hiçbir şey eksilmeyeceği konusunda garanti verseydin" dedi. Ve sonra hemen kalkıp mescide geldik. İbni Mes'ud o halkalardan birisinin başında durdu ve şöyle buyurdu: "Bu yaptığınızı gördüğüm şey de neyin nesidir?" dedi. Dediler ki: "Ey Eba Abdirrahman! Bunlar çakıl taşları. Biz onlarla Allahu Ekber, la İlâhe illallah deyişlerimizi sayıyoruz." Bunun üzerine İbni Mes'ud onlara dedi ki: "Yazıklar olsun size ey Ümmet-i Muhammed! Rasûlullah'ın ashabı hâlâ içinizde bolca bulunmaktadır! Sizler böyle ne çabuk helak oldunuz? İşte Rasûlullah'ın elbiseleri henüz eskimemiş! Kapları henüz kırılmamış! Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizler kesinlikle ya Muhammed aleyhisselâ-m'ın dininden daha doğru bir din üzerindesiniz veya kesinlikle dinde bir sapıklık kapısı açmaktasınız." deyince onlar dediler ki: "Vallahi ey Eba Abdirrahman,

biz bu yaptıklarımızla başka değil sadece hayrı elde etmeyi murad etmiştik." O da onların bu cevaplarına karşılık şöyle buyurdu: "Hayrı elde etmek isteyen niceleri vardır ki onu hiç elde edemeyeceklerdir. Zira din Rasûlullah'ın ortaya koyduğu dindir. Kimsenin onda olmayan bir şeyi ihdas etmeye de çıkarmaya da hakkı yoktur. Sizler bid'atçilerin da kendilerisiniz" diyerek onlardan yüz çevirdi. Hadiseyi bize anlatan râvi diyor ki vallahi bu halkalardaki bid'at-çilerin tamamını "Ennehrevan" olayında Haricilerin yanında bize karşı savaşırken gördüm der.

(Sünen-i Dârimî 1/281)

Evet demek ki nâfilelerin ibâdetle ilgili bölümü konusunda din belirlemeye kalkışmak ya da zaman ve miktar belirlemeye kalkışmak bid'attir.

Bakın yine aynı eserde Ebu Ya'lâ haber verip dedi ki, bize El-A'meş Habibden, o da Ebu Abdurrahmandan naklen rivâyet etti ki o şöyle dedi: Ey Allah'ın kulları! Sünnete uyunuz, bid'atlerden sakınınız. Zira dinde uyulması gereken şeylerin tamamının tespiti sizin adınıza yapılmıştır buyurdu.

(a.g.e: 1/284)

Veya meselâ din adına, kulluk adına, dindarlık olsun diye bazı mubah ve helâlleri tek etmek dini bir amel özelliği taşıdığından bid'-attir. Ama harama düşmemek için bazı şüphelilerden kaçınmak bid'at değildir. Bunlar ehl-i takvanın özellikleridir. Ancak caiz ve helâl olan bir şeyi dindarlık olsun diye tek eden kişi şârîi Teâlâya karşı geliyor demektir ki bu bid'at ve sapıklıktır. Meselâ dindarlık olsun diye geceleri uyumayı, gündüzleri yiyip içmeyi veya evlenmeyi tek etmek de bid'attir. Bu konuda Rasûlullah efendimizin men edici hadisleri vardır. Ama tedeyyün yani dindarlık niyetiyle olmayan terkler bid'at değildir belki emre muhalefettir. Eğer vacibe muhalefet edilmişse günah işlenmiş olur. Mubahlara muhalefet edilmişse bir günah işlenmiş olmaz.

Peki acaba bid'atlere yönelen kişi ne adına bu işi yapıyor? Dindarlık adınaysa buna gerek yoktur. Çünkü şeriata tazim şeriat esaslarının meşru bir şekilde uygulanmasıyla mümkündür. Şeriata fazlalık ya da ondan eksiltmekle şeriata saygı mümkün değildir. Bakın Kasas sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah'tan bir yol gösterici olmadan hevesine uyandan daha sapık kim vardır? Allah zâlim milleti şüphesiz ki doğru yola eriştirmez."

(Kasas 50)

Allah'ın Resûlü de bu hususu anlatırken bir başka hadislerinde şöyle buyurur:

"Sizden hiç biriniz arzuları benim getirdiğim dine uymadıkça müslüman olamazsınız."

(İmam Nevevî, Hadis-i Erbain 41 nolu hadis)

Evet bu âyet ve hadislerden anlıyoruz ki bid'at kitap ve sünnete karşı gelişi özelliğiyle sırat-ı müstakimden sapmadır. Zira bid'at tam ve kamil olan İslâm şeriatında noksanlık veya fazlalık iddiası taşımaktadır. Ya da başka bir ifadeyle bid'at kanun koyuculukta, şârîlik konusunda iddia sahibi olmaktır. Şeriatı eksik ya da fazla kabul ederek ve-ya şeriatı beğenmeyerek şeriat koyuculuğu iddiası taşımaktadır. Tamam dini Allah bilir ama biz de biliriz demektir ki bunu bilerek yapan kişinin küfrüne hükmedilir.

Bid'atte aşırılık söz konusudur. Kraldan fazla kralcılık söz konusudur. Dinde aşırı giderek şer-i şerifin yetindiğiyle yetinmemek ve onu azımsamak gibi bir mana yatmaktadır bunun altında. Bir başka deyişle müslümanlıktan fazla müslümanlık iddiası yatmaktadır bid'at-lerin altında. Bu kişiyi hem yorar hem de sonunda dinden uzaklaştırır.

Ebu Kılabe (r.a) anlatıyor: Öldüğü ana kadar sürekli oruç tutmuş olan annesinin cenaze namazını kıldırması için bir adam Rasû-lullah efendimize müracaatta bulundu. Allah'ın Resûlü böyle sürekli oruç tutan birisi ne oruç tutmuştur ne de iftar etmiştir buyurarak oradan uzaklaştı ve cenaze namazını kıldırmadı.
(Musannef 9/212)

Buhâri ve Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde yine Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sürekli oruç tutan kişi hiç oruç tutmamıştır"
(Buhâri, savm 57, Müslim, savm 186)

Yılın tümünü oruçlu geçiren kimse hiç oruç tutmamıştır. Üç aylar diye bizim toplumun tutmaya çalıştığı oruç da sünnette yeri olmayan bir şeydir. Rasûlullah efendimizin bir başka hadislerinden öğreniyoruz ki ***"Savm-ı Dâvud"*** diye tesmiye edilen bir gün tutmak, bir gün yemek türünde senenin yarısını oruçlu geçirmenin dışında oruç yoktur. Çünkü dinde aslolan prensiptir. Ne fazlalık ne eksiklik yapmadan dinin prensiplerine uymak dindir. Şeriata saygı şer'i olanı yapmakla mümkündür. Şeriata tebeiyyet sınırlarını kitap ve sünnetin belirlediği sırat-ı müstakimde olmaktır. Hiç kimse dinin sınırlarını ayarlama hakkına sahip değildir. Hiç kimse kafasına göre müslüman olma yetkisine sahip değildir. Aksi halde sapıklık yolu açılmış olur. Herkes kendi kafasından bir din ihdas ederse din ortadan kalkar ve her şey birbirine karışır. Kimsenin buna hakkı yoktur.

Bakın Rabbimiz bu hususu anlatırken Âl-i İmrân sûresinde şöyle buyurur:

“Kim İslâmîyet'ten başka bir dine yönelirse, onunki kabul edilmeyecektir. O, âhirette de kaybedenlerdendir.”
(Âl-i İmrân 85)

Ama şeriatın belirlediklerini şeriatın belirlediği biçimde yaşayanlar da mutlak sûrette cennete gideceklerdir. Bakın Buhâri’nin Kita-bu’l İman bölümünde anlattığı bir olay vardır. Sahâbeden Talha Bin Ubeydullah efendimizin anlattığına göre bir gün Necd ülkesinden Re-sûlullah Efendimizin huzuruna saçı sakalı ağarmış ve bir birine karışmış bir adam geldi ve Allah’ın Resûlüne İslâm’ın ne olduğunu sordu. Allah’ın Resûlü ona:

“Bir gün ve gecede beş vakit namaz” buyurdu. Bunun üzerine adam dedi ki ey Allah’ın Resûlü bundan başka yapmam gereken bir şey var mıdır? dedi. Allah’ın Resûlü: ***“Hayır, ancak kendiliğinden kılman müstesnadır”*** buyurdu. Sonra Allah’ın Resûlü: ***“Ramazan orucunu tutmandır”*** buyurdu. Adam: Peki bundan başka tutacağım oruç var mıdır? dedi. Rasûlullah: ***“Hayır, ancak kendiliğinden ibâdet kastıyla tutacakların müstesnadır” buyurdu***. Daha sonra Allah’ın Resûlü zekâtı söyledi. Adam: Tamam onu da anladım, bunun dışında malımdan vereceğim bir şey var mı dedi. Rasûlullah: ***“Hayır ancak kendiliğinden yapacağın yardımlar müstesnadır”*** buyurdu. Bundan sonra adam dönüp gitti. Giderken de şöyle diyordu: Vallahi bu öğrendiklerimden ne fazla yaparım ne de noksan. Bunu duyan Allah’ın Resûlü de: ***“Eğer doğru söylediyse bu adam kurtuldu”*** buyurdu.
(Buhâri, Kitabu’l iman, 1/17) (Müslim, K.iman 1/40)

Evet ne fazlalık ne eksiklik, önemli olan şeriatın belirlediği sınırlara riâyet etmektir.

Abdullah İbni Abbas efendimiz diyor ki: Bir gün Allah’ın Resûlü ashabıyla birlikte otururken yakıcı güneşin altında ayakta duran bir adam gördü. Bu adam böyle ne yapıyor diye çevresindekilere sorunca dediler ki: Ey Allah’ın Resûlü bu adam İsrail isimli bir şahıstır. Dindarlık olsun diye oturmamayı, gölgelenmemeyi, konuşmamayı ve oruç tutmayı kendisine nezir etmiştir dediler. Bunu duyan Allah’ın Resûlü buyurdular ki:

“Söyleyin ona, konuşsun, gölgeye çekilsin, otursun ve orucunu devam ettirsin”
(Buhâri, K. Eyman 7/234)

Yine Müslim’in rivâyetinde Hz. Ayşe annemizden Resûlullah’ın günlük ve gecelik ibâdetlerini sorup öğrendikten sonra kendilerine gece uykusunu haram kılan, sürekli gündüz orucunu ve evlenmemeyi nezreden kimseleri Allah’ın Resûlünün bundan men ettiğini biliyoruz.

(Müslim, K. Nikâh 2/1020)

Meselâ bir şey yapıyoruz. Bakıyoruz ki yaptığımız bu işi Rasû-lullah yapmamış, sahâbe-i kiram efendilerimiz de yapmamış. Efendim ben bunu fazladan yapıyorum. Fazladan yapmak kötümü yani? Zamanım ki var yaparım demek lüzumsuzluktur. Çünkü şeriatın kâfi gör-düğünü kâfi görmeyen kişi mübtedidir, şeriata tabi olmuş birisi değildir. Şeriatın getirdiğiyle tatmin olmamak daha ileriki safhalarda haramı helâl helâlı da haram görme gibi bir neticeye götürür insanı ki bu da küfrün da kendisidir.

Nedense bizde haramı helâl sayan kişinin küfrüne hükmedilir de helâlı durup dururken haram saymaya kalkan kişinin küfrüne hükmedilmez. Halbuki İbni Abbas efendimizden rivâyet edildiğine göre helâlleri haram sayan kişi de aynen haramları helâl kabul eden gibidir. Belki bazıları az evvel de ifade ettiğim gibi takva sebebiyle ya da haramlara düşmeme sebebiyle bazı mubahları bazı helâlleri tek edebilir, ama bu onları haram kabul etme adına olursa küfürdür.

Şunu unutmayalım ki ihdas edilen her bir bid'at bir sünnetin yok olması yok edilmesi anlamına gelmektedir. Bunun tehlikesine dikkat çeken İbni Mes'ud efendimiz buyurur ki:

"Nebinizin sünnetini tek ettiniz mi kaydınız gitti de-mektir."
(Ebu Dâvud, salât 46)

Onun içindir ki bid'atle amel sünneti tek etmekten daha teh-likelidir.

Ama biliyoruz ki bid'atler sadece ibâdetler konusunda olmamıştır. Kur'an ve sünnetle tespit edilmiş iman esasları üzerinde, itikad esasları üzerinde de bid'atler zuhur etmiştir. İtikatta, inançta ortaya çıkan Kur'an ve sünnet dışı tüm anlayışlar kesinlikle bid'attir ve daha önce de söylemeye çalıştığım gibi bu tür bid'atler kesinlikle küfürdür. İnsanın insana, insanın kendi kendisine tapınması anlamına gelen Demokrasi gibi, hayatı parçalayıp hayatın bazı birimlerine Allah'ı bazı bölümlerine de Allah'tan başkalarını karıştırma anlamına gelen laiklik gibi, dünya ve âhiretin ayrılığı gibi, din işleriyle dünya işlerinin ayrılığı gibi tüm inanışlar da bidattir ve küfürdür.

İbâdetlerdeki bid'atler, sapıklıklar öncekilerden yani itikad konusundaki bid'atlerden bir derece hafif olmakla beraber özellikle mü-ekked sünnetlerle çatışmaları halinde münker ve sapıklık hükmüne girmektedir.

Kimileri bid'at-ı hasene bid'at-ı seyyie, yani güzel bid'at çirkin bid'atler diye bid'atleri ikiye ayırmaya çalışmışlarsa da bid'atın iyisi kötüsü olmaz. Dinde

olmayıp da sonradan din adına ortaya çıkan her şey, her uygulama o konuda hayata yön veren bir sünneti ortadan kaldırdığı için merduttur.

Aynı şekilde bid'atleri bilmeden yapmak mazeret sebebi değildir. Çünkü müslümanım diyen kişinin dinini, dininin pratiği olan sünneti bilmek tanımak zorundadır. Tabi bid'atleri din zannedip onları uygulamaya çalışanların yanında o bid'atleri ihdas edip ortaya atanların cezaları çok daha büyüktür.

Tüm müslümanların bid'atlerle mücadele etmeleri dinin emridir. Bid'atlerle mücadele gerçekten çok zorlu bir mücadeledir. Bu konuda en büyük görev şüphesiz ki âlimlere düşmektedir. Zaten bid'at-lerin yayılmasında en büyük yardımcı faktör âlimlerin yaptıklarının sözlerine uymaması, inançlarıyla hayatlarının farklı olmasıdır. Bu da cahillerin yanılmalarına sebep olmaktadır. Âlimlerin hayatlarında gördükleri bozuklukları din zanneden insanlar da onlara sarılmakta ve böylece dinde olmayan bid'atler süratlice yayılma imkânı bulmaktadır. Ya da din dışı yorumlara, din dışı uygulamalara bilenlerin ses çıkarmamaları, bid'atlere göz yummaları bid'atlerin yayılmasına sebep olmaktadır. Halbuki bid'atlere müsamaha etmek kötülüğün güzel görülmesine, bid'atlerin sevapmış gibi yapılmasına ve sapıklıkların dev adımlarla artmasına sebep olmaktadır. Onun için âlimlerin bu konuda veballeri çok büyüktür.

Bilenlerden pek çoğunun bid'atler karşısında susup onlardan çok azının bid'atlerin üzerine gitmesi bu konudaki mücadeleyi etkisiz hale getirecektir. Meselâ bir adamda bir davranış görülür. Din konusunda bilgi sahibi olmayan, kitap ve sünneti tanımayan insanlar, dinlerini kaynaklarından öğrenmeye yanaşmadıkları için hep akılları birilerinin cebinde olan insanlar: Eğer bu dinde olmasaydı elbette bunu hoca efendi yapmazdı. Eğer bunda bir hikmet olmasaydı şeyh efendi böyle buyurmazdı. Eğer bunu yapmak hak olmasaydı filan zat bunu yapmazdı diyecek insanlar ve ona sahipleneceklerdir. Bilenlerden bir kaçı bunun bir bid'at olduğunu ortaya koyunca da: Sen de kim oluyorsun ki bunun bid'at olduğunu söylüyorsun? Biz büyüklerimizden böyle gördük, diyerek insanlar sünnete göstermeleri gereken bağlılığı bidatlere göstermeye kalkışacaklar. Sanki dinlerini savunuyorlarmış gibi peygamberlerinin uygulamalarına sarılıyorlarmış gibi din dışı bir uygulamayı savunmaya çalışacaklardır. Ama buna rağmen yine de bilenler bid'atlerle mücadelelerini sürdürmek zorundadırlar. Çünkü bakın Tirmizî'deki bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Bid'atlere dalmış bir toplum içinde sünnet taraftarları tıpkı garipler gibidirler. Garipler; insanların tek ederek veya değiştirerek öldürdükleri sünnetleri ihya eden kimselerdir"

(Tirmizî, İman 13)

Tabii bid'atler din konusunda olduğu için ziyadesiyle bid'atleri mescidlerde, ibâdethanelerde görmek mümkün olacaktır.

Şatıbi El'İ'tisam isimli eserinde derki: Allah'ın mescidlerinde söndürmeye gücümün yetmeyeceği bir yangını görmem bence orada düzeltmeye gücümün yetmeyeceği bid'atleri görmemden çok daha iyidir. Yani diyor ki bir mescidin yanıp kül olması o mescidlerin bidatlere sahne olmasından daha hayırlıdır. Evet bugün maalesef mescid-lerimiz bid'atlerin istilası altındadır.

Rabbim bu ümmete basîret versin. Bu ümmete dinleriyle yakından tanışmayı, kitapları ve peygamberlerinin sünnetiyle yakından tanışıp dinlerini bu iki temel kaynaktan alacak hale gelmeyi nasip ve mukadder kılsın inşallah. Şu anda kitaplarını ve peygamberlerini tanımayan bu insanlar şu anda verdikleri bid'atlere sarılma kavgası ye-rine sünnetlere sarılma, kitaba tutunma kavgası içine girecekler ve tüm hayatlarını Kur'an ve sünnet kılıcıyla yargılama imkânı bulacaklardır inşallah. Allah yardımcımız olsun.

Bu adamlar Allah'ın rızasını kazanmak için, Allah kendilerine emretmediği halde, Allah öngörmediği halde kendi kendilerine bir ruhbanlık anlayışı, bir ruhbanlık yolu ihdas ettiler. Ondan sonra hakkıyla onun gerçek manasını da gözetemediler. İslâm'da dünya hayatından soyutlanmak, toplumu terk edip inzivaya çekilmek sadece Ra-mazanın son on gününde itikafa girmek şeklinde müsaadesini bul-maktadır. Bunun dışında bu dinin ruhbanlığı, Allah yolunda cihaddır.

Rabbimiz âyetin sonunda, "Ama onların içlerinde inanmış olan kimselere, hayatlarını Allah'ın ve O'nun elçisi Îsâ'nın (a.s) istediği gibi düzenleyenlere, sorumluluklarını İslâm'ın istediği gibi ayarlayanlara ecirlerini verdik. Lâkin onlardan çoğu yoldan çıkmışlardır" buyuruyor. Evet, İslâm'ın ölçülerini bozmayanlar mükafatlandırılmışlardır. Öyley-se:

28. "Ey İnananlar! Allah'tan sakının, peygamberine inanın ki, Allah size rahmetini iki kat versin; size ışığında yürüyeceğiniz bir ışık var etsin; sizi bağışlasın; Allah bağışlayandır, acıyandır."

Ey mü'minler! Ey buraya kadar Hadîd sûresinde ve diğer sûrelerde anlatılanlara inandıklarını iddia edenler! Allah'tan takvalı olun! Allah konusunda muttakî olun! Allah'a karşı gelmekten sakının! Rabbinizin emirlerini çiğnemekten, O'nun yasalarına ters düşmekten sakının! Takvanız Allah için olsun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Allah'a kulluğunuzun, Allah kontrolünde oluşunuzun şuurunda ve bilincinde olun! Allah'la cennet bulun!

Resûlüne de iman edin. Yani Allah'a takvanın modelini, Allah'ın sizden istediği kulluğun örneğini peygamberden alın. Kulluk modeliniz peygamber olsun. Takva modeliniz peygamber olsun. Peygamber nasıl bir takva tarif

ediyorsa, öyle yaşayın. Allah'ın elçilerinin güvencesinde olun. Peygamberler yolunda olunca kesin kurtulacağınıza inanın. Kendi kendinize takva modelleri, kulluk şekilleri, ibadet formları belirlemeye kalkışmayın. Böylece sapıp giden ehl-i kitabın durumuna düşmeyin. Eğer böyle yaparsanız, Allah için muttakî olur, Allah için bir hayat yaşar ve örneğiniz de Peygamber (a.s) olursa Allah size rahmetini iki kat verecektir.

Yine Allah size hem bu dünyada, hem de âhirette ışığında yürüyebileceğiniz, hayatınızı düzenleyebileceğiniz, yol bulabileceğiniz, cennete ulaşabileceğiniz bir nûr verecektir. Sonra yine sizin geçmiş kusurlarınızı, günahlarınızı affedecektir. Muhakkak ki Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir.

29. "Kitap ehli bilsinler ki, Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemezler; lütuf Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir; Allah büyük lütuf sahibidir."

Ehl-i kitap şunu bilsin... Onlar kökten, İslâm'dan uzaklaşıp kendi kendilerine Yahudilik ve Hristiyanlık diye başka başka dinler, başka başka yollar peşine düştükleri için, kitaplarını ve peygamberlerinin yolunu değiştirip kendi kendilerine takva ve kulluk modelleri geliştirdikleri için Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemeyeceklerdir. Kendi güçleriyle, kendi yetenekleriyle onlar hiçbir hayır elde edemeyeceklerdir. Çünkü fazl ve ihsan Allah'ın elindedir ve Rabbimiz onu sadece dilediklerine verir. Elbette Allah büyük lütuf, geniş ihsan sahibidir. Bize düşen de Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk ederek fazlını, lütfunu kazanmak için çaba sarf etmektir. Biz çabalarsak, vermek de Allah'ın elindedir.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Sübhanekallahüm-me ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente estağfiruke ve etûbü ileyk.